

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 15 (1574) 1980 BALANDIS - APRIL - 10

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Niekas savaime nerieda

Ne tik privačiame, bet ir visuomeniniame gyvenime niekas savaime nejuda. Jei kuris asmuo nori pasiekti augstesnę pakopą, praturtinti savo gyvenimą vienišiom ar kitomis vertybėmis, turi gerokai padirbėti. Vien talento neužtenka — reikia nemažiau ir pastangų jam išugdyti. Ne be reikalo sakoma, kad genijų darbuose yra 99% darbo ir tik 1% talento. Tas pats dėsni galioja ir visuomeniniame gyvenime. Čia taip pat niekas savaime nerieda. Kai pažvelgiam į lietuvių visuomeninį gyvenimą, jo didžiulius laimėjimus, renginius, matome, kad tai buvo didelių sutelktinių pastangų darbas. Ten, kur yra tokių veikėjų, visuomeninis gyvenimas nestovi vietoje — atsiranda vis naujų užmojų, planų, renginių, išjudinančių ir plačiąją visuomenę, kuri yra panaši ir ramius vandenys. Tie vandenys galbūt niekad nė nepajudėtų, jei neatsirastų judintojų. Tik jų dėka visuomenė sujuda, ypač didžiųjų renginių progomis. Kai išplaukia didieji laivai, sujuda ir patys ramiausi vandenys. Toks visus sujūdinęs žygis buvo pvz. Dariaus Girėno transatlantinis skrydis. Toks žygis buvo Simo Kudirkos šuolis į amerikiečių laivą. Panašaus pobūdžio judintojai yra tautinių šokių bei dainų šventės, Pasaulio Lietuvių Dienos, jaunimo kongresai...

DIESNIO ar mažesnio masto judintojai išeina iš visuomenės priešakin daugiausia rinkimų keliu. Demokratinė visuomenė nemėgsta diktatorių, nors jie būtų ir gabūs veikėjai. Tie, kurie atsisotėja visuomenės priešakyje ir ima kietai diktuoti, primesti savo valią, užuot vykdydami visuomenės pageidavimus, tampa ne visuomenės veikėjais, bet jos piktiniais. Taip įvyksta tuomet, kai pati visuomenė nedaro atrankos ir leidžia išeiti prieikin diktatorių sukirpimo žmonėms. Demokratinėje santvarkoje tokia atranka yra daroma rinkimų keliu. Bet jei visuomenė rinkimais nesidomi, juose nedalyvauja, sudaro sąlygas diktatoriukams arba visai neveikimui žmonėms, kurie susėda į visuomeninį vežimą, užima vietas, sudarydami išpūdį, kad viskas tvarkoje. O iš tikrųjų tas vežimas visai nerieda. Norint išvengti tokios būklės, reikia visiems dalyvauti rinkimuose. Tai esminis demokratinės visuomenės bruožas. Be jo neįmanoma demokratinis visuomenės gyvenimas. Rinkimų keliu iškyla asmenys, kurie yra daugumos nustatymo išraiška. Jie sugeba judinti visuomenę tokia linkme, kurios nori dauguma. Tuomet visa veikla eina sklandžiai, randa atramą plačiose masėse ir atlieka didesnio masto darbus.

BEVEIK visose mūsų organizacijose praktikuojami rinkimai, tačiau plačiausiu mastu išsivijioje visuotiniuose rinkimuose remiasi Pasaulio Lietuvių Bendruomene ir jos šakos pasiskirusiose kraštuose. Dar nevisur vienodai tie rinkimai yra vertinami. Vienur į juos žiūrima visu rimtumu, kitur — numojama ranka, nes trūksta bendruomeninės samonės, žvelgiama į rinkimus kaip nevisai rimtą žaidimą. Bet tai kenksminga pažiūra, nuo kurios kenčia visa lietuvių kolonija arba ir visas kraštas. Ten viskas sustoja, merdi, nes žmonės nesidomi rinkimais, nesirūpina tinkamų kandidatų suradimu, nedalyvauja balsavimuose. Tai ženklas, kad tokia visuomenė ar jos dalis artėja prie suirimo. Kad taip neįvyktų, visiems turi rūpėti lietuviškasis gyvenimas. Kiekvienas tautietis yra atsakingas už visuomeninį gyvenimą, nes kiekvienas yra jo dalis. Kai ateina rinkimų metas, visi turėtų pajusti, kad tai visų rūpestis, o ne vien kurios nors valdybos ar komisijos. Kanados lietuviai turėtų pajusti, kad pvz. KLB krašto tarybos rinkimai yra visų bendras rūpestis. Juk tai visos Kanados lietuvių atstovystė, parlamentas, kuris sprendžia pagrindinius šio krašto lietuvių klausimus. Dėlto aktyvus visų tautiečių dalyvavimas juose (š.m. gegužės 25 d.) yra neeilinės reikšmės dalykas. Tai barometras, kuris parodys Kanados lietuvių sąmoningumą ar bukumą.

KANADOS ĮVYKIAI

Mokesčių vengėjai

Kanados vyriausybė planuoja sugriežtinti kovą su tais kanadiečiais, kurie kasmet bando visiška nusišėpti ar bent sumažinti savo pajamas ir tuo būdu išvengti pajamų mokesčio. York universiteto konferencijoje Toronto dalyvavęs Kanados pajamų direktorius J. Gourlay šiuo klausimu pateikė įdomių duomenų. Dėl mokesčių mokesčių sukčiavimo Kanados iždas kasmet praranda apie \$3 milijonus pajamų. Tai grupei priklauso visokie organizuoti nusikaltėliai, nusilepintys savo nelegalias pajamas, nepildantys mokesčių blankų. Prie jų jungtini ir tie asmenys, kurie apmokestinimui pateikia tik dalį turėtų pajamų. Pernai iš tokių kanadiečių papildomai buvo surinkta \$552,8 milijono. Numatoma didinti spaudimą teismams, kad jie pajamų mokesčio vengėjų baustų ne tik finansine bauda, bet ir kalėjimu. Šia proga atkreipiamas dėmesys į susidariusią nelygę: nedarbo draudimas ir gerovės pašalų piktnaudotojai siunčiami į kalėjimus, o pajamų mokesčio sukčiautojai, nusišėpę ne-

palyginamai didesnes sumas, dažniausiai sumoka tik tą pajamų mokesčių ir palyginti nedidelę finansinę baudą. Pateikiami du pavyzdžiai. Vienas Mississaugos gyventojas, nelegaliai gavęs iš nedarbo draudimo \$3.000, buvo nuteistas kalėti 90 dienų, o kitas turtingas torontietis, nesumokėjęs \$55.000 pajamų mokesčio, tegavo finansinę \$13.000 baudą.

Tarpininkų taryba pradėjo svarstyti nesutarimus tarp paštinių unijos narių ir pašto valdybės. Nariai apkaltinti sąmoningu nesutarimų kėlimu, nes vien tik pernai 23.000 narių turinti unija buvo įteikusi net 19.000 įvairių skundų. Jos atstovai atsisako tiesioginio aiškinimosi su pašto pareigūnais. Paštinių unijos vadas J. C. Parrotas, atkalėjęs du mėnesius už nepaisymą parlamento įsako grąžinti paštinius darban 1978 m. streike, dabar esą vėl kalba apie naują streiką. Tarpininkų tarybon paskirtas pašto atstovas H. Nightingale perspė-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Jo Eminencija kardinolas GERALD EMMET CARTER, Toronto arkivyskupas, priima lietuvių dovaną (dail. T. Valiaus paveikslą) savo katedroje, kur š.m. kovo 30 dieną pasakė pamokslą pamaldose už Lietuvą. Iš kairės: KLB Centro pirm. Vyt. Bireta, L. Murauskienė, Toronto katedros rektorius kun. K. M. Robitaille, kardinolas ir jo sekretorius kun. J. A. Boissonneau, kurie taip pat dalyvavo pamaldose

Įkvėpimo žiburiai kitiems

Amerikiečių žurnistas plačiai rašo apie dvasinę lietuvių kovą

MONS. PAULIUS JATULIS

JAV leidžiamas žurnalas "America" š.m. sausio 26 d. laidoje išspausdino ilgą Janice A. Broun straipsnį "Catholics in Lithuania". Pateikiame šio įdomaus straipsnio sutrumpintą vertimą.

"Mano pusė širdies yra Lietuvoje" — straipsnis pradeda monso Jono Pauliaus II-jo žodžiais, kuriuos jis pasakęs dviem iš JAV atvykusiems žurnalistams. Manoma, kad jis turis lietuviško kraujo iš motinos pusės, bet yra ir daugiau priežasčių, dėlko jis gerbia tą trijų milijonų pavergtą Baltijos tautą. Savo pozityviais darbais jis yra daugiau parduodęs palankumo Lietuvai, negu kitas kuris prieš jį buvęs vyriausiasis Ganytojas. Lietuviai džiaugiasi, kad pagaliau turi popiežių, kuris iš savo patirties gali suprasti jų problemas — rašo žurnalas.

Zvilgsnis praeitin

Nuo 1385 m. iki mūsų laikų Didžioji Lietuvos Kunigaikštystė ir Lenkija buvo katalikybės tvirtovės nuo Baltijos iki Juodosios jūros krantų. Šiandien Lietuva Sovietų Sąjungoje užima poziciją, panašią į Lenkijos Rytų Europoje. Ji turi gerai su tvarkytą ir atspargą krikščionių bendruomenę, kuri yra lojaliai katalikiška. Rusai sako, "jeigu krikščionybė vieną dieną išnyktų, ji dar ilgai pasiliktų Lietuvoje". Panašiai kaip Lenkijoje, Lietuvoje tikyba, kalba, savita kultūra ir tautybė neišardoma susijusios. Abi tautos vargo caro priespaudoj 19 š. Bažnyčia vadovavo rezistencijai prieš rusifikaciją. Lietuviai todėl šandien laikosi senos patirties, kurią jungia su įgimtu išradinumu bei gudrumu. Jie turi gyvą pagrindinio Bažnyčią ir spaudą.

Abi tautos (lenkai ir lietuviai) ypač skaudžiai kentėjo II-jo pasaulinio karo metu. Trečdalis Lietuvos gyventojų buvo įkalinti, deportuoti ar nužudyti. Apie 670 kunigų iš Lietuvos ir kaimyninės Latvijos (kuri turi pusę milijono katalikų) buvo ištremta ar nužudyta. Jų prisiminimas dar tebėra gyvas. Mes pamirštame, kad Lietuvoje laisvės kovotojai, kurių dauguma buvo uolūs katalikai, laukdami pagalbos iš Vakarų, laikėsi net iki

1955 m. Juos rėmė beveik visi gyventojai, ir daugelis jų, kurie išliko gyvi, dar nebaigė atlikti 25-rių metų kalinimo ar ištremimo bausmės.

Rusų armijai įsibrovus į Lietuvą, tuojau buvo uždarytos visos 4 kunigų seminarijos. Tikybinė veikla buvo labai apribota. Tačiau Bažnyčia Lietuvoje įrodė, kad negali būti ištrpyta sovietų ideologijos katilė. Tiek Lenkija, tiek Lietuva atsikūrė po karo su nuostabia jėga. Nepaisant ilgo persekiojimo laiko, abi išliko tarsi įkvėpimo žiburiai kitiems krikščionim.

Lietuva dabar

Rusų ortodoksų tikinčiųjų teisėms ginti komitetas 1978 m. Maskvoje suorganizavo spaudos konferenciją. Joje dalyvavo iš naujai sudaryto tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto penki lietuviai kunigai. Jie pareiškė, kad lietuvių tautoje 75% dar yra katalikai. Kun. Alfonsas Svarinskas pažymėjo, kad 50% miestų gyventojų ir 95% kaimiečių tuokiasi, krikštija vaikus ir laidojasi katalikiškai. Vakarų korespondento paklaustas, ar jie yra disidentai (t.y. kovotojai už žmogaus teises), kun. Svarinskas atsakė su tipiškų lietuvių humoru: "Lietuvoje kiekvienas žmogus yra disidentas". Nors tai yra perdėta (juk yra bendraujančių su valdžia dėl medžiaginių motyvų), kunigo atsakymas yra būdinga išraiška tvirtos ir beveik agresyvios lietuvių laikysenos, ypač nuo 1972 m. Tais metais laikurie dalykai išliko į viešumą. Trys kunigai buvo įkalinti vien dėlto, kad egzaminavo iš tikybės dalykų vaikus. Nemažiau kaip 17.000 katalikų pasirašė ilgiausią, koks yra kada pasirodęs Sovietų Sąjungoje, prašymą. Jie skundėsi dėl priverstinio ateizmo brukimo žmonėms, nes tai pakerta šaknis dorai ir tikybai. Tuomet katalikas studentas Romas Kalanta susidėgino Kauno parke, norėdamas atkreipti dėmesį į žmonių priespaudą. Kilo antirusiški maištai. Kunigai, kurie valdžios buvo siunčiami į Romą, pateikė netikslų vaizdą apie krašte esančias nuotaikas. Bažnyčia neturi normalių ryšių su išoriniu pasauliu. Kad būtų galima pasakyti Vakarom, kas iš tikro Lietuvoje vyksta, imta leisti, vargin-

gai perrašant mašinėle, pirmoji "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Ji buvo slapta leidžiama per rankas ir dienos šviesa pamatė tik patekusi į Vakarų.

"Kronikos" leidėjam buvo aišku, kad KGB ims tikrinti rašomąsias mašinėles ir sekti žmones. Keletą jų suėmė. Bet dabar, 7 metams pralinkus, pasirodė jau 37 "Kronikos" numeriai, kurie pateikia tikslų informaciją apie kiekvieną šventovę ar persekiojamus tikinčiuosius Lietuvoje. Tikslai du ankstyvesni "samizdato" leidiniai gali būti palyginti su lietuvių leidžiama "Kronika". Tai rusų "Einausiųjų įvykių Kronika" ir "Kalinčių Giminių Biuletenis", leidžiamas baptistų.

Ką rašo "Kronika"

Lietuvių "Kronika" praneša apie suėmimus ir teismus, pateikia atvirus laiškus valdžios žmonėms ir įvairias žinias iš parapijų. Kiekvienas numeris duoda gyvą vaizdą, kaip vykdomi persekiojimai. Pranešimai nėra nuobodūs, dažnai su humoru, jaudinantys, ypač kai eina kalba apie pačią Lietuvos širdį, jos šeimas, parapijas, pasiaukojusius asmenis ir dažnai apie tikinčiųjų vaikus, kurie išskiria mi ir terorizuojami. Tam tikras skaičius pasauliečių, kurie paruošia ar platina "Kroniką", buvo suimtas, bet tai nesustabdė jos leidimo. Simtai yra įjungti į darbą, ir jie nieko nebijo. Tie, kurie kenčia kalėjimuose, pereis į istoriją kaip tautos didvyriai.

Povilas Petronis, nubaustas 4 metams, kalinimą panaudojo rašymui maldaknygių ir laiškelių prieš girtavimą, kuris yra tikra ryškė dabartinėje Lietuvoje. Ten svaigalai sudaro vieną penktadalį visų pirminių. Juozas Gražys, gaves 3 metus kalėti, ir Virgilijus Jaugelis (dvejus) abu susirgo būdami kalėjime. Petras Plumpa-Pliura, nuteistas 8 metams, jaunais vedęs vyras, būdamas kalėjime, tapo geru krikščionių ir kovotoju prieš visoki smurtą. Jis turėtų baigti bausmę 1981 m. Nijolė Sadūnaitė, nuteista kalėjimu ir ištremimu, tapo lietuvių simboliu visame pasaulyje. Tos drąsios jaunos moters (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

TRADICINĖS VELYKŲ PROCESIJOS BUVO ATSAUKTOS SALVADORE dėl politinės įtampos tarp dešiniųjų ir kairiųjų grupių, kurias sukrėtė San Salvadoro arkivyskupo O. Romero nužudymas. Jis buvo nušautas šventovės gedulingu Mišių metu. Salvadorą valdanti kairiųjų ir civilių taryba, kurią remia krikščionys demokratai, dėl arkivyskupo nužudymo apkaltino kairiuosius marksistus, tačiau atentatas galėjo būti suorganizuotas ir valdžios žmonių, nes arkiv. O. Romero pastaruoju metu pradėjo ginti neturtingų Salvadoro gyventojų teises. 1979 m. jis netgi buvo paskelbtas kandidatu Nobelio taikos premijai. Jo laidotuvių metu įvyko nauja tragedija, kai prie katedros susirinkusioje minioje pradėjo sproginėti bombos, aidėti šūviai. Panikos ištikta minia pasklido po šalutines gatves, o jos dalis apsaugos bandė įsikišti pačioje katedroje. Kilusioje maišatyje žuvo 31 asmuo, buvo sužeista 148. Diktatūrinė valdžia kaltę vėl suvertė kairiesiems marksistams, nors su tokiu kaltinimu nenorėjo sutikti arkiv. O. Romero laidotuvės dalyvavę augtieji dvasiškai iš užsienio. Po šios dvigubos tragedijos iš ministerijų kabinetu pasitraukė trys krikščionių demokratų partijos nariai, nusivylę diktatūrinės valdžios nesugebėjimu sustabdyti nuolatinius dešiniųjų ir kairiųjų grupių susikirtimus, kurie anksčiau ar vėliau Salvadorą įstums į pilietinį karą.

Žmonijos vėžys

Nobelio taikos premijos laureatas A. Solženicinas po dvejų metų tylos vėl prabilo apie komunizmo grėsmę amerikiečių užsienio reikalams skirtame žurnale. Komunizmą jis pavadino žmonijos vėžiu, kuris niekada nepasikeis ir su kuriuo laisvajam Vakarų pasauliui neįmanoma bendrauti. Jis taipgi perspėjo amerikiečius nepasitikėti komunistine Kinija, nes jos valdovai vieną dieną vėl gali užmegzti ryšius su Maskva. Dėl šios priežasties komunistinės Kinijos apginklavimas gali būti labai pavojingas Amerikai. Atsvara prieš komunizmą A. Solženicinas pataria įsikišti tiesioginiuose ryšiuose su komunizmu pavergtomis tautomis. Jo nuomone, esą netikslu Sovietų Sąjungą vadinti Rusija, nes nuo komunizmo kenčia ir rusų tauta, kaip ir kitos sovietų pavergtos tautos. Sovietų Sąjunga yra komunistų sukurta imperialistinė imperija, kurios valdovams yra svarbesnis betkoks žmoniškumas. Jie laikosi tik jėgos principu, nesirūpindami žmonių gerove.

Palaidojo bėgiką

Plaučių vėžys pakirto garsųjį bėgiką Jesse Owensą, kuris Berlyno olimpiadoje 1936 m. buvo laimėjęs net keturis aukso medalius. Šio greitakojio negro pergalė niekais paverė rasistines A. Hitlerio teorijas. Propagandinis tikslas surengtoje olimpiadoje A. Hitleris visiškai ignoravo J. Owensą, o po trejų metų pradėjo II D. karą. J. Owensas mirė iš suakutalino prez. J. Carterio paskelbtą Maskvos olimpiados boikotą, nes ir Sovietų Sąjungos valdovams rūpi jos tautos gerovė.

Šiame numeryje:

- Niekas savaime nerieda
- Reikia judintų asmeninių ir visuomeniniame gyvenime
- Įkvėpimo žiburiai kitiems
- Amerikos žurnalas apie dvasinį lietuvių atsparumą
- Lenkai, lietuviai, gudai
- Lenkų žurnalas "Kultura" gvildena santykius su kaimynais
- Kada vėl kas juos aplankys?
- Solistės Ginos Čapkauskienės išpūdziai iš Europos
- Lietuviai Vokietijoje
- Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas ir kitos žinios
- Lietuvių svajonė — nepriklausomybė
- Reuterio agentūros informacija apie okupuotą Lietuvą
- Ko trūksta mūsų veikloje?
- Jaunimo atstovės R. Rudaitytės pareiškimai svarstybose
- Pietų Amerikos jaunimą išlydint
- "Ažuolyno" ir "Žibučių" koncertai bei pokalbiai su vadovais
- "Lithuanian National Costume"
- Prof. R. Vaštokas apie naująjį dailininkų Tamošaičių leidinį
- Šiauriniai Rytprūsiai po 1945
- M. Brakas apie gyvenimą Rytprūsiuose pokario metais

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** NEPAVARTASIS UKRAINIEČIŲ VYSKUPŲ SINODAS** buvo sušauktas popiežiaus Jono-Pauliaus II Vatikane. Tai jau antras toks nepaprastasis sinodas su popiežiumi. Nesenai popiežius buvo sušaukęs Vatikane Olandijos vyskupų sinodą, kuris tvirtai sujungė Olandijos vyskopus. Ukrainiečių sinode dalyvavo 14 ukrainiečių vyskupų iš užsienio, o 7 slaptieji vyskupai, kurie darbuoją Ukrainoje, dėl suprantamų priežasčių negalėjo dalyvauti. Sinodas buvo pradėtas iškilmingomis pamaldomis Sistoos koplyčioje. Vienas pagrindinių sinodo siekių — nutarti kas bus kard. Josyf Slipij įpėdinis. Atrodė, kad taipgi bus aiškina masi apie galimybes įsteigti atskirą ukrainiečių patriarchatą, už kurį kard. Slipij atkakliai iki šiol kovoją. Šio sinodo nutarimai gali turėti ir labai daug įtakos Vatikano laikysenai Sov. Sąjungos atžvilgiu. Nuo 1946 m. visi ukrainiečiai katalikai buvo prievarta komunistų prijungti prie Ortodoksų Bendrijos, o jų vyskupai išstremti Sibiran bei nužudyti. Kard. Slipij buvo vienintelis iš Sibiran išstremtųjų vyskupų, kuris per Vatikano tarpininkavimą po 18 metų Sibire buvo paleistas ir atsidūrė Vakaruose.

*** OSCAR ROMERO**, San Salvadoro arkivyskupas, buvo kelių ginkluotų vyru nužudytas, šventovėje, kurioje atnašavo laidotuvių Mišias. Dar prieš dieną, sekmadienį, savo pamokslė jis buvo pareiklavęs, kad El Salvadoro junta liautųsi persekiojusi gyventojus. Jis nurodė, kad šiais metais nuo kovo 16 iki 22 d. El Salvadoro valstybėje buvo nužudyta 150 asmenų. Prieš keletą savaitių arkiv. Romero buvo pranešęs Vatikalui, kad jis esąs nužudytųjų asmenų sąrašė; esa, jeigu jis žūtų, tai nežus priešpados slopinamas žmonių teisingumo šauksmas. Šiuos žudymus vykdė kraštutinių dešiniųjų grupė, "prižiūrinti", kad valdančioji junta apvalytų kraštą nuo kairiųjų elementų. Ji vadina "Antikomunistiniu Centrinės Amerikos Išlaisvinimo Frontu" ir vasario mėnesį išsprogdino katalikų radijo stoties "La Voz Panamericana" įgėjinę ir jėzuitų vadovaujamą Centrinės Amerikos universitetą biblioteką.

*** KUN. AGNELUS ANDREW**, OFM, iš Britanijos paskirtas Vatikano komunikacijos komisijos vicepirmininku ir titulinu Numana vyskupu. Naujasis vyskupas yra gerai žinomas BBC radijo bei televizijos darbuotojas, šiuo metu einas Tarpautinės Katalikų Radijo bei Televizijos Sąjungos pirmininko pareigas. Jis darbuosis lenko vysk. A. Deskur žinioje, kuris dabar pakeičiamas arkivyskupu.

*** "AUKSALIKO KALVĖ"**, vaidinimas, kurį parašė popiežius Jonas-Paulius II 1960 m. Andriej Javien slapyvardžiu, buvo atliktas italų artistų konsistorinėje Vatikano salėje vasario 19 d. Dalyvavo apie 100 asmenų, jų tarpe eilė kardinolų bei žymių artistų. Vaidinimas yra drama apie santuokos neišardomumą, kuris anais laikais buvo naudojamas ruošiant jaunųjų poras Santuokos sakramentui. Po vaidinimo popiežius pareiškė, kad Lenkijoje šis vaidinimas niekada scenos neišvydo ir jis niekada nesvajojęs matyti jį atliekama kitame krašte ir kita kalba. Š.m. rugpjūčio mėnesį šis veiklas bus vaidinamas vokiečių kalba Liucernos mieste, Šveicarijoje. Tai įvyks tarpautinės muzikos šventės metu.

KUN. J. STS.

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lenkai, lietuviai, gudai

Lenkų žurnalas apie lietuvių-lenkų santykius praityje ir dabar

STEPAS VARANKA

Paryžiaus lenkų "Kulturoje" 1980 m. 1 nr. yra gana ilgas P. Lidos straipsnis "Lenkai, lietuviai, gudai". Čia pateikiu labai su glaudai pagrįdines to straipsnio mintis.

Jiešioti realaus dialogo tarp artimų tautų, kurių istorija, kultūra ir sienos lenkams, lietuviams, gudams ir ukrainiečiams bendros, yra nepaprastai didelės reikšmės dalykas.

Paryžiaus "Kultura" stengiasi patarnauti tam reikšmingam klausimui. Pasisakymai jos puslapiuose yra įvairūs. Gauseni tuo reikalu pasisakymai yra lietuvių, ukrainiečių ir gudų. Dabar Lenkijoje temos apie rytines ir pietines sienas bei lenkus, gyvenančius dar toliau, laikomos tabu — uždraustomis. Dėlto artimesnis tų problemų pažinimas Lenkijoje yra menkas. Tik tų sričių gyventojams ir jų artimesiems tie skaudūs reikalai yra žinomi. Liaudies Lenkijoje eilinių gyventojų tarpe tos problemos niekam nerūpi. Likimas lenkų, gyvenančių už rytų sienų, jų nejudina. Rūpi tik tiems, kurie turi ten gimes. Lenkijos gyventojai nežino kokioje priespaudoje gyvena jų tautiečiai. Lankantieji savo gimes bei pažįstamus Lenkijoje išvažiuoja dažniausiai nusivylę, apkrūtinę dėl nesidomėjimo jų likimu.

Lietuviai Lenkijoje

Nuo 20-ųjų metų, o gal net ir nuo ankščiau įsistiprino daug neigiamų teigimų, kurie iki šių dienų sunkina lenkų — lietuvių santykius.

Įdomus gali būti pavyzdys Česlovo Miloszo ir Tomo Venclovos dialogas ("Kultura" 1979 m. 1-2 nr.), bandas pralaužti tą sunkią problemą. Venclovos pasisakymas, kaip lietuvių, toje srityje gali būti svarus. Ten, kur jo pasisakymai nesiremia jo galvosena, stebėjimais ir tikrų faktų nežinojimu, o tik miglotais spėjolėmis ir nepagrįstais gandai, — nėra teisingi ir nepatarnauja geram tikslui. Venclova išreiškia savo nepasitenkinimą, pasipiktinimą dėl blogo traktavimo lietuvių Seinų krašte.

Straipsnio autorius Lida tvirtina, kad kur tik yra lietuvių, yra užtikrintas religinis patarnavimas ir katekizmo mokymas lietuvių kalba. Tą darbą esą atlieka kunigai, kurie jaučiasi lietuviškai arba jau taip apvaldę lietuvių kalbą, kad gali lietuviams teikti liturginius patarnavimus jų gimtąja kalba, kaip pvz. kun. Jan J. Macko. Pagrindinė lietuvių gyvenvietė, kur yra 2.500 parapijiečių, su pasiaukojimu dirba kun. Dzermejo. Kadangi čia dauguma gyventojų yra lietuviai, tai dvejų pamaldos laikomos lietuviškai ir vienerios lenkiškai. Be to, religiniai patarnavimai atliekami lietuvių kalba Žagaruose, Smalėnuose ir Seinuose. Seinų probazilika tapo grupelės lietuvių demonstracijos vieta. Reikalaujama iversti lietuviškas pamaldas. Seinuose lietuvių sudaro tik 5% gyventojų. Be to, jie už 300 metrų turi šventovę tik savo reikalams. Jų prašymas leisti lietuviškas pamaldas bazilikoje nėra patenkinamas. Dėlto minėtoji grupė surengė keletą protestuojančių demonstracijų. Viena jų buvo 1976 m., kai kardinolas Wyszynskis atliko Mergelės Marijos vainikavimo apeigas. Tuomet buvo nešio-

jami plakatai su minėtais reikalavimais, traukdomos lenkiškos pamaldos lietuviškom giesmėm bei gatvinėm dainelėm. Tą grupę sudarė 20-30 asmenų. Kada vyskupas Mikolaj Sasnowski pasiūlė statyti lietuviams šventovę už 18 kilometrų, toji grupė sutrukdė to plano realizavimą. Tos grupės tikslas nėra religinis. Esą ji kelia triukšmą, norėdama parodyti, kad čia gyvena lietuviai, ir sudaryti politinę problemą. Seinų srityje lietuvių nesą skriaudžiami. Dauguma lietuvių toje akcijoje nedalyvauja. Esą ten veikia pašalinė grupė su neaiškiais tikslais.

Seinų srityje yra daug mineralinio turto, kuris tikriausiai yra slapta ginčo priežastis. Kairiųjų žinovų nuomone, jeigu šiandieną mes įsileistume ir prokatedrą lietuvių kalbą, tai rytojaus dieną galėtų įvykti "savanoriškas" Seinų krašto prisijungimas prie Sovietų Sąjungos. Ar tai daroma sąmoningai, nežinia, bet triukšmas apie daromą lietuviams liturginę skriaudą Lenkijos šventovėje gali prie to prisidėti.

Pagal 1966 m. statistiką, Lenkijoje gyveno 30.000 lietuvių. Jie leidžia "Aušrą". Varšuvoje lietuvių leidžia mokslinį — kultūrinį mėnesinį žurnalą "Varsnos". Veikia lietuviškos mokyklos ir viena gimnazija su dėstoma lietuvių kalba. Čia lankosi iš sovietinės Lietuvos įvairūs meniniai vienetai.

Lenkai Lietuvoje

Lenkų dabartinėje Lietuvoje yra 10 kartų daugiau. Jie ten neturi nei savo spaudos, nei organizacijų. Lenkų kalba išsena 4 puslapių dienraštis "Czerwony Sztandar", leidžiamas komunistų partijos. Tai skurdus laikraštukas.

Sovietinės Lietuvos lenkų religiniai reikalai aprūpinami taip pat nepatenkinamai. Lenkų Lietuvoje yra per 240.000. Pačiam Vilniuje gyvena daug lenkų iš Gudijos. Jie užsirašę gudaus dėl geresnio gyvenimo bei kitų priežasčių. Jie naudoja religinius lenkų patarnavimus. Vilniuje veikia 7 šventovės, neskaitant Kalvarijos. Keturiuose pamaldos laikomos lietuvių ir lenkų kalbomis. Taip pat ir Aušros Vartuose. Sv. Onos ir Sv. Mikalojaus šventovė — tik lietuviškai. Dominikonų, buv. Sv. Dvasios, šventovė yra paskirta lenkam. Klebonu ten yra lenkas Bekisz, 85 metų amžiaus, jau netinkamas normaliam kunigo darbui. Jo padėjėju yra lietuvis kun. Jozef Jodogailis (Juozas Juodagalvis, Red.) Tai žmogus su aukso širdimi, bet jau 70 m. amžiaus. Tą šventovę lanko ir lenkai iš Gudijos. Dėl trūkumo dvasiškių toje šventovėje tikinčiųjų veikla negali lygintis su kitomis Vilniaus šventovėmis. Pernai toje šventovėje buvo tik vienerios vestuvės ir krikštynos. Vilniaus ir Lietuvos lenkai yra daugiau ištikimi bažnyčiai negu lietuviai.

Tikybiniams Lietuvos vadovams galima priekaištauti, kad jie nesirūpina religiniais Lietuvos lenkų reikalais. Kauno kunigų seminarija prieš kelerius metus išleido nedidelę lenkų kunigų. Tie kunigai buvo paskirti į lietuviškas parapijas, kur nėra lenkų, o ne į lenkiškas. Tai nacionalinė skriauda. Lenkai, Kauno gyventojai, netekę religinių patarnavimų gimtąja kalba, nutolo nuo religijos. Tas pats gali atsitikti ir Vilniaus krašte, kur šventovės aptarnauja lietuviai kunigai, silpnai mokantieji lenkų kalbą. Tik pernai nuo karo pabaigos į Vilniaus premiesčio šventovę Dievo Motinos Gerosios Patarėjos paskirtas lenkas kunigas H. J. Blažewicz. Gal tai ženklas, rodomas pasikeitimą...

Šio šimtmečio pradžioje lietuviai šaukė, kad visi Lietuvos gyventojai turi būti laikomi lietuviškai. Tą patį dabar daro kairieji Lietuvos dvasiškieji religinėje srityje. Vilniaus lenkai dažnai skundžiasi, kad lietuviai kunigai nesupranta jų reikalų. Tiesa, yra lietuvių tarpe kunigų, kurie Vilniuje nedaro jokio skirtumo tarp tautybių. Nesenai lenkam Kaune Sv. Kryžiaus šventovėje kas sekmadienį leista 14.00 v. laikyti savo pamaldas. Laikas nėra patogus. Pamaldas laiko kun. Statkiewicz, nepergeriausias mokantis lenkiškai. Tai pasiekta per Vilniaus lenkų kunigus, kurie kreipėsi į lietuvių vyskopus ir kardinolą Wyszynskį Lenkijoje.

Lietuvių nepalankumas

Kanados savaitraštis "TZ" rašė, jog lietuviai daug nukentėjo nuo lenkų ir dabar dar kenčia. ("Kultura", 1979 m. 1-2 nr.). Esą nereikėtų dirginti senų žaizdų. Tačiau antra vertus reikia dalykus išsiaiškinti. Nereikėtų slėpti skaudžių faktų, jeigu tokie buvo. Reikia įsikišti į jų sprendimo. Ta proga galima priminti, kad ir lenkai Lietuvoje per nepriklausomybės laikotarpį nemažai nukentėjo, vėliau okupacijos metais — nuo šaulių. Kitaip dialogas nebus "fair play".

Galima pilnai suprasti lietuvių nepalankumą lenkam. Naujoji Lietuva kūrėsi lenkų kultūros šešėlyje. Vilniaus universiteto palikimas dar ir dabar turi didelę įtaką. Dažnai pastebima, kad Vilniuje lietuvių dvasiškieji daugiau dėmesio kreipia ne į religinį aspektą, bet į etninį. Vilniuje ir Vilniaus krašte lenkai sako: "Jeigu ne rusai, į kuriuos galime kreiptis ir skųstis prieš lietuvių, būtų mums čia sunku gyventi". Štai pavyzdys. 1966 m. mirė Švenčionyse lenkų klebonas. Parapijiečiai pasistatė jam paminklą su lenkišku įrašu. Naujas lietuvis klebonas lenkiškai įrašą panaikino ir padarė lietuvišką. Tuo reikalu lenkai kreipėsi į religinių reikalų ministerį Maskvoje. Jis patenkino lenkų reikalavimą.

Lida rašo, kad toji problema atsirado iš "Kauno Lietuvos". Į Vilnių karo metu ir po karo suplaukė daug lietuvių, turinčių bendras idėjas su šauliais, dažnai žemesnės moralės, nusistatę nacionalistiškai. Vietiniai lietuviai nerodo savo nepasitenkinimo.

Reikia pasakyti, kad rusai moka vaidinti — jie neva gina lietuvių reikalus prieš lenkus, kad savo valdžią įtvirtintų. 1977 m. Lietuvoje lankėsi Rytų Vokietijos vyskupai. Tas sutapo su Aušros Vartų Marijos 50 metų karūnacija. Po to vizito buvęs Vilniaus religinių kultų ministris 1978 m. specialiai inspektorių susirinkime kalbėjo apie ryšius su lenkų K. Bendrija. Jis savo kalboje pasakė: "Lenkų vyskupai vis norėtų taikyti savo direktyvas į Lietuvą. Lietuvos vyskupai kategoriskai tai atmetė. Mes taip pat tą reikalą atmetame: atėjo laikas baigti su tuo. Reikia užmegzti ryšius su Rytų Vokietijos K. Bendrija."

Yra pastebimas lietuvių dvasiškių tarpe nepasitenkinimas, kad religiniai patarnavimai Gudijoje atliekami lenkų kalba. Tai baimė lenkiškumo. Gudai katalikai nori, kad religinės apeigos šventovėse būtų atliekamos lenkų kalba. Panašią poziciją užėmė du lietuviai kunigai. Tai vieninteliai, kurie gavo valdžios ir K. Bendrijos leidimą lenkų parapijose laikyti lenkiškas pamaldas. Tie kunigai, kaip ir dauguma parapijiečių, lenkiškai silpnai kalba.

Susidaro išpūdis, kad kairieji lietuvių kunigai grįžta į priešunijinius laikus, kai lietuviai ir rusai kariavo su lenkais. Reikia spėlioti, kad tai yra rusų ateities planas sujungti Lietuvą (Nukelta į 6-tą psl.)

MŪSŲ MYLIMAM

A+A

JONUI MATULIONIUI mirus,

patyrė ypatingo nuoširdumo, užuojautos bei paramos iš artimųjų ir visuomenės mūsų sunkiose valandose.

Esame dėkingi dvasiškiams, draugams, pažistamiems ir organizacijų atstovams, lankiusiems Velionį jo ilgos ir sunkios ligos metu.

Mes buvome giliai sujudinti Jūsų visų Velioniui išreikšta pagarba tokiu gausiu dalyvavimu atsisveikinimo vakare Prisikėlimo parapijos šventovėje. Už šio vakaro suorganizavimą ir pravedimą ypaz dėkojame dr. J. Sungailai ir kun. Aug. Simanavičiui, OFM, atsisveikinimo kalbas pasakiusiems generaliniam Lietuvos konsuliui Kanadoi dr. J. Zmuidzinui, savanorių-kūrėjų Torontė pirminkui dr. A. Zubriui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirminkui inž. Vyt. Kamantui, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovui S. Lušui, Tautos Fondo įgaliotiniui Kanadoje J. Vaičieliūnui, JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirminkui inž. V. Kutkui, Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirminkui J. R. Simanavičiui, Ateitininkų Federacijos atstovei dr. O. Gustinienei, Krikščionių Demokratų Sąjungos atstovui K. Pabedinskui ir buvusiam Ontario vyriausybės ministeriui adv. J. Yaremko.

Reikiame gilią padėką J. E. vyskupui V. Brizgiui už atnašavimą laidotuvių šv. Mišių ir jautrius pamokslus žodžius. Kartu dėkojame šv. Mišias koncelebravusiems prel. J. Tadarauskui, kun. Aug. Simanavičiui, OFM, kun. P. Ažubaliui, kun. J. Staškui, kun. B. Pacevičiui ir kun. B. Mikalauskui, OFM. Kun. B. Pacevičiui ir Tėvui L. Janušai dėkojame už maldas koplyčioje.

Mes liekame dėkingi visiems, taip gausiai padėjusiems Velionį paskutinėje jo žemiškoje kelionėje. Nuoširdus ačiū atvykusiems iš tolimų vietovių. Ypatingą padėką karsto nešėjams ir kapinėse atsisveikinimo žodžius tarusiems B. Žukauskui ir J. Stonkui. Už paskutinį patarnavimą ir visokeriopą paramą laidotuvių metu reikiame gilią padėką kun. Aug. Simanavičiui, OFM.

Dėkojame kūrėjams-savanoriams, parodžiusiems tiek daug rūpestio ir prie karsto ėjusiems garbės sargybą. Dėkojame solistams — J. Sriubickienei, S. Žiemelytei, A. Simanavičiui, V. Verikaičiui ir muzikui J. Govėdai už prisidėjimą giesmėmis ir vargonais prie gedulingų pamaldų iškilmingumo.

Dėkojame Jums visiems, užprašiusiems tiek daug šv. Mišių, už duosias aukas Velionies atminimui, už gėles, papuošusias koplyčią, ir už išreikštą užuojautą žodžiu bei raštu.

Dėkojame šeimininkėms ir visoms ponioms, prisidėjusioms prie laidotuvių pietų paruošimo.

Nors mūsų mylimo vyro, tėvo, uošvio ir senelio jau nebėra mūsų tarpe, jo atminimas ir Jūsų visų Jam ir mums parodytas nuoširdumas visada pasiliks su mumis.

Aniceta Matulionienė

Judita, Eugenijus, Darius, Vytas, Indrė ir Rimas Čuplinskai

Mielam jaunystės draugui

a+ Romui Jonaičiui

staiga mirus, jo žmoną ALEKSANDRĄ, dukreles IRUTĘ ir LINĄ giliai užjaučia —

Vyt. Augėnas ir šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

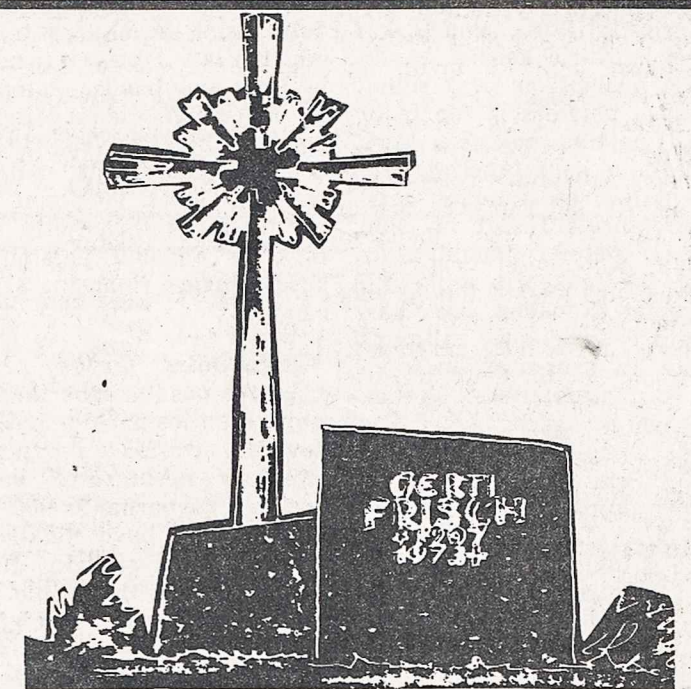
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai, Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Simpoziume Lietuvos laisvinimo klausimais Los Angeles mieste š. m. sausio 26-27 d. d. kalba neseniai iš okupuotos Lietuvos atvykęs ROMAS GIEDRA. Šalia jo — A. RAULINAITIS, KUN. J. SARAUSKAS, J. GLAUDA. Simpoziumą surengė JAV LB Vakarų apygardos valdyba, Lietuvių Jaunimo Sąjungos Los Angeles skyraus valdyba ir Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles šambūrio valdyba. Nuotr. A. E. J. Gulbinsko

Vokalinis lietuvių vienetas "Nerija" iš Klevelando, kuris atliks meninę programą "Tėviškės žiburį" spaudos balijuje balandžio 12, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje

Nuotr. L. Tamošaitis

Kada vėl kas jus aplankys?

Išpūdziai po šešių koncertų Anglijoje, Skotijoje ir V. Vokietijoje

GINA ČAPKAUSKIENE

Kai savo pažįstamiems pasakojau, jog vyksiu koncertuoti į Skotiją, Angliją ir Vokietiją, dauguma stebėjosi, ko gi aš važiuoju į Skotiją, nes tenai lietuvių nėra. Buvo momentų, kad ir aš pati pradėjau abejojti kam aš tenai dainuosiu.

Kelionė iš Montrealio į Londoną nekomplikuoja: pavalgai vakariene, pasikalbi su šalia sėdinčiais kaimynais, nusnauži ir jau Londone. Aerodrome pasitiko K. Makūnas, Lietuvių Namų administratorius. Nors niekada nebuvo susitikę, bet greitai užmezgė kalbą ir ilga kelionė į miestą buvo naudinga. Painformavo apie Angliją, lietuvių ir jų kultūrinį gyvenimą. Tada paaiškėjo, kad ir Skotijoje yra lietuvių, kurie dažnai aplanko Londoną ir gražiuosius Lietuvių Namus.

Vakare sutikau Jara Alkį, Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos pirmininką, ir Zigimą Jurą, Londono Lietuvių Namų b-vės pirmininką. Jie man pranešė, kad sekanti rytą važiuoju į Skotiją dviem koncertams DBLS lėšomis.

Traukiniu kelionė iš Londono į Glasgovą užtruko 8 valandas, nors visi tvirtina, kad per 5 valandas nuvažiuoja. Kelionė nors ir ilga, bet įdomi. Traukinyje — pirmą klasę, viskas labai patogiu. Visur žalia, labai švaru. Pervaziavus Skotijos sieną, vaizdas dar gražesnis: žali kalneliai ir besiganančios avys labai priminė Naująją Zelandiją. Stotyje pasitiko Pr. Dzidolikas. Nors gyvenime niekada nesimatėme, bet susiradome.

Skotijos lietuviai paliko gilų įspūdį. Jų gyvenimas skirtingas nuo mūsų. Vietomis valdžios statyti pastatai, blokų blokai priminė Hanau stovyklas kareivines. Nors daug anglies kasyklų jau uždaryta, bet dar yra tenai dirbančių lietuvių.

Pirmieji lietuviai atvyko į Skotiją 1895 m. t. y. anksčiau negu į Angliją. Juos čia atvežė kasti anglių, o vėliau jiems nebuvo jokių galimybių sugrįžti į Lietuvą arba emigruoti kitur. Kultūrinė veikla buvo stipri iki karo, po to valdžia atėmė sales kariniams reikalingas. Vyrai išėjo kariauti, moterys — į fabriku. Didžiausios lietuvių kolonijos buvo Mossend ir Bellshill miestuose, apie 12 mylių nuo Glasgovo ir rytus.

Lietuvių vaikai nemokėjo angliskai. Buvo vadinami "Poles". Su skotais reikėjo pėstis ne tik dėl tautybės, bet ir dėl religijos. Buvo jaučiama didelė protestantų neapykanta, išlikusi net iki šių dienų. Visa tai jaučiama kasdieniniame gyvenime: mokyklose, darbovietėse ir net sporte. Gyvenimas tenai nėra lengvas. Žmonės atitolė nuo lietuviško gyvenimo. Butuose nesimato nei lietuviškų knygų, nei laikraščių. Daugumos pavardės suanglintos.

Keista yra ir tai, kad atvykę "dypukai" jokio atgimimo neparodė ir patys greitai nuskeno stagnacijos katilė.

Paskutiniu metu antros ir trečios kartos jaunuoliai pradeda įsijungti į kultūrinę veiklą, nors patys lietuviškai nekalba. Yra daug jaunuolių, kurie nori mokytis lietuviškai. Tikisi, kad

DBLS parūpins jiems vadovėlių.

Siuo metu tenai dar veikia Sv. Cecilijos choras, įsikūręs 1950 m. Dainuoja lietuviškai, bet daug lietuviškai nekalba. Vadovauja Pr. Dzidolikas. Veikia lietuvių kultūrinis klubas ir moterų draugija. Laikraštis "Iš-eivių Draugas", seniausias lietuvių išeivių laikraštis Europoje, įsteigtas 1914 m., pasirodo kartą į mėnesį ar rečiau. Redaguoja prel. J. Gutauskas. Skotijos Liet. Bendruomenės pirminkas yra J. Blūdžius.

Skotijoje atsiradau DBLS pirm. J. Alkio ir Z. Juro dėka, kurie norėjo, kad aš Skotiją aplankyčiau ir padainuočiau lietuviams. Tenai solistų jie negirdėjo nuo 1945 m. Mane išleisdami klausė kada ir kas vėl atvažiuos.

Atkreipkime dėmesį į šią pamirštą lietuvių koloniją, kurioje yra apie 2.800 lietuvių (centrinėje Skotijoje, tarp Glasgovo ir Edinburgo).

Aš tenai atlikau du koncertus: Vasario 16 minėjime ir tautodailės parodos atidaryme. Tai buvo pirmas toks Skotijoje įvykis, sutraukęs 250 lietuvių. Lietuviška spauda mažai kas tenai skaito, nors "T2" nueina per 5 dienas — greičiau negu į Montreālį. Paklausus, kodėl jie neskaityt lietuviškos spaudos, atsako, kad brangu arba nesupranta.

Kai į stotį atėjo lietuvių grupė su manim atsisveikinti, išsiskyrė su ašarom akys.

Siuos žodžius rašant, akys regisi gražūs aplankyti miestai: Glasgovas, Edinburgas, Prestwickas, senos pilys, gražūs ežerai. Širdyje liko Skotijos lietuvių nuosirdumas ir tyli jų meilė savo tautai.

Londonas visiems žinomas miestas. Lietuviai turi puikius namus, gražią sodybą, Sv. Kazimiero parapiją, kuriai vadovauja kun. dr. J. Sakevičius. ALB pirmininkas yra St. Kasparsas. Veikia dvi tautinių šokių grupės: "Lietuva" ir "Žalbas", parapijos oktetas, vadovaujamas J. Černio. Aktyviai veikia skautai. Londone yra apie 700 lietuvių šeimų. Du trečdaliai — senieji ateiviai.

Buvo malonu pasikalbėti su "Europos Lietuvis" red. K. Barėnu. Labai jaučiai praleidau popietę pas Lietuvos atstovą V. Balicką ir ponį. Zavejausi ne tik gražia jų rezidencija, bet ir jų pasakojimais apie diplomatinis nuotykius Anglijoje.

Londone turėjau du koncertus. Vienas buvo priėmimo sveiktinaiams Lietuvių Namuose, kitas — Vasario 16 minėjime. Publiką šilta, lietuvių menininkų išsiilgus.

Iš Londono viena valanda lėktuvu — ir jau Frankfurte. Čia pasitiko buvęs hamiltonietis K. Baronas. Vėlai vakare atvykome į Huetttenfeldą — Vasario 16 gimnaziją. Sekantį rytą aplankėme gimnaziją, bendrabučius, pilį, kuri atrodo tikrai misteriška. Susipažinau su gimnazijos direktoriumi V. Natkevičiumi ir poniu. Turėjau progos pasikalbėti su keliais mokiniams. Mokiniai kalba lietuviškai, draugiški. Visur švaru. Čia sutikau ir Vokietijos Lietuvių B-nės pirm. A. Šmitą, kuris iškviė mane į Europą koncertams. Jisai ir ponis suteikė daug žinių apie Vokietijos lie-

tuvių gyvenimą ir jų veiklą.

Čia irgi dainavau Vasario 16 minėjime. Akompanavo dr. Raminta Lampsatytė, su kuria pirmą kartą teko koncertuoti. Tai ne tik puiki pianistė, bet ir nuosirdi lietuvaite.

Minėjimas sutraukė apie 400 žmonių, jų tarpe daug vokiečių. Be manęs, dalyvavo ir Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, kuri viską atliko puikiai.

Turėjau progos ir čia pamatyti operą mažame Kaiserslautern miestyje. Teatras — 500 vietų. Mačiau R. Strausso "Ariadne auf Naxos". Pastatymas prastokas, bet balsai geri, didelės orkestras.

Aplankiau Heidelbergą, Mannheimą ir jų apylinkes su gražiomis, senomis pilimis.

Dar vienas Vasario 16 minėjimas buvo surengtas Stuttgarte. Tenai atlikau programą su solistu Ričardu Daunoru ir Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupe. Lietuvių B-nės pirm. E. Lutzienė puikiai viską tvarko. Publikos ir čia netrūko.

Stuttgarte kun. K. Senkaus dėka turėjau progos pamatyti R. Strausso operą "Elektra". Buvau sužavėta ir pastatymu, ir solistų balsais.

Dr. J. Norkaičiui lydint, aplankėm Tuebingeną ir jo apylinkes. Iš viso turėjau šešis koncertus. Penki buvo Vasario 16 minėjimuose. Lietuviai išsiilgę lietuvių menininkų. Europoje lietuvių kultūrinis gyvenimas neveiklus. Tokių koncertų, ko koki mes čia turim, tenai beveik nerengia. Lietuvių miestuose nedaug, visi išsisklaidę, daug mišrių šeimų, kurioms lietuvių bė jau neįdomi. Jaunimas didelio entuziazmo nerodo.

Po puikių išleistuvių atsisveikinom. Pažadėjau, kad vėl grįšiu. P. p. Baronas padėkojau už malonų priėmimą Vokietijoje. Jie vis dar nepripranta. Gaili Kanada.

Man Europą patiko, nors viskas nepaprastai brangu. Senutė Europa buvo ir bus kultūros bei meno centras. Amerikos kontinentas daug ko pasigendame.

Ne tik Europos lietuviai, bet ir aš esu dėkinga Kanados Lietuvių B-nės pirm. R. J. Simanavičiui ir apylinkių valdyboms, Montrealio lietuvių bankui "Litas", kad sudarė sąlygas mano koncertams. Dėkinga esu taip pat Pasaulio Lietuvių B-nės pirm. Vyt. Kamantui už talkinimą.

Esu tikra, kad ir daugiau menininkų ras galimybių aplankyti Europą, pažinti ten gyvenančių lietuvių šilumą ir ta proga parodyti savo talentus, kurių tenai labai trūksta.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Įkvėpimo žiburiai kitiems

(Atkelta iš 1-mo psl.)
sveikata yra ištrėmimo vargų palauža.

Toliau žurnale pasakojama, kaip vargsta ir kenčia kiti lietuviai kaliniai — Vitas Lapie-nis, Ona Prancūnaitė; minimi sovietu nužudyti Paltanavičius, Kriaučiūnas ir 18-kos metų ukrainietis Vitali Ockevič, kuris buvo įstojęs į Kauno seminariją ir atsisakęs sovietam šnipinėti.

Pastangos atsilaukyti

Lietuviai nerengia masinių maištų, tik palaiko pogrindžio sąjūdį, kad būtų leisti laisvi rinkimai ir kad trys Pabaltijo tautos gautų autonomiją. Nuo 1971 m. sovietų valdžia nebesuiminėja kunigų, nors žino, kad dirba katakombų Bažnyčioje. Neseniai 522 kunigai drąsiai protestavo prieš valdžios kišimąsi į religijos ir sąžinės dalykus. Katalikų kunigai dabar turi daugiau laisvės, negu ortodoksų ar protestantų dvasiškai Sovietų Rusijoje. Pikičiausia, kad kunigai dažnai šmeižiami spaudoje, veiklesnieji keliama į mažas parapijas ir turi mokėti pabaudas už vaikų katekizavimą. Motinoms grasinama, kad bus atimti iš jų vaikai, jeigu bus mokomi religijos. Persekiojimas nuolat vyksta, bet lietuviai yra solidarūs ir palaiko vieni kitus.

Sovietų užmojai

"America" žurnale plačiai aprašoma, kad religinių kultūrinių ministerija siekia visai užgniaužti religinę veiklą ir kad atrenka kandidatus į vienintelę Lietuvoje likusią seminariją. Veikiančių šventovių ir kunigų skaičius nuolat mažėja. Dabar veikia 628 šventovės (1939 m. jų buvo 1400), kurių 95 neturi kunigo. Dirba 708 kunigai, kurių amžiaus vidurkis — 60 metų. Kasmet miršta apie 20 kunigų, o naujų iššventinama mažiau. Katalikams reikalaujant, religinių kultūrinių ministerija leido priimti į seminariją iki 60 studentų. Seminarijos veikla nuolat sekama KGB. Rašoma ir apie vyskupus Steponavičių bei Sladkevičių, kuriems neleidžiama eiti ganytojiųjų pareigų. Lietuviai su dėmesiu laukia, kad vienas iš jų būtų pakeltas kardinolu.

Religinė spauda nėra leidžiama. Kokie katekizmai nespausdinami. (Pastaruoju metu gautas leidimas spausdinti kun. Smitas. Kai bendrabutis bus patrauklesnis ir modernesnis, juo susidomės daugiau berniukų. Apie Vokietijos LJS veiklą pranešė pirm. M. Landas. Jo nuomone, Vokietijos jaunimo tarpe jaučiamas politinis pasyvumas, tačiau atžalnas mielai dalyvauja suvažiavimuose, prašytas prisideda prie įvairių darbų. Tai rodo PLJ Kongresas Anglijoje ir Vokietijoje. Diskusijose buvo gvildinami jaunimo reikalai, bandant išjudinti ir "apmirusius" apylinkes.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GAISRAS VILNIUJE

"Tiesa" vasario 28 d. laidoje pasiskelbė Zonės Siulienės reportažą "Gaisras aštuntame aukšte: nelaimė ir jos pamokos", paliečiantį augstųjų pastatų problemas. Vasario 11 d. Vilniaus Architektų g-vės dvylikau aukščiame nr. 86 užsidegė pensininko J. Burbulevičiaus butas aštuntame aukšte. Gaisro gesinti buvo atsiųstos aštuonios gaisrininkų mašinos. Dalis gyventojų spėjo išbėgti iš pastato laiptais ir liftu, o kiti, kai nuo karščio užsiliepsnojo aštunto aukšto butų durys, išbėgo į balkonus. Gaisre žuvo pensininkas J. Burbulevičius, surastas savo bute prie balkono durų, vieną asmenį teko nuvežti ligoninėn. Gaisrininkai išgelbėjo 14 žmonių. Z. Siulienės duomenimis, Vilniuje dabar yra 60 namų, turinčių 10 ar daugiau aukštų. Nevisi jie yra aprūpinti priešgaisrinėmis automatikomis įrenginiais. Patikrinimas parodė, kad jie veikia tik septyniuose pastatuose.

GYVENTOJŲ NEATSARGUMAS

Grįždama prie palyginti laimėgai pasibaigusio gaisro, Z. Siulienė pasakoja: "Po gaisro Architektų gatvėje paaiškėjo, kad koridoriuose nebuvo nė vieno slango gaisrui gesinti. Teisingiau jie kažkada buvo, bet patys gyventojai išmetė. Vienas vasara slapčiomai nusitėpė į sodą obeilais palaistytį, kitas, pamatęs, kad priešgaisrinės rankovės pagamintos iš augčiausios rūšies lino, vėl ką sumanė, o trečias šiaip sau pavalkiojo, pavalkiojo ir numetė... Šiame name per keletą metų išgaravo kaip kamparas 24 ugniagesių šlangai. Net specialių vandens čiurpų rankenos ir tos buvo nusukinotos. O juk tvarkingi priešgaisriniai švirkštai — tai pirmoji paties gyventojams skirta gaisro gesinimo priemonė. Štai kodėl, atsitiks nelaimė, kiekvienas savo bute ugnį iš pradžių gesino šotelio ar kibiro vandens, o nesandarias duris, kad neprisiskverbūt dūmai, kamšė škepetomis..." Kapsuke (Marijampolėje) neseniai buvo patatytas 10 aukštų viešbutis, kurį architektė A. Kačerauskaitė suprojektavo be jokių automatinių priešgaisrinių įrengimų. 1977 m. gaisrai Lietuvoje pareikalavo 61 gyvybės aukos, perna — 79.

PRIEŠGAISRINIAI PUNKTAI

Leonas Ramanas "Tiesos" vasario 14 d. laidoje rašo apie tarpukinius priešgaisrinius punktus Zarasų rajone, turinčius šešias specialias automašinas. Perna Zarasų rajone kilo 12 gaisrų, kurių net 4 buvo Padusčio kolchozo, turinčiam priešgaisrinių punktų su išstia para būdinių vairuotojų-ugniagesių, bet jie nevisada suteikia pagalbą: "Prėjusių metų rugsėjo mėnesį užsidegė Padusčio kaimo, kuris yra vos už pusantro kilometro nuo minėto punkto, gyventojos L. Savickienės gyvenamasis namas. Subėgė žmonės su kibirais, o gaisrinė mašina net iš garžo neišriedėjo. Pasirodė, Padusčio kolūkiečiai vadovai tadien vietoj apmokytų, paruoštų dirbti su krovine automašina vairuotojų pasiuntė pirmą pasitaikiusį, kuris neturėjo nė mažiausio supratimo apie sudėtingą techniką..." Kolchozo vadovai buvo perspėti, bet reikiamų išvadų nepadarė: "Perna gruodžio 31 dieną punkte budėjo nuolatinis apmokytas

vairuotojas V. Pamakštys. Tačiau Padusčio kolūkiečių pirmininko pavaduotojas H. Ardišauskas pasiuntė jį kitur, o į punktą budėti atsiuntė nenusimanantį apie priešgaisrinę techniką. Ir štai naktį į 1980 metų sausio 1-ąją Antalepės miestelyje užsidegė kolūkiečio A. Zabielos gyvenamasis namas. Nepatyręs vairuotojas sugadino sudėgė trobesiai, turtas, nukentėjo žmonės. Štai kaip brangiai mokama už nerūpestingumą..." Priešgaisriniai tarpukiniai punktai visoje Lietuvoje turi apie 250 automašinų, bet lig šiol nėra suorganizuotas centralizuotas jų remontas. L. Ramanas kuogastauja: "Veikiai atsitiks taip, kad turėsime mašinų, o gaisro gesinti nebus kuo..."

PRIES ŽMONĄ SU KIRVIU

Teisėjas Jonas Nekrašius "Tiesos" 15 nr. pasakoja apie pernai nagrinėtą bylą Pakruojo rajono M. Melnikaitės kolchozo kultūros namuose. Girtas Julijonas Šimaitis su kirviu rankose užpuolė savo žmoną Emiliją. Tragedijos priežastis — degtinė: "Kada Julijonas ir Emilija suklirė šeima, niekas iš juos pažinojo žmonių negalėjo ir pamanyti, kad jų laimė sugriauš alkoholis. Pradžioje gyveno gerai, darniai, augino sūnų ir dukrą. Bet šeimos galva vis dažniau parlinguodavo iš laukų išgėres. Dirbo traktorininku, tačiau už girtavimą jam buvo atimtos teisės. Laukininkystėje irgi buvo prastas darbininkas. Girtas namuose keldavo triukšmą, priekabaudavo. Niekas jo nedomino. Vienintelis J. Šimaitis pomėgis buvo stiklėlis, pagrimomis nesidrovėdavo eiti per kiemus, prašydamas stiklinės naminio alaus..." Už kirvį, pakeltą prieš žmoną, J. Šimaitis buvo nuteistas kalėti penkerius metus sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje.

AUTOBUSŲ STOTIS

Zarasai susilaukė naujos autobus stoties, kurią suprojektavo vilnietė architektė A. Dabulskienė. Stotis buvo atidaryta vasario 22 d. Ji turinti erdvią laukimo salę, bufetą, patalpas tėvams su vaikais, kasdien galinti aptarnauti apie 4.000 keleivių.

RUNGTYNIŲ REŽISORIAUS

Kaunietis aktorius Raimundas Čaikas 1968 m. pasitraukė iš Kauno dramos teatro ir pasirinko televiziją. Dabar jis yra iš Maskvos transliuojamų krepšinio rungtynių režisiorius, kuriam teko dirbti olimpiados metu. Prieš save jis tada turės 10 televizijos ekranų, kuriuose bus matomi rungtynių vaizdai. R. Čaikas kausi teks parinkti ir įjunginti transliacijoms tas televizijos kameras, kurios geriausiai atskleidžia rungtynių vaizdą.

PUOSIA ALYTŲ

Alytus šiandien yra tapęs sparčiai augančiam pramonės centru. Naujai įrengiamas miesto aikštė papuoš dekoratyvine metalo kompozicija, kurią pagal skulptoriaus K. Valačiaus projektą pagamins vilniaus "Dailės" kombinato meistras. Daug dailės darbų yra užsakyta parkams, visuomeninėms pastatų interjerams. Pz. medvilnės kombinato kultūros rūmų papuoš didžiulė N. ir R. Dalinkevičių freska, A. Jonučio dailiosios tekstilės darbai.

V. Kst.

LONDON, ONTARIO

LONDONISKIAI EUROPOJE. Dr. Romas Mitalas, Londone esančio Vakarų Ontario universiteto astronomijos profesorius, dabar vieši Anglijoje ir garsiajame Cambridge universitete susipažįsta su naujais moksliniais laimėjimais. Abu su žmona ta išvyka yra labai patenkinti. Ir Anglijoje šiemet buvo labai gera žiema, visai panaši į Londone, Ont., buvusią. Tik kovo mėn. ten buvo kiek didesnė audra. Savo vienerių metų viešnagėje ypatingai patenkintas pats profesorius: į tą universitetą jis viso pasaulio suvažiuoja nemažai garsiu mokslininkų. Jie pasikeičia naujaisiais moksliniais patyrimais ir nuomonėmis apie ateities

planus ir t.t. Dr. R. Mitalas irgi skaitė keletą paskaitų apie jo universiteto šioj srity pasiektus rezultatus, planus atečiai ir t.t. Mitalai grįžta į Londoną, Ont., š.m. rugsėjo mėnesį.

MARIJA KONOPESKAITE porą metų studijavo katalikų Brescia kolegijoje, Londone, Ont., o dabar gyvena prancūzų k. studijas Prancūzijoje, Besançon mieste, 50 km nuo Šveicarijos sienos. Šiuo metu ji ruošia didesnę darbą — palyginimą lietuvių gramatikos su prancūzų gramatika. Kitatačiau nustumba išgirde, kad lietuvių kalboje dar ir dabar tebėra naudojama dviskaita. D. E.

Greitas ir sąžiningas advokato patarnavimas

JOSEPH M. CHROLAVICIUS
BARRISTER & SOLICITOR

ALLAN & CHROLAVICIUS

131 John St. S., Hamilton, Ontario, Canada L8N 2C3
(416) 522-2704

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius - šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asmen. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 11½%
term. depozitus 1 m. 12%
term. depozitus 3 m. 11½%
reg. pensijų fondo 11½%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 14½%
asmenines paskolas 15%

Hamiltoniškės tautinių šokių grupės "Gyvataras" vaikų grupė su savo mokyt. I. Jokūbyniene Nuotr. J. Miltenio

Maloniai kviečiame Hamiltono
ir apylinkių lietuvių dalyvauti

"GYVATARO" TRISDEŠIMTMEČIO

KONCERTE

balandžio 13, Atvelykio sekmadienį, 4 val. po pietų,

Scott Park auditorijoje (1055 King Street East, HAMILTON, Ontario)

PROGRAMOJE: VISOS "GYVATARO" GRUPĖS IR "VOLUNGE"
— DAINOS VIENETAS IŠ TORONTO

Kaina: \$4.00 suaugusiems, \$3.00 studentams

RENGEJAI

HAMILTON ONT

"TALKOS" SUKAKTIS

HAMILTON, ONT. "Talkos" kredito kooperatyvo metinis narių susirinkimas ir 25 metų įsteigimo sukakties minėjimas įvyko 1980 m. kovo 15 d. Jaunimo Centro salėje. Pirm. J. Kristolaitis pradėjo susirinkimą atvykus ir užsiregistravus 184 nariams. Sekretoriavo R. Kontenis.

Valdybos pranešimą padarė pirm. J. Kristolaitis ir ižd. St. J. Dalius, pažymėdami, kad mes šiandien čia susirinkome tik buvusio steigėjų komiteto narių E. Lengniko, J. Kšivickio ir E. Sudiko pastangų dėka, kurie atliko steigimo darbą. 1979 m. balansas — per 14 milijonų dolerių, metinis paaušimas yra arti 2 mil. dol. arba 13,92% daugiau negu pernai. Narių indėliai padidėjo \$1.691.075 arba 13,96%. Nariams išduotos nekilojamo turto paskolos padidėjo \$923.767 daugiau negu 1978 m. Asmeninių paskolų išduota \$114.431 daugiau negu pernai arba 15,17%.

"Talkos" kooperatyvas per 1979 m. turėjo pajamų \$1.393.734 ir išlaidų \$1.402.740. Didžiausią išlaidų poziciją sudaro nariams išmokėti procentai už indėlius \$1.214.427 arba 87,1% nuo visų gautų pajamų. Tarnautojų algoms ir priedams išmokėta \$108.266 arba 7,77% nuo gautų pajamų.

Apmokėjus visas išlaidas ir paskyrus metinę duoklę \$9.150 lietuviškiems reikalams, išlaidos viršijo pa-

jamas \$9.006. Gautas nuostolis ryšius su labai pašokusiu už indėlius išmokamu procentu. Jeigu 1978-79 m. nariams už indėlius buvo išmokėta 74-76% nuo visų gautų pajamų, tai už 1979 m. buvo jau išmokėta 87,1% nuo visų gautų pajamų. Iš kitos pusės "Talka" yra išskolinusi nekilojamo turto paskolų už keletą milijonų dol., už kurias gaunama mažesnis procentas, negu dabar reikia mokėti už indėlius.

Kredito komiteto pirm. A. Stanevičius pranešė, kad 1979 m. laikotarpio buvo leista išduoti \$703.746 asmeninių paskolų ir \$2.721.123 nekilojamo turto paskolų. Iš viso leista išduoti \$3.424.869. Tai sudarė 226 paskolas. Nekilojamo turto paskolų vidurkis buvo \$34.889.

Revizijos komiteto pirm. A. Patamsis perskaitė revizijos aktą ir pažymėjo, kad viskas rasta tvarkoje. Rinkimuose akklamacijos būdu liko išrinkti tie patys asmenys sekančiai kadencijai: į valdybą — J. Kristolaitis, kredito komitetą — A. Stanevičius, revizijos komitetą — J. Bajoraitis ir J. G. Skaistys.

L. Eimantas iš Londono pareiškė

"Talkos" valdybai padėką už nuolat-

tinę paramą jų mokyklai. S. Prancevičius paklausė, kodėl nėra su-

darytos samatos 1980 m. P. Beršėnas

sūlė sudaryti rinkimams nominaci-

jų komisiją. Tuo reikalu buvo ir da-

giau pasisakymų.

"Talkos" kooperatyvo 25 metų su-

kakties minėjimas prasidėjo 7 v.,

dalyvaujant 300 narių. Prieš vakarienę maldą sukalbėjo prel. dr. J. Tadaras. Visi dalyviai buvo pavalinti šilta vakariene su vynu.

Pirm. J. Kristolaitis gražiu žodžiu pasveikino narius, primindamas

"Talkos" steigėjus — E. Lengniką,

J. Kšivickį ir E. Sudiką, mirusius

pirmirinkus — J. Giedraitį, A. Vainauską, J. Bulionį, darbuotojus —

K. Stanaitį, P. Savicką ir visus per

tą laikotarpį mirusius 160 narių, ku-

rie buvo pagerbti susikaupimo mi-

nute. Sveikino CUMIS atstovas Mr.

Hill, išteikdamas paveikslą su igra-

viruotu įrašų. Ypačingai gražų spar-

nuotą sveikinimo žodį su linkėjimais

išreiškė Toronto Prisiiklino para-

pijos kredito kooperatyvo pirm. dr.

S. Čepas, dalyvavęs kartu su jų val-

dybos iždininku J. Paliu. Dar sveiki-

no "Paramos" valdybos sekretorius

S. Masionis ir prel. dr. J. Tadaras.

Iš buvusio steigėjų komiteto

narių nė vienas nedalyvaujant, bu-

vo perskaitytas E. Lengniko sveiki-

nimas. Taipgi buvo pasigesta svei-

kinimų iš tų organizacijų vienetų,

kurios "Talka" stambiomis sumo-

niomis remia.

Meninę dalį atliko "Aukuro" dai-

nininkų vienetas, vadovaujamas E.

Dauguvietės Kudabienės. Programa

mes pranešėjų ir deklamatorių bu-

vo jaunasis Kalvaitis su pasigėrėti-

mai švaria lietuviška tarsena. O dai-

nininkės visus nustebino savo gra-

žiomis su valdyba atliekamomis dai-

nyomis, operų ištraukomis. Programa

buvo užbaigta kupletais, apdainuo-

jančiais "Talkos" darbą, valdybą bei

tarnautojus, kurie sukėlė gražaus

juoko ir sudarė smagią nuotaiką.

(Nukelta į 9-tą psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

GENERALINIS PAVERGTUJŲ

TAUTŲ KOMITETAS kovo 19 d. posėdžiavo Niujorko Estų Namuose. Išsami pranešimą padarė pirm. S. Korbonskis, buvęs Lenkijos pagrindinio vyriausybės premjeras. Jis palietė dabartinę tarptautinę įtampą bei jos įtaką sovietų pavergtims Vidurio ir Rytų Europos kraštams. Po diskusijų nutarta paruošti memorandumą JAV vyriausybei, nušviečiantį jos užsienio politikos klaidas, kurios yra prisidėjusios prie dabartinių nesėkmių. Pavergtųjų Tautų Savaitės proga birželio mėnesį komitetas planuoja lankytis JAV valstybės departamente. Lietuviams šiame posėdyje atstovavo Lietuvos Laisvės Komiteto nariai — dr. Br. Nemickas ir V. Četėnienė. Pirmasis taipgi yra ir PET organizacijos vicepirmininkas, antroji — gen. sekretoriaus padėjėja.

NIUJORKO KULTŪROS ŽIDINY-

JE viešas svarstymas "Lietuvos" reikalai dabartinį įvykių šviesoje" kovo 16 d. surengė korporacija "Neo-Litvania", vadovaujama valdybos pirm. dr. J. P. Lenkaitis. Po įvadinio žodžio pranešimus skaitė: dr. D. Krivickas — "JAV tarptautinės politikos lūžis santykiuose su Sovietų Sąjunga", dr. Br. Nemickas — "Madridio konferencija", V. Vaitiekūnas — "Tautinė diskriminacija ir tautos rusinimas okupuotoje Lietuvoje". Ketvirtasis pranešėjas Br. Bieliukas negalėjo dalyvauti. Svarstybos vadovavo dr. D. Krivickas. Pasibaigus svarstybių diskusijoms, įteikta mecenato S. Kašellonio \$600 premija Valentina Uselienei už jos novelę "Miko žygis", laimėjusią "Dirvos" konkursą.

MAGDALENA STRUNGIENE,

gyvenanti Waterbury, Conn., atšventė savo 102-ąjį gimtadienį. Gimusi ir augusi Vilkaviškio apskrityje, ji dar palyginti yra tvirtos sveikatos, turi gerą atmintį, bet jau yra praradusi regėjimą.

LIETUVIŲ KUNIGŲ REKOLEKCIJOS

buvo birželio 9-13 d. d. Putname, Conn. Ves kun. Jonas Staskus iš Kanados. Dalyvius iš anksto registruoja kun. V. Pikturna, 213 So. 4th St., Brooklyn, NY 11211, USA.

KOMPOZ. JUOZAS ŽILEVICIUS,

Lietuvių Muzikologijos Archyvo steigėjas, ilgus metus gyvenęs pas Tėvus jėzuitus Čikagoje, pernai persikėlė pas savo dukrą netoli Baltimorus. Neseniai jam buvo padarytos dvi operacijos — akies ir šilkiavo. Sveiksta poilsio namuose prie Baltimorus.

Urugvajus

URUGVAJUS LIETUVIAI

džiaugiasi savo "Ąžuolyno" ir Argentinos "Žibučių" parsivežtais laurais iš S. Amerikos. Lietuvių katalikų informacijos biuletenyje "Žinios" atkreipiamas skaitytojų dėmesys į paskutinį "Ąžuolyno" koncertą Montevideo mieste vasario 2 d., kai jis ruošėsi didžiajai išvykai. Tuo jo koncertu susižavėjo ne tik lietuviai, bet ir Montevideo dienraščio "El Dia" korespondentas. "Žiniose" pasakojama: "El Dia" dienraščio korespondentas buvo sužavėtas to vakaro programa. Jam sunku tikėti, kad "Ąžuolynas" yra tik mėgėjų grupė, o ne profesionalų, kaip sakęs "Ąžuolyno" vadovas dr. Alfr. Stanevičius. Tai esanti geriausia Urugvajaus folklorinės meno grupė, nuostabi savo puikiai atliekamais įdomiais tautiniais šokiais ir savo gražiais rūbais. Tikisi, kad "Ąžuolynas", grįžęs iš S. Amerikos, dažniau duos panašaus lygio etninį koncertą, kurio Montevideo visuomenė labai trokšta ir kurį turėtų pamatyti visi Urugvajaus gyventojai. . .". Koncertas buvo pavadintas "Noche de Lituanía" ("Vakaras Lietuvoje"). Kituose "Žinių" numeriuose pateikiama ištrauka iš S. Amerikos lietuvių spaudoje apie gražiai pavykusių "Ąžuolyno" ir "Žibučių" koncertus.

Australija

KAZIUKO MUGĖ Sydnejuje buvo surengta kovo 2 d. šv. Kazimiero šventės proga. Mišias Lidcombe parapijos šventovėje atnauavo kun. P. Butkus, apie šv. Kazimierą gerai paruošęs pamokslu prabilo kun. P. Mortūzas. Pamaldose skautai, ateitininkai ir ramovėnai dalyvavo su savo vėliavomis. Giedojo "Dainos" choras, diriguojamas vadovo Br. Kiverio. Po pamaldų visi susirinko parapijos salėje, kur jų laukė skautų paruošti valgiai, sportininkų — gerimai. Moterų draugija visus pakvietė į rankdarbių parodėlę. Visus viliojo jauno ateitininko M. Buroko druginių rinkinys, E. Lašaičio ir J. Gudaičio medžio drožiniai. Veikė net 4 loterijos, turėjusios gausių laimikų.

SVARSTANT SOVIETINE INVAZIJA

į Afganistaną Australijos parlamente Kanberoje, net tris kartus kitas okupuotas tautas, jų tarpe ir Lietuvą, priminė darbių atstovai dr. E. R. Klugmanas, kuris yra laikomas opoziciniu sveikatos reikalų kritiku. Dr. E. R. Klugmanas pasakoją apie Lietuvioje vykstančią rezistenciją ir ragino Australijos vyriausybę boikotuoti Maskvos olimpiadą. Pavergtųjų Tautų Tarybos Viktorijoje pirm. A. Pociui jis atsiuntė parlamento leidinį "Hansard" su savo kalbomis, pridėdamas ir

specialų laišką, žadantį visokeriopą pagalbą lietuviams bei kitoms sovietų pavergtoms tautoms.

LATROBE VALLEY IR SALE

ALB seniūnijos kovo 1 d. surengė išleistuves į Melburną po 32 metų išvykstančiam poetui Juozui Mikšui. Lig šiol jis gyveno rudosis anglies kasyklos pagarsėjusiam Yallourno mieste, dalyvaudamas lietuvių veikloje. Iš jo padovanotų knygų buvo įsteigta ALB Latrobe Valley biblioteka. Šiose vietovėse dėl nedidelio lietuvių skaičiaus nėra ALB apylinkės, o tik mažesnis masto seniūnijos. Su išvykstančiuoju atsiveikino Latrobe Valley seniūnė V. Koženiauskienė, Sale seniūnė E. Eskirtienė, kartu su juo pirmuoju transportu Australijon atvykęs J. Šeštukas. Dovanų buvo įteiktas rankinis laikrodis. Pats Yallourno miestas bus likviduotas, nes po juo yra didžiuliai anglies klotai.

Britanija

LONDONO SV. KAZIMIERO PA-

RAPIJOS taryba posėdžiavo kovo 14 d. Pagrindinis dėmesys teko šiemet numatytiems atlikti darbams. Posėdyje nutarta pertvarkyti pasenusį šventovės apšvietimą, pakeisti visus elektros laidus, pagerinti apšildymo sistemą. Po to šventovė bus perderuota, stengtasi išsaugoti dail. K. Dargio sukurtus paveikslus. Sekminių proga gegužės 25 d. bus surengta parapijiečių išvyka Lietuvių Soddybon. Parapijos taryba taipgi nutarė suorganizuoti Londono lietuvių ekskursiją rugsėjo 27 d. į Manchesterį, kur yra rengiamas Britanijos lietuvių katalikų saskrydis.

NOTTINGHAMO LIETUVIUS

kovo 1 d. aplankė londoniškis S. Kasparas. Jiems jis padarė pranešimą apie "Amnesty International" organizacijos centro veiklą Londone, išryškindamas būdus, kurių dėka galima padėti ir politiniams lietuvių kalinimams. Sekančią dieną kun. dr. S. Matulio Mišiomis ir pamokslu buvo prisimintas šv. Kazimieras. Po pamaldų pasitarimą turėjo Nottinghamo lietuvių skautai. Nutarta Nottinghamo Židinyje gegužės 17-19 d.d. surengti skautų savaitgalio stovyklą, kuriai maistu talkins Nottinghamo moterų draugija. Posėdį taipgi turėjo ir D. Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrijos valdyba, svarstiusi priemones padėti Katalikų Bendrijai sovietų okupuotoje Lietuvoje. Britanijos lietuvių bus kviečiami prisidėti savo aukomis. Rugsėjo pabaigoje Mančesteryje norima surengti platesnio masto lietuvių saskrydį su pamaldomis, menine dalimi ir pobūviu.

"EUROPOS LIETUVIS", Londone

leidžiamas savaitraštis, dėl nuolatinių valiutos svyravimų turi problemų su prenumeratoriais. Užsienyje gyvenantys skaitytojai prašomi siųsti tiek pinigų, kad būtų pilnai padengta metinė 12,5 svarų prenumeratorių. Pasmuštinei prenumeratoriai reikia 7 svarų.

Šveicarija

MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ

kovo 2 d. surengė prancūzų vienuolynas ir mergaičių progimnaziją Zugo kantone. Šios instit

Ko trūksta mūsų veikloje?

Kai nėra komunikacijos su tėvais, nėra tilto į lietuvišką gyvenimą

R. RUDAITYTĖ

Jaunuoliui lietuvišką veiklą reprezentuoja tėvų aplinka. Kai kurie priešinosi jų aplinkai. Pvz. man esant Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubu valdyboje, keletas jaunuolių pasiskambino telefonu ir klausė, kokia yra TULSKO organizacija? Vienas jaunuolis teiravosi ar TULSK yra tik pramoginė organizacija ar turi ir kitų idėjų? Kai jis buvo vaikas, nepriklausė jokiai lietuviškai organizacijai. Dabar jis studijuoja ir siekia PHD laipsnio, tačiau jaučia kažkokį trūkumą. Jo tėvas buvo stiklo megejas. Dėlto sūnui lietuviybė reprezentavo girtuokliavimą. Jis nenorėjo priklausyti jokiai organizacijai. Dabar jam atrodo, kad yra tuštuma, kurią jis nori užpildyti, t.y. daugiau sužinoti apie savo tėvų kultūrą ir jų aplinką.

Dabar skautų ir ateitininkų veikla yra sumažėjusi. Yra manoma, jei esi veiklus žmogus, tai patiks tau skautai arba ateitininkai. O kiti mano, kad šitos organizacijos nepatenkina visų jaunuolių norų. Studentų organizacijoje daug jaunuolių domisi mūsų veikla ir nori joje su-rasti tai, ko jiėško.

Studentai sukurė šokus, vadinamus "Paskutinis Pogo". Jaunuoliai manė, kad šokiai bus naujos muzikos stilius "Punk Rock". Atvyko labai daug nematytų veidų. Tai rodo, kad jaunimas domisi naujom idėjom.

Tai pati problema su lietuviškais laikraščiais. Jaunimas mano, kad jie nėra idomi, gal jų nesupranta ir todėl jų neskaityt. Aš nesakau, kad reikia viską padaryti idomi, bet reikia stengtis rašyti temomis, kurios domina jaunimą.

Gana didelė problema lietuviškoji veikla yra pats jaunimas. Vieni mano, kad jaunimas yra susiorganizavęs į savo grupes ir kitiems yra labai sunku prie jų prisijungti. Manoma, jeigu priklausai vienai organizacijai, tai negali priklausyti kitai. Pvz. nėra įmanoma priklausyti "Skautams ir ateitininkams,

nes jų principai nesiderina. Tai idėja yra iš nepriklausomos Lietuvos laikų. Ji yra pasenusi ir paveikia jaunuolių neigiamai, kad negali priklausyti abiem organizacijoms.

Jaunimo dalyvavimas choruose, tautinių šokių vienetuose, sporto klubose nėra jokia problema, nes čia yra smagu susieiti ir su draugais bei pasilinks-minti. Bet kai žiūri į jaunimo dalyvavimą politiniuose ar kultūrinuose renginiuose, tai kyla didelė problema. Kai pvz. ateitininkai suorganizuoja rimtesnę programą, ateina 7 iš 40 narių. Didžiausia problema yra ta, kad jaunimas nesupranta gvildenamų temų. O kai nesupranta, negali domėtis. Jeigu jis būtų daugiau painformuotas apie tas temas, tai gal daugiau prisidėtų prie diskusijų ir veikliau dalyvautų.

Gyvenant išeivijoje, jaunuoliui nėra noro priklausyti lietuviškom organizacijoms. Fizinė aplinka — Toronto — kartais patenkina visus jaunuolio norus, ir jis mano, kad nereikia lietuviybės.

Dabar yra mažiau komunikacijos su tėvais — jaunuolis nekalba su tėvais. Kai nekalba, tai ir nesupranta jų ir gal nenori suprasti. Lietuviybė, kurią tėvai reprezentuoja, nėra svarbi jaunuoliui. Dėlto jis nenori priklausyti lietuviškom organizacijoms.

Išeivijoje yra sunku išlaikyti lietuvių kalbą ir kultūrą. Kai atsiranda komunikacijos problema, susidaro pavojinga būklė.

Kaikurie sako: kodėl turim jaunimui specialius dalykus ar parengimus ruošti? Ar jaunimas yra toks išpaikintas, kad jam niekas nėra gerai? Gal ir šitie priekaištai yra teisingi. Kai pradeda jaunuolis mokytis, ypač universitete, išgirsta visokių idėjų, sužino labai daug dalykų ir nežino į kurią pusę eiti. Tame amžiuje jaunimas labai seka televiziją, klausia radijo. Jiems atrodo, kad to užtenka. Yra svarbu ir parodyti jiems, kad to neužtenka.

ST. CATHARINES, ONTARIO

GAVENIOS REKOLEKCIJOS įvyko kovo 21, 22 ir 23 dienomis. Jas sėkmingai vedė Londono lietuvių klebonas kun. Jonas Staškevičius. Net ir blogam orui esant, lietuvių dalyvavo palyginti daug. Rekolekcijos baigtos sekmadienio pamaldomis bei popiežišku palaiminimu.

MŪSŲ BENDRUOMENĖJE bene vyriausias amžiumi ir visuomenine veikla yra savanoris-kūrėjas Antanas Sukys. Jis, sunkiau sirgęs, pamažu sveiksta. Yra parašęs knygą apie Lietuvos nepriklausomybės kovas, kuriose gavo du Vyčio kryžius. Visi šio krašto lietuviai linki jam greitai visai pasveikti. A. Sukys yra ramovėnų valdybos narys kultūriniais reikalais.

KLB KRASTO TARYBOS rinkimai įvyks gegužės 25 d. Dabar į juos siūlomi kandidatai. Nereiktų nie-

kam atsisakyti savo kandidatūros, tuo suteikiant visuomenei galimybę pasirinkti kandidatus. Juk tai ir sudaro demokratinių rinkimų pagrindą.

"ASSOCIATION OF EAST CENTRAL EUROPEAN NATIONS" (taip oficialiai čia vadinasi pavergtųjų tautų organizacija) išspausdino kanadiečių dienraštį "The St. Catharines Standard" laiška-atšišaukima, kviečiant boikotuoti Maskvos olimpiadą. Laiške primena ne tik Afganistano pavergimą, bet ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos, kurios sostinėje Taline pavergėja Sovietų Sąjunga olimpiados metu rengia tarp-tautinę regatą. Pastebima, kad Baltijos valstybės tebėra daugelio kraštų, jų tarpe Kanados ir JAV, pripažįstamos nepriklausomomis. Dalyvavimas minėtoje regatoje yra pri-siėngas tarptautinei teisei. Kor.

Urugvajaus lietuvių tautinių šokių grupė "Ąžuolynas" grakščiai nusilenkia labai gausiems žiūrovams po šokio Hamiltone kovo 9 dieną Scott Park salėje

Pietų Amerikos jaunimą išlydint

AURELIJA BALASAITIENE

Spaudoje gausu recenzijų, kurių bene daugiausia pozityvios reklamos davusi — Dariaus Lapinsko "Draugo" kovo 1 d. nr. Klevelando LB energingo pirm. Turgio Malskio suorganizuota talka subruzd ir pasirošė keturių dienų P. Amerikos jaunimo ir jų vadovų viešnagai, atidarydami jiems savo namus ir širdis. Kovo 12 d. vakare DMNP parapijos salėje svečių pasitiktis susirinko gausus klevelandiečių būrys. Jų tarpe matėsi uniformotos skautės, tautiniais drabužiais apsirengę "Grandinė-lės" nariai, būsimieji svečių globėjai ir šiaip jau norintieji svečius pasitikti tautiečiai. Vykusiai buvo suorganizuotos svečių "išdalinimas" šeimoms, iš-šaukiant globėją į salės priekį ir jam pristant svečius. Paslaugusius mūsų istorijos jamžin-tojas VI. Bacevičius darė pavien-ių grupių nuotraukas. Ir man teko malonumas savo namuose priimti dvi sesutes — Gracię ir Liliją Geležauskaites iš Montevideo, "Ąžuolyno" šokė-jas. Abi jau ketvirtos kartos lietuvaitės. Deja, jų lietuvių kalba ribojosi tik padėkos ir sveikinimosi žodžiais, bet jos galėjo gan gerai suprasti kas-dieninės kalbos nuotrupas. Ta-čiau abi mokėjo gan gerai ang-lų kalbą.

Ketvirtadienis buvo jų poil-sio diena, kurią jos praleido drauge su dviem "Ąžuolyno" "ąžuoliukais" Alberto ir Omar Rasiku, apsisotusiais pas ma-no kaimyną. Omar Rasikas kal-bėjo gerai lietuviškai ir prisi-pažino, kad savo kelionės po S. Ameriką metu jis geriau pra-mokęs kalbėti. Su mano dukre-lių pagalba svečiai apžiūrėjo miestą, apsipirko, o vakare visi pietavome viename iš idomes-nių Klevelando restoranų.

Penktadienio rytą jaunimas susirinko DMNP parapijos aikš-tėje, iš kurios autobusu išvyko į Klevelando miesto rotušę, ly-dimi LB atstovų. Juos nulydė-jų gausus lietuvių būrys į audi-enciją pas miesto burmistrą. Po šiltų sveikinimų ir miesto rak-to įteikimo abi meninės grupės atliko trumpą programą, kuri filmavo trečiasis televizijos ka-nalas. Sugrįžę į parapijos salę, "Ąžuolynas" ir "Žibutės" repe-tavo. Vakare įvyko susipažini-mo vakaras ir šokiai, kuriuose dalyvavo gražūs būrys vietinio lietuviško jaunimo. "Žibutės" globojo "Nerijos" dainininkės.

Šeštadienį, kovo 15 vakarą, DMNP parapijos salė buvo pil-na žiūrovų. "Tiek daug žmonių dar šita salė nebuvo mačiusi", pasidžiaugė pirmininkas J. Malskis, apytikriai suskaičiuo-damas apie 800 publikos daly-vių. Tenka apgailestauti, kad didelė dalis tiek lietuvių, tiek amerikiečių į tą koncertą dėl vietos stokos negalėjo įeiti.

Koncertas

Nekartodama gausiose recen-zijose pareikštų kritikų ir nuo-monių, norėčiau kiek sustoti ties ginčytiniais koncerto mo-mentais. D. Lapinskas, mūsų jaunėsnes kartos muzikos žino-vų atstovas, šalia kritiško verti-nimo, labai pozityviai reagavo į mums neįprastas išorines pro-gramos puošmenas bei naujo-viškumo įnešančią šokių cho-reografiją. Tačiau "TŽ" kovo 13 d. nr. savo straipsnyje remiasi nelabai įtikinamais spėjimais. "Dauguma tų šo-kių nauji, matyt, neseniai at-keliavę iš Lietuvos". Tvirtini-mas ar spėjimas nuskambėjo kaip kaltinimas. Nebūdama mū-sų tautinių šokių žinovė, aš ne-kartą stebėjau mums įprastų šokių ir drabužių nusistovėjimu ir suvienodinimu S. Amerikoje.

Gal po 30 metų Amerikoje ir susidarė "tradicinė" tiek šo-kių, tiek drabužių sąvoka. Nega-lima paneigti, kad didelės įta-kių ir mūsų skonio formavimą tautinių drabužių pasirinkime turėjo dailininkai Tamošaičiai. Kiekvienas kūrėbingas žmogus savo kūrybai teikia individua-lią interpretaciją. Liaudies me-ną interpretuodami, mūsų me-daininkai, muzikai ir šokėjai re-miasi įvairiais etnografiniais šaltiniais. Ar liaudies kūryba bei visi jos elementai gali išlik-ti nepaliesti evoliucijos? Kas gi gali tvirtinti, kad mūsų vadinameji "tradiciniai" drabužiai ar šokiai esą tikrai autentiški? Iš kurio šimtmečio? Kurioje mū-sų istorijos epochoje jie nusisto-vėjo, kad šiandieną juos pava-dintume autentiškais? Tauta, kuri yra gyva, kuria ir keičiasi. Tik esminiai jos kūrybos ele-mentai išlieka tautinio charak-terio rėmuose.

Vytauto Dorelio išaustos turtingos juostos ir tautinių drabužių raštai man atrodo labai lietuviški, o nepaprastai gražiai suderintos spalvos ir šokių nuo-taikai priderinti skirtingi dra-bužiai jau buvo grynai indivi-dualaus menininko sukurti ne vien pagal lietuviškus elemen-tus, bet ir choreografinius kai-lavimus. Argi užmiršome taip vadinamus "Birutės" kostiumus, kuriuos nepriklausomoje Lietu-voje dėvėjo mūsų diplomatų ir augšto rango karių žmonos? Žvilgančios taftos sijonai, šilki-nės, siuvinėtos bluzelės, aukso kaspinėlių atsiūti kikiškai! Ir tautinių drabužių ilgis buvo įvairus. Mano pirmieji drabu-žiai buvo labai trumpi. Trumpi sijonėliai, šokyje atvaizduojant rugiapjūtės metą, buvo ne tik žavūs, bet ir labai atitiko paties šokio nuotaiką. Sokis buvo gy-vas, įtikinantis, natūralus ir gai-vinantis.

Taip pat mūsų akis yra pra-tusi matyti individualius gra-žius tautinius drabužius, kurie didesniame vienetu, nežiūrint jų individualaus grožio, sudar-neišbalansuotą margumyną. Nusikaltimo nėra pagal etno-grafinius bruožus ir charakterį kurio naujus drabužius.

Turėjau progą pasikalbėti su "Ąžuolyno" vadovu dr. Alfredu Stanevičiumi. Prisimindama daromus priekaištus, aš paklau-siau, iš kur jis gavęs idėjų dra-bužiams. "Mano mamytės tauti-niai drabužiai, atsivežti iš Lie-tuvos prieš 50 metų, buvo man pagrindu. Be jų, aš naudojausi nuotraukomis iš nepriklauso-mos Lietuvos. Berniukų svar-kams žemačių šokyje modeliu turėjau Augustino albume ras-tas tautinių šokių grupės nuo-traukas. Mano teta, kuri buvo nepriklausomos Lietuvos gim-nazijoje tautinių šokių mokyto-ja, buvo mano įkvėpėja".

Tame pačiame "TŽ" straips-nyje St. vėl spėlioja apie dra-bužius: "Matyti dabartinės Lietu-vos ansamblių įtaką". Aš da-bartinės Lietuvos ansamblių ne-su mačiusi, bet "Ąžuolyno" šo-kiuose ir drabužiuose nepasigė-dau tikro lietuviško elemento, tik pamačiau naują kūrybinę jėgą, naują dinamišką kryptį, laisvinančią mus iš "tradicinės" stagnacijos ir teikiančią dau-giau kūrybinės laisvės lietuviš-ko etnografinės tiesos įieškoji-me.

"Žibutės" kurių dainavimui ir profesionalai kritikai negalė-jų rasti priekaištų, žavėjo mus savo nepaprastai puikia lietu-viškų žodžių tarsena. Teko pa-tirti, kad visos žibutės, išskyrus vieną, kalba dailiai lietuviškai, aktyviai dalyvauja lietuviškame gyvenime, kongresuose, organi-zacijose. Atsižvelgiant į jų gy-vavimo sąlygas ir stoką masinės visuomenės atramos, negalima

atsistebėti jų lietuviškumu ir neįvertinti jų pastangų stiprin-ti tarpusavio ryšius su viso pa-saulio lietuviais, pradedant pa-čia jauniausiąja karta, kurios bijojome netekti. "Žibučių" re-pertuaras buvo idomus tiek savo dainų pasirinkimu lietuviš-koje repertuaro dalyje, tiek pasirodyme su dainomis ispa-niškai, kuriomis jos atidavė pa-garbą ir savo gimtajam kraš-tui. Todėl negalima stebėtis, kad publika reikalavo "bis-o". Išgirdome labai idomią "Ma-lambo".

Koncertui pasibaigus, į sce-ną išėjo programos dalyviai, nu-silenkė ir sustingo. Sustingo re-versantai ir šypsenos. Tradici-niai ir niekieno nemėgstami sveikinimai gerokai apgadino nuotaiką, nes kaip kurie sveikin-tojai buvo paruošę prakalbas, kurias net pakartotinai bandžiu-si pertraukti publika vargiai pa-jėgė sutrumpinti. Iš pačių sve-čių buvo girdėti vėliau neigiami komentarai, o jaunimas... švelniai tarant, pyko. Taip pat gaila, kad gausiai buvo apdova-notos tik "Žibutės", o nuosta-biai gražią ir turtingą progra-mos dalį užpildęs "Ąžuolynas" liko lyg primirštas. "Grandinė-lės" bei prakalbų įteiktas milži-niškas kreipšis gyvų gėlių kiek-pataisė nuotaiką. Komplikuotas ir ilgas dovanų įteikimas buvo ne vietoje.

Dar dėl recenzijų

Idėmiai sekusi recenzijas, stebėjau mergaičių šoki "Siuntė mane motinėle", kurį jos šoka su naščiais ir kibirėliais. Buvo parašyta kad plastikiniai kibi-riai labai žiūrovus erzina. Pama-čiusi, kad tai buvę beveik natū-ralios išvaizdos ąžuoliniai kibi-rėliai net su keliais lankais, aš negalėjau suprasti, kas juose buvo erzinančio. Vėliau teko pa-tirti, kad iš tikro tie kibirėliai buvę negražūs. Tačiau paslau-gių Henriko ir Stefanijos Stasių pastangomis jie prieš koncertą buvo padengti tinkamo rašto ir spalvos medžiaga, kuri jiems suteikė tokią puikią išvaizdą. Tai dar vienas įrodymas, kaip Klevelando lietuviai parodė sa-vo meilę svečiams iš tolimųjų Pietų.

Apie jaunimą

Per keturias naktis ir dienas teko arčiau pažinti P. Ameri-kos jaunimą. Reikia su apgai-lestavimu konstatuoti faktą, kad mūsų jaunimas turėtų iš jų gerokai pasimokyti. Ne paslap-tis, kad S. Amerikos jaunimas savo masiniuose pobūviuose pa-daro daug nemalonumų. Beveik nė vienas studentų suvažiavi-mas, kongresas ar dainų šventė neprėjo be konfliktų, vanda-lizmo ir girtavimo nuotykių. Net ir golfo turnyruose mūsų jaunuoliai taip pasirodė, kad jie buvo pašalinti iš lauko be teisės grįžti. Mūsų svečiai irgi jauni, irgi moksleiviai, studen-tai ar jauni profesionalai. Ir jie linksmos, ir gėrė, bet... nepasigėrė. Jie nedarė nemalo-numų, triukšmo. Jų paslaugu-mas, mandagumas, etiketo ži-nijimas žavėjo visus. Charakterin-ga dar ir tai, kad mūsų jaunimas mieliai šoka "disko" šokus, bet kai groja "seniams", t.y. tango, valsus ar dvižingsnius, jie sėdi paniūrę ir laukia "ge-ros" muzikos. Mūsų svečiai, gracingai išsiranę prie disko muzikos, stebino visus savo ne-paprastai gražių sugebėjimu sokti visus "senių" šokius ir tai su malonumu.

Scenoje iš jų visų dvelkia gracingumas ir elegancija. Jų galvos atmetos, pečiai tiesūs, žingsniai lengvi. Didelis dėme-sys kreipiamas į veido išraišką, grimą, žvilgsnį.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Staigi mirtis, lemta Dievo valios, 1980 metų kovo 6 dieną amžinajai buičiai anksčiau pašaukė mums brangiausią žmogų, vyrą ir tėvą,

A.a. ALFONSA SKREBŪNĄ.

Maldų, šv. Mišių aukos ir bičiulių bei pažįstamų veiduose slypinčio liūdesio išlydėtas, buvo palaidotas 1980 m. kovo 10 d. amžinojo poilsio vietoje Anapilyje, Mississauga, Ont. Kartu su mumis mirusiojo Lietuvoje liūdi senutė motina ir seserys Bronė su Genute.

Ši skaudi, žmogiškuoju protu sveriant, žinia yra skiriama jo gausiems bičiuliams ir pažįstamiems, toli-mose vietovėse išblaškytiems.

Tragišku metu gimė, draugai ir visuomenė savo pagalba bei dėmesiu mums teikė daug pasipirties, o velioniai atliko paskutinį patarnavimą. Gausus dalyva-vimas atsisveikinimuose, religinėse apeigose, lydėjimas prie kapo, nepaisant blogo oro, tolimo kelio, atsisakant įsipareigojimų darbovietėse, — liudijo lietuviškąjį nuo-širdumą, mūsų stiprinusį, a.a. Alfonsą pagerbusį.

Likome giliai dėkingi kun. P. Ažubaliui, Lietuvos Kankinių parapijos klebonui, už rūpestį, tvarkant reli-ginius patarnavimus, už maldas laidojimo įstaigoje, už atsisveikinimą šventovėje laidotuvių išvakarėse, už pa-aukotas šv. Mišias laidojimo dieną, už kelionę į kapines ir už a.a. Alfonsą karstui Lietuvos Kankinių šventovėje suteiktą ramybę paskutinę naktį.

Nuoširdžiai dėkojame kun. kleb. A. Simanavičiui, OFM, ir tolimos kelionės nepabūgusiam Londono kle-bonui kun. J. Staškevičiui už aukotas šv. Mišias ir mal-das prie žemėn grįžtančio karsto.

Niekados neišdilsiantį mirusiojo atmintis visada ri-šis su sol. V. Verikailio giesmėmis ir muz. J. Govėdo vargonų palyda. Jiems tariame nuoširdžių padėką.

Sunkiais momentais paguoda bei darbštumo gelbėjo p.p. Juzukonių, Dauginių, Delkų, dr. A. ir dr. S. Kaz-lauskų šeimos. Juos prisiminsime su giliu dėkingumu.

Dėkojame Lietuvos Kankinių šventovėje ir kapuose su velioniu atsisveikinusiems visuomenės atstovams — V. Biretai, V. Volertui, A. Firavičiui, T. Stanuliui, KLB pirm. J. R. Simanavičiui; už mirusiam parodytą pagarbą aukomis "Tėviškos Žiburiams", Kanados Lietuvių ir Tautos fondams bei visiems, šias aukas tvarkiusiems. Dėkojame jaunimui, gausiai dalyvavusiam ir padėjusiam karstą nešti.

Šv. Mišių aukos, gėlės ir užuojautos rodė mūsų vi-suomenės jautrumą. Ačiū, mieli Toronto ir apylinkių lietuviai.

Prisiminsime visus, kurie velioniai ir mums parodė savo nuoširdumą, atsilankydami laidotuvių namuose, šventovėje, dalyvavo laidotuvėse, maldą ir mintimi mus stiprino, bei visus tuos, kurie po šios žinios apie miru-siojo bent trumpai akimirka mintimi sustos.

Brangaus a.a. Alfonsa kelionė žemėje baigėsi, bet mūsų širdyse jis visada gyvens. Jo siela tesidžiaugia amžinąja Viešpaties malone.

Žmona Onutė, sūnus Vytautas ir Algirdas

Mūsų mylimo vyro, tėvo ir senelio

A+A
BALIO
DAGILIO
METINIŲ
PRISIMINIMAI

(išsiskyrė iš mūsų tarpo 1979 metų balandžio 8 dieną).

Jau praėjo ištisi skausmo bei liūdesio metai nuo to laiko, kai iškeliajai amžinybėn ne sudiev nepasakęs, mus visus čionai liūdėti palikęs.

Pinas prisiminimai — džiugūs ir liūdni, bet mes niekada Tavęs neužmiršim.

Su gilia meile visada nuliūdę:
žmona Evelina, vaikai ir giminės

Burlington, Ontario

MIELAM TĖVELIUI
BERNARDUI ŠTURMAIČIUI
mirus,

jo žmoną JULIJĄ, dukteris DANUTĘ, LAIMUTĘ,
vaikaičius ir kitus artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame —

L. M. Borusai B. Z. Orvidai
A. B. Juozapavičiai Z. B. Stankai

BRANGIAI MAMYTEI
A+A
TEOFILUI STARKEVIČIENEI
Lietuvoje mirus,

duką ALBINĄ LACKUVIENĘ ir jos šeimą nuošir-džiai užjaučiame —

A. B. Chamsitzis

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's
Travel Service
kviečia
keliauti kartu!
1980

Vilnius — spalio 3-11
Vilnius — lapkričio 3-11
Vilnius — Paryžius
Vilnius — Leningradas
Vilnius — Varšuva
Vilnius — Muenchenas

— gegužės 23 — birželio 9
— birželio 21 — liepos 5
— liepos 8 — liepos 22
— rugpjūčio 9-23

13 dienų su giminėm!

Vilnius - Ryga gegužės 18 - birželio 1

Vilnius — Ryga — liepos 8-22
Vilnius — Ryga — rugsėjo 1-15
Vilnius — Ryga — gruodžio 22 — sausio 5, 1981

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba. Mūsų biuras sutvarko ir visus dokumentus, reikalingus iškvietimams vizitui.

Tel. 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

"Lithuanian National Costume"

Leidinio autoriai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai ir jų darbai

PROF. ROMAS VASTOKAS

Dabar išleistas Tamošaičių veikalas, "Lithuanian National Costume" yra pirmoji knyga apie lietuvių tautinį drabužį anglų kalba. Iki šiol yra išleista labai daug veikalų apie įvairių tautų drabužius, bet tuose veikaluose ir enciklopedijose nieko nėra apie lietuvių, nes trūko tos srities literatūros svetimos kalbomis.

Zvilgnis praėit

Lietuvių tautinių drabužių istorija yra gana savita susiklosčiusi. Maždaug iki 19 š. vidurio lietuviškosios pačios namie verpė siūlus, juos dažė augaliniais dažais ir iš jų audė puošnius išeginius drabužius. Aprašyti lietuvių drabužių iškilmingumą rašė E. Gisevičius 19 š. viduryje: "Stovėjau pasitraukęs į kampa ir gyvai pats vienas svarščiau: kaip pateko čia šis orientališkas apdaras, primenantis graikus ir romėnus, kaip galėjo taip ilgai išlikti, nesgi atrado senoviškas ne tik iš pirmo žvilgsnio, o ir pačių lietuvininkų teigimu yra jų paveldėtas iš tėvų ir sentėvių, lygiai kaip šitie veidų bruozai ir etinis tipas, nekilią ir Homero laikų pasaulį?"

I pabaigą 19 š. užplūdo Lietuva iš kitų kraštų atvežtiniai šilko, aksomo ir trokato audklai, iš kurių sodiečiai pradėjo siūdinti išeginius drabužius. Šio šimtmečio pradžioje dail. Antanas Tamošaitis pats pirmas pripažino, kad tikrieji tautiniai lietuvių drabužiai yra tik tie, kurie pačių sodiečių namie austi. Tamošaitis rašė "Sodžiaus mene" 1939 m.: "Kraitinės skrynios yra nemažai ir jau minėtų atnešinių drabužių, kuriais anuo metu sodžiūje daug kas dėvėjo. Tai įvairios šilko skepetos, fabriku austi parčiniai ir aksominiai kikiškai, bovelniniai marškiniai, koralai, auksiniai galionai ir kiti. Tai vis svetimybės. Senos moters puikiai atskiria protėvių rankų darbus nuo pirktinių ir visada pabrėžia, kada ir iš kur šios svetimybės pas mus pateko. Mūsų tautinių drabužių autorės daugiausia yra jų savininės lietuviškos."

Jeigu audėklas pagamintas kituose kraštuose pagal jų piešinius ir jų tradicijas, tai tie audklai ir priklauso tos tautos drabužiams, nors dabar Lietuvoje jie laikomi svetimais. Pagaliau 19 š. Lietuvoje, ypač Sūduvoje, pasklido kita neigiamybė, tai užplūdo lenkiškų krovuvių tautinių drabužių mada — juodi aksominiai kikiškai — "šniuravonės", baltos šilkinės arba medvilninės bliuskuės, baltos prijuostelės, languoti skotiško stiliaus sijonai.

Lietuvių liaudis — sodiečiai kūrė ir ugdė savo kalbą, tautosaką, liaudies dainas, muziką, šokius, liaudies meną ir išeginius, dabar vadinamus tautiniais drabužiais. Toji senoviškųjų drabužių mada 19 š. pabaigoje pradėjo nykti, o juos pakeitė fabrikiniai. Bet senosios sodietės savo kraitinius namie austus drabužius krovė į skrynias ir saugojo atečiai.

Kelionės į kaimus

Lietuvos nepriklausomybės laikais įvairūs autoriai, rašdami veikalus apie lietuvių liaudies meną, daug neminėjo apie tautinių drabužių buvimą, o tik aprašė juostas ir prijuostes, nes iki to laiko lietuvių muziejų rinkiniuose nebuvo išties tautinių drabužių rinkinių. Tie drabužiai tūnojo sodiečių skryniuose.

Dail. A. Tamošaitis pirmasis susidomėjo lietuvių liaudies audiniais, pats išmoko gerai austi, kad, rinkdamas iš sodiečių audėjų išeginius drabužius, galėtų tiksliai užrašinėti audinių techniką ir daile. A. Tamošaitis, rinkdamas lietuvių liaudies meną muzėjams 1926-1938 m., su rado ir atidengė tą brangų mūsų tautos turtą — namie austus tautinius drabužius ir pirmasis parašė apie juos knygą "Lietuvių moterų tautiniai drabužiai". Tame veikalė išspausdino tik tuos drabužius, kurie buvo grynai sodietiški ir namie austi be jokių svetimybės.

Studijos

Dabartinėje Lietuvoje gan vėliai susirūpinta tautinių drabužių studijomis. Ten 1969 m. buvo suaukta Vilniuje dviejų dienų konferencija, kurioje mokslininkai, muzėjininkai, menininkai aptarė lietuvių tautinio drabužio būklę. Konferencijoje pagrindinį pranešimą padarė muzėjininkas dr. K. Čerbulėnas. Jisai pasakė: "Čia visų pirma minėtinas dailininko Antano Tamošaičio darbas, kuris daugeliui mūsų menininkų tebėra svarbus tautinio drabužio šaltinis."

Dail. A. Tamošaitis išstudijavo tuos išeginius drabužius, dėstė audinių technologiją, teoriją ir jų dailei Žemės ūkio Akademijoje, Moterų Dailės Darbu Mokykloje, Taikomosios Dailės Institute Kaune. Jisai lankėsi Latvijoje, Estijoje, Suomijoje, lygindamas lietuvių ir anų tautų liaudies daile. Jis suprojektavo ansamblui "Lietuva" tautinius drabužius. Šimkaus tautinei operai "Pagirėnai", o jo parengtos studentės atėjo į Žemės ūkio Rūmus vadovauti audimo ir mezgimo kursams.

A. Tamošaitienės įnašas

Dail. Anastazija Tamošaitienė-Mazeikaitė, knygos bendraautorė, studijavo Moterų Dailės Darbu Mokykloje ir buvo pakviesta į Žemės ūkio Rūmus tekstilės instruktore 1932 m., kur vadovavo kilnojamiems audimo kursams po įvairias Lietuvos vietas ir rinko tautinius drabužius. Studijavo audinių meną Švedijoje ir Austrijoje, dėstė audinių techniką K. a. u. o. Taikomosios Dailės Institute. Po II D. karo dėstė tekstilę Ecole des Arts et Metiers Freiburge (1946-1948), vėliau įsteigė savo dailės studiją Montrealyje. Persikėlus į Kingstoną, savo studijoje išaudė keletą šimtų tautinių drabužių. Vienas tautinis drabužis, jos austas, yra valstybiname Otavos muzėjuje, o kitas — Edmontone. Yra laimėjusi už zanavykišką lietuvių moters tautinį drabužį auščičiausią Europos premiją tarptautinėje Berlyno parodoje 1938 m.

Leidinio turinys

Taigi abu autoriai, kaip dailininkai, audinių žinovai, liaudies meno rinkėjai ir tyrinėtojai, parašė veikalą "Lithuanian National Costume". Kanados valdžios atstovai, susipažinę su Tamošaičių darbais toje srityje ir peržiūrėję jų gausų senoviškųjų tautinių drabužių rinkinį, nutarė finansiskai paremti knygos pa-

rašymą ir išleidimą, kad tuo būdu praturtintų kultūrinį Kanados lobyną.

"Lithuanian National Costume" knygos turinys platus ir įvairus. Įžangoje rašoma kaip atsiranda atskirose tautose skirtingi drabužių dėvėjimo papročiai. Istorinėje lietuvių drabužių apžvalgoje pavaizduojami proistoriniai, istoriniai ir iš senovės užsilikę sodiečių austi kraitiniai drabužiai. Veikale paminėta, kad M. K. Čiurlionis jau 1908 m. teigė, kad lietuvių liaudies menas, kaip juostos ir tulpinės prijuostės, yra meniškios vertybės, prilygstančios dailės kūriniams. Autoriai kruopščiai surinko istorines lietuvių drabužių graviūras, pagrindines ir būdingiausias iliustracijas iš kadaise spausdintų leidinių apie lietuvių tautinius drabužius. Leidinyje ypatingas ir svarbiausias dėmesys skirtas tikriems senoviškiems drabužių originalams, kurie yra surasti pas sodiečius, rinkėjus arba laikomi Lietuvos muzėjuose, o ypač pačių knygos autorių rinkiniuose.

Knygoje aprašomas pasirengimas tautinių drabužių audimui: siūlų verpimas, audimas, raštai, spalvos audekluose ir drabužių siuvimas. Pagaliau prasideda tikslūs moterų, vyrų ir (knygos pabaigoje) vaikų, lėlių ir naujų tautinių drabužių aprašymai bei iliustracijos. Itin vaizdžiai parodyta: gintaro karoliai, segės, sagos, brankteliai ir mergaičių bei moterų galvos danga, drobėlės, skepetos ir visos svarbiausios išeginio drabužio dalys, kaip marškiniai, sijonai, prijuostės, liemenėlės bei kikiškai, juostos, trumpinukės, krepšiai, rudinės, kailiniai, pirštinės, kojinės, riešinės, apavas, o taip pat ir vyriškų drabužių dalys.

Pagrindinis dėmesys skirtas Lietuvos apylinkių drabužių aprašymui ir spalvotais bei vienspalviais paveikslais vaizduojami: Augštaitijos, Vilnijos, Dzūkijos, Kapsijos, Zanavykijos, Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos. Tai ir yra pati stambiausia ir išsamiausia knygos dalis. Pridėtas etnografinių Lietuvos ribų žemėlapis, atžymėtos kiekvienos apylinkės apytikrės ribos, nes drabužių dėvėjimo mados neturėjo aiškiai apibrėžto geografinio ploto. Sakysim, Vilniaus krašte daug lietuvių gyvena įsiterpę į Gudijos ir Lenkijos plotus. Taip pat neaiškios ribos Augštaitijos drabužių įtakos į Vilnijos arba Dzūkijos — į Vilniaus kraštą. Panaši padėtis ir Mažojoje Lietuvoje. Dar 19 š. ten vokiečių mokslininkai padarė daug tyrinėjimų lietuvių tautinių drabužių srityje. Jie rado, kad lietuvių gyvenata net iki Karaliaučiaus.

Stambus veikalas

A. ir A. Tamošaičių "Lithuanian National Costume" yra stambokas veikalas, 256 puslapių su 561 vienspalve iliustracija ir su 16 spalvotų puslapio dydžio lentelių, kuriose yra 80 tautinių drabužių aprašymų, moterų, vyrų ir vaikų figūrų, per 100 spalvotų fotografijų įvairių drabužių dalių: juostų, prijuosčių, sijonų, liemenėlių, galvos papuošalų ir pilnos aprangos. Knygos teksto ir iliustracijų paruošimas užtruko kekeletą metų, o spaudos darbas vienerius metus.

Veikalas parengtas mokslinės studijos pagrindu: nurodyti šaltiniai, plati rinktinė bibliografija, pavadinimų žodynas, vardinys. Visa tai padeda veiklą naudoti giliai lietuvių tautinių drabužių pažinimui. Knyga teikia visapusiškas žinias apie lietuvių tautinių drabužių istoriją, jų pavidalą, raštus, spalvas ir stilių. Reikia tikėtis, kad knyga bus pirmasis šaltinis tautinių šokių grupėms, ansambliams, o ypač tautinių drabužių audimui.

Knyga su gražiu spalvotu ap-lanku, žalias drobės įrišimu, spausdinta ant gero kreidinio popieriaus. Tai labai tinkamas leidinys mūsų tautinių drabužių reprezentacijai kitataučiams. Knyga turėtų būti prieinama kuo platesniems k i t a t a u č i ų sluogsnams, gaunama mokyklų, gimnazijų, universitetų ir miestų bibliotekose. "Lithuanian National Costume" knygą spausdino J. Danaitis savo "Time Press Litho" spaustuvelyje Toronte 1979 m.

Antanas ir Anastazija Tamošaitis, LITHUANIAN NATIONAL COSTUME. Lithuanian Folk Art Institute. Toronto, Canada, 1979, p. 256.

Tautiniai mažlietuvių drabužiai. Iš knygos "Lithuanian National Costume"

Welland, Ontario

AUKOJO LIETUVOS LAISVINIMUI: \$53 — J. Baliukas; \$25 — Alf. Pivoriūnas; \$20 — Br. Luomanas; J. Cepaitis; \$18 — Br. Simonaitis; \$15 — J. Radvila, J. Kutka; \$12 — J. Paužolis, Br. Jackevičius, A. Stankevičius, J. Staigys; \$10 — V. Bieliūnas, M. Kuzavus, Andr. Smolskis, V. Karalius, P. Sidlauskas, Alb. Pamataitis, J. Bieliūnas, V. Jasiliūnis; \$8 — M. Salčiūnas, A. Šileikis; \$7 — J. Blūzas; \$5 — A. Zinaitis, A. Cepukas, J. Staškevičius, K. Stankevičius, M. Izokaitienė, St. Butkus,

V. Vitauskas, S. Bogart, A. Ramanauskas, E. Bersienė, J. Mašauskas; \$2 — V. Pivoriūnas.

Čia surašytos aukotojų suvestinės sumos Tautos Fondui, Bendruomenės ir aukojusių tik vienai kuriai minėtų institucijų. Iš viso suaukta \$374; Tautos Fondui — \$327, KLB — visumėniniam reikalams — \$47. Rinkliava pradėta vykdyti 1980 m. vasario 17 d. Vasario 16 minėjimo proga.

KLB Wellando apylinkės valdyba

Lenkai, lietuviai, gudai

(Atkelta iš 2-ro psl.)

su Gudija ir panaikinti Jogailaičių idėją, apie kurią lenkai vis dar svajoja.

Lietuvinimas

Lietuvių išelvijoje sakoma, dabar Lietuvoje nėra vykdomas lenkų lietuvinimas, vyksta tik rusifikacija. Iš tikrųjų taip nėra. Kaune ir Vilniuje yra lietuvinamos lenkiškos pavardės ir tautybė. Naujagimiams lenkų vaikams įstaigose jau užrašomi lietuviški vardai — Audra, Saulutė, Dainutė, Rasa ir t. t. Net Rasų kapinėse yra lietuvinamos lenkiškos pavardės, pvz. žinomo lenkų skulptoriaus, kuris sukūrė "Grunvaldo" paminklą; 1918 m. kareivio Antanigo Wiwulskiego pavardę su lietuvinu ir įrašė Vivulskas. Yra suprantama, kad lietuviai nori pasigirti savo kultūrininkais, bet tai neturėtų būti daroma lenkų sąskaiton.

Lenkai Lietuvoje laukia teisingumo, ypač religinėje srityje. Reikėtų siūsti turimus lenkų kunigus į lenkų parapijas ne tik Vilniuje, bet ir kitur. Lietuviai turėtų išleisti į kunigų seminariją daugiau lenkų studentų, norinčių tapti kunigais, ir panaudoti juos ten, kur yra lenkai ir grynai lenkiškos parapijos.

Tai yra pagrindiniai K. Bendrijos dėsniai. Siek tiek vilties duoda augantis kunigų seminarijos auklėtinių skaičius. 1978-79 m. ten buvo 73 studentai. 1979-80 m. leista tą skaičių padidinti dar 20. Valdžios kišimasis į tuos reikalus yra kita problema. Tas klausimas nėra tik lenkiškas, tai gyvybinis K. Bendrijos reikalas. Katalikų Bendrija Lietuvoje už pokarinių laikotarpį turi būti dėkinga lenkams. Lenkai lietuvių atžvilgiu nepraktikuoja diskriminacijos. Atvykstantieji iš Lenkijos svečiai ir Vilnių prikiša lenkams litvomaniją. Nežiūrint didelių sunkumų, iš Lenkijos į Lietuvą atkeliauja lenkų patriotų dėka

nemažai lenkiškų knygų ir spaudos, pasaulietiškos, religinės bei teologinės. Vis dėlto labai trūksta lenkiškų maldaknygių.

Pernai Lietuvos K. Bendrija gavo leidimą išleisti tam tikrą skaičių maldaknygių. Jau yra spausdinama gerai paruošta lietuvių kalba katekizminė knygelė. Tai svarbus įvykis. Lenkams tų galimybių nėra. Kunigai lenkai yra seni ir liguisti. Gal atsirast kas tuos dalykus iš lietuvių kalbos išvers į lenkų kalbą. Buvęs Vilniaus administratorius kun. Č. Krivaitis buvo nuomonės, kad lenkai gauna pakankamai liturginės medžiagos ir maldaknygių iš Lenkijos. Dėlto jis nerėmė lenkų projektų. Dabar ir Lenkijoje sunku surasti liturginių knygų. Be to, yra griežta sienos kontrolė.

Lida rašo, kad iki I D. karo šiaurinėje Lietuvoje lenkai ir lietuviai gerai sugyveno religinėje srityje. Vilniaus šventovėse buvo gerbiamos abi kalbos. Toji tradicija ir šiaurinėje Vilniuje turi daug reikšmės.

Kaip matome iš šio straipsnio dalies, autorius Lida (greičiausiai tai slapyvardis) gerai nesuigauoda lenkų — lietuvių santykiuose, ypač religiniuose. Vilniuje ir Vilniaus krašte lietuviai kunigai buvo persekiojami, sodinami į kalėjimus, fiziškai terorizuojami, lietuviškumas slopinamas. Aiškiai iš to straipsnio matosi, kad autorius savo skaitytojus sąmoningai klaidina neteisingomis žiniomis.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Dabar maži nusikaltimai nebesudaro didelių problemų

Nuo kovo 31 dienos naujasis įstatymas įgalina greičiau ir lengviau tvarkyti mažų nusikaltimų bylas

Kaip suprastintas įstatymas mažų nusikaltimų atvejams?

Iki šiol provincinis teismas sprendė visas bylas — tiek mažųjų, tiek didžiųjų nusikaltimų beveik vienodai. Teisingumas buvo išlaikytas, bet dažnai tai pareikalavo daug laiko.

Nuo 1980 m. kovo 31 dienos įvesta nauja teismo sistema, kuri pagreitins ir palengvins mažų nusikaltimų bylų sprendimą.

Kaip taikomas naujasis įstatymas?

Dabar, jei būsite kaltinamas mažu nusikaltimu, bus taikoma paprastesnė forma su aiškiu pasirinkimu trijų galimybių:

1. Galėsite pasirašyti **kaltumo pripažinimą** ant kitos blanko pusės ir pasiūsti teismo įstaigai drauge su nustatyta bauda.

2. Galėsite pasirašyti **nekaltumo paneigimą** ir pasiūsti teismui. Tuo atveju jums bus pranešta apie bylos vietą ir laiką.

3. Galėsite pasirašyti **kaltumo pripažinimą su paaiškinimu**. Tai nauja teisė, kuria galėsite pasinaudoti tuo atveju, kai nenorėsite paneigti

paties kaltinimo, bet norėsite paaiškinti aplinkybes. Galėsite prašyti sumažinti baudą arba pratęsti jos sumokėjimo laiką.

Užėikite į provincinį teismą, kuris nurodytas ant jūsų pranešimo arba nusiųskite savo įgaliotinį. Įstaigos darbo valandos nurodytos pranešime, ir nereikia prašyti jokio pasiimtymo.

Kokius nusikaltimus apima?

Beveik visus nusikaltimus provincijos įstatymams bei taisyklėms: pažeidimus eismo nuostatų, kaip pvz. pergreitas važinėjimas, nevažiavimas sėdynių diržų, autovežimio nesaugumas. Taip pat apima nusikaltimus Ontario įstatymams, kaip pvz. gėralų leidimo, žaidynių ir žuvavimo, motorinių rogių. Ateityje naujoji sistema bus taikoma ir pažeidimams autovežimio statymo taisyklėms.

R. Roy McMurtry,
Attorney General
William Davis, Premier

VI-ji LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

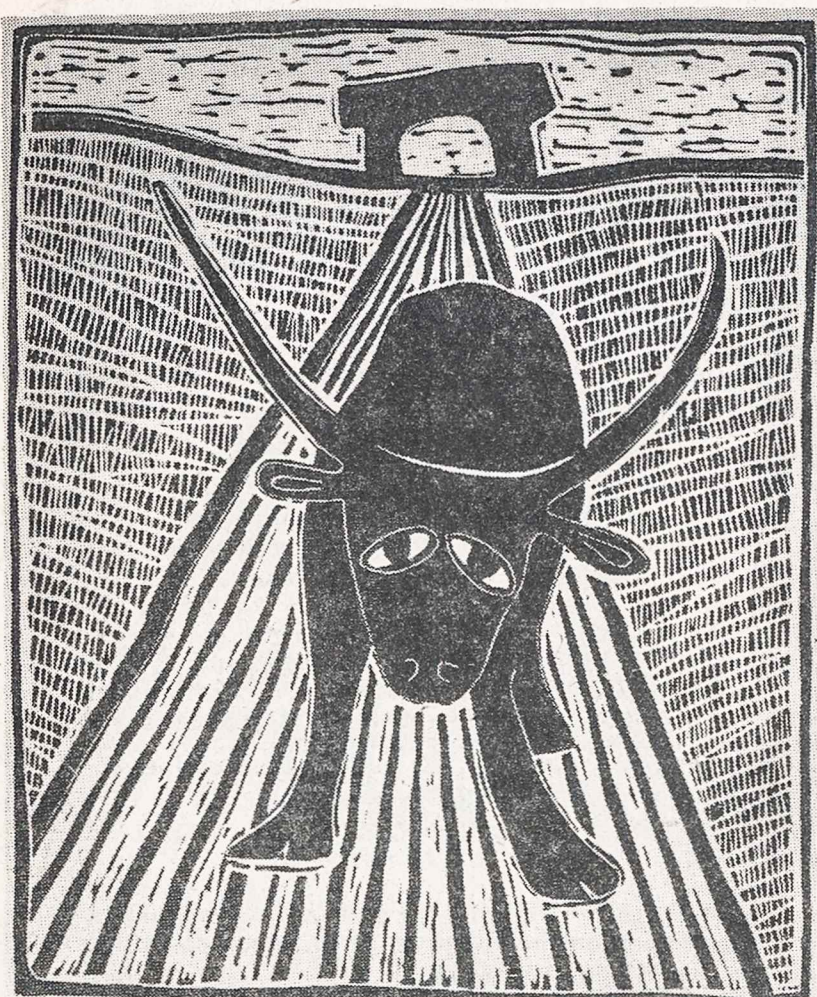
bus liepos 6 d., 2 val. popiet,

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE, CHICAGO, ILL.

Bilietai gaunami VAZNELIŲ GIFTS INTERNATIONAL krautuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 471-1424. Bilietų kainos ložėje \$20.00, mezzanine \$14.00, \$12.00, \$9.00 ir \$7.00. Balkonas — \$15.00, \$12.00, \$9.00, \$8.00, \$7.00 ir \$4.00.

BANKETAS bus tą pačią dieną 7 v.v. CONDESA DEL MAR, 12220 S. Cicero Ave., Alsip, ILL.

Bilieto kaina — \$18.00. Stalai po 10 žmonių. (Šventės programos šokėjai bilietus užsisako per savo grupių vadovus). Bilietus užsisakant paštu, čekius rašyti: LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL.

Iš dailininko ALFONSO DARGIO kūrybos, su kuria neseniai turėjo progos susipažinti Toronto ir kitų gyvenviečių lietuviai. Nuotr. J. Jankaus

P. Amerikos jaunimą išlydinti

(Atkelta iš 5-to psl.)

Šokėjų ir dainininkų vadovai

Jei gėrėjoms scenoje nuostabių ilgų darbo valandų, repetitijų ir meninio kūrybingumo rezultatų, tai mus turi stebinti kuklumas jų asmenų, kurių dėka abu meniniai vienetai pasiekė tokį augštą lygį. „Žibutės“ neturėjo dirigento, tik antroje dalyje buvo lydimos akordeono, kurį meniškai valdė inž. G. Kiauga ir vietomis išryškino dainų charakterį. Tačiau jų dainavimas a capella puikiai galėjo išsiversti ir be palydos. „Žibutės“ paruošė dr. Jonas Simanauškas, aktyvus Argentinos lietuvių visuomenės narys, organizatorius, muzikos mylėtojas. Jo šeima pasižymi muzikalumu, o dukrelė Izolda yra viena iš „Žibūčių“. Atrodo, kad mediko-chirurgo profesija netrukdo dirbti visuomeninio darbo, repetuoti, dirbti su jaunimu, jį mokyti ir su juo keliauti.

„Ąžuolyno“ vadovas dr. Alfredas Stanevičius, trečios kartos lietuvis — odontologas, kalba gryną lietuvių kalbą ir tautinius šokus turėjo progos pažinti dar labai jaunu būdamas. Paklaustas, kas jį verčia taip įtemptai dirbti su „Ąžuolynu“, jis trumpai atsakė: „Pareiga. Lietuvių pareiga skleisti tautos kultūrą sveitimauciu tarpe“. Stebėjusi jo geru lietuvių kalbos mokėjimu. Mudviejų pokalbio klausiusi viena „Žibutė“ isiterpė: „Kalbą galima išmokyti tik namie, ne mokykloje. Mano namuose kalbama tik lietuviškai, todėl ir aš kalbu, nežinuriu, ko kad mes lituanistinių mokyklų neturime“. Patyriau, kad „Ąžuolynas“ Montevideo mieste repetuoja Kulteivos Namų patalpoje tris kartus ir savaite (nuo 9 iki 12 v. nakties), o prieš išvykstant į S. Ameriką repetacijos vyko beveik kasdien. Jaunimas gyvena rajone, todėl sunkumų nesą susitikti. Dr. Stanevičius paruošė visų šokių choreografiją, naudojamos nepriklausomos Lietuvos laikų šaltinius, savo tetos patyrimą ir savo turtingą bei lakią vaizduotę. Jis taip pat paruošė visus draubų projektus, juos derindamas

mas su pagrindine šokio mintimi ir nuotaika.

Negalima pamiršti visus šokius akordeonais lydėjusių akordeonistų — V. Evovlocko ir K. Semikėno, kurie, atlikdami orkestro vaidmenį, stebino visus ne vien menišku akordeonų valdymu, muzikos subtilumu, bet ir savo ištverme. Jei šokėjai turėjo laiko ir progos keistis, persirengti, pailsėti, tai scenos šone ant gan nepatogių kėdučių, kojas parietę, akordeonistai beveik neturėjo poilsio. Ir jie liko neatskiriama vienetu dalimi, kuris, pagal savo vardą, man daugiau primena vieną didelį, išsiskojusį ąžuolą, negu ąžuolyną.

Išlydime

Sekmadienio rytas atnešė atsisveikinimo valandą. Prie parapijos kieme laukiančio autobuso susirinko gausus klevealandiečių būrys išlydėti svečių. Skirtis buvo sunku. Buvo daromos nuotraukos, pasikeičiamos adresais, ašarojama. Klevelande aerodrome susirinko nemažas skaičius lydinčiųjų, o „Nerija“ su daina ir ašaromis atsisveikino su P. Amerikos jaunimu.

Grįžusi į ištuštėjusius namus pasigedau savo viešnių. Jų atminimui ant židinio stovi meniškai Urugvajaus suvenyrai, kuriuos jos man padovanojo. Tie, kurie turėjo laimės gėrėtis koncertu, jo niekada nepamirš. Tai nėra vien lietuviško sentimentų išdava. Ilgus metus kurdami savarankiškai, atitrukę nuo stambaus S. Amerikos lietuvių kamieno, nepalaikydami ryšių su okupuota Lietuva (ten kelionės į Lietuvą dėl įvairių priežasčių nėra nei populiarios, nei dažnos), bet kilę iš bendrų lietuviškų šaknų, savitai interpretavo mūsų tautinio meno tradicijas. Draubžiai, šokiai, dainos — visa tai buvo lietuviška, bet skirtinga, žavų, patraukli. Tokios jaunimo išvykos pasitarauja daugiau bendrų ryšių su stiprinimui, negu konferencijos, suvažiavimai, minėjimai. Čia gyvas, šiltas asmeninis ryšys nematomomis, bet stipriomis glimomis suriša mus visus į vieną visame pasaulyje išsklaidžiusią lietuvišką šeimą.

Atsiūsta paminėti

ATEITIS, katalikiškos-lietuviškos orientacijos žurnalas, 1980 m. sausis. Vyr. redaktorius — kun. dr. K. Trinakas. Administratorius — Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave, Chicago, IL 60629, USA.

BALSAS, iš pasaulinės poezijos. Sudarė ir išvertė Tomas Venclova. Išleido „Ateitis“. Gaunama pas platintojus ir leidykloje (16349 Addison, Southfield, Mich. 48075, USA). Aplančias — Vytauto O. Virkuro. Kaina — 6 doleriai, 200 psl.

Adam and Filomena Kantautas, SUPPLEMENT TO A LITHUANIAN BIBLIOGRAPHY. A further checklist of books and articles held by the major libraries of Canada and the United States. The University of Alberta Press (450 Athabasca Hall, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8). Edmonton 1979, p. 316. Price — \$15.00.

Kun. B. Pacevičius, BEVARDIS. Keturi dramos veikalai: Fabijola, Bevardis, Betliejus švinta, Tėvynės žiburiai. Toronto teatro mėgėjų leidinys. Toronto 1980 m., 316 psl.

LIETUVA, filatelistų draugijos biuletenis, 1980 m. nr. 1 (182). Administratoriaus adresas: K. Rožanskas, 3450 W. 62nd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

MOTERIS, lietuvių moterų žurnalas, 1980 m. sausis-vasaris. Redaktorė — Nora Kulpavičienė, administratorė — Br. Pabedinskienė. Metinė prenumerata — \$8.00, garbės — \$12.00. Adresas: „Moteris“, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada.

“Merkelis Giedraitis” — nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mi. 48084. Kaina: \$7.00 minkštais viršeliais, \$11.00 — kietais.

Šiauriniai Rytprūsiai po 1945

Nauji vokiečių leidiniai, kurie šiek tiek atskleidžia valdomų Rytprusių būklę

M. BRAKAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Viskas pakeista

Pertvarkymo radikalumas akivaizdžiausiai matyti iš visiško krašto vietovardžių surusini-mo. Jau 1946 m. liepos mėnesį Karaliaučius Augščiausiojo Sovieto dekretu buvo pavadintas „Kaliningradu“ ir visa rusams atitekusį Rytprūsų dalis — „Kaliningradskaja oblast“. Vietovardžiai nėra autorius studijų objektas; tenkinamasi tik nurodymu ir jau 1954 m. paskelbtą vokišką studiją, smulkiai nagrinėjančią tą klausimą. Lietuviui įdomi bus autoriaus pastaba, kad dar 1946 ir 1947 m. pačių rusų buvo vartojami senieji prūsiškieji ir lietuviškieji vietovardžiai, nekrepiant dėmesio ir jų suvokietinimą, nacių įvykdytą 1938 m. Tai tačiau nebuvo joks „reveransas“ seniems vietovardžiams, mano autorius, o tik laikinė praktika, greičiausiai aiškinama faktu, kad sovietai naudojo senais, prieš 1938 m. pagamintais žemėlapiams.

Vietovardžių pakeitimo būdas susilaukė net pačių rusų kritikos, kaip rodo G. V. Metelskio 1969 m. Maskvoje išleista knyga apie „Gintaro pajūrį“. Pasak jo, vietovardžiuose įamžinti nusipelnę rusų ar žuvusius rusus karius esąs „teisėtas“ jų gerbimas, tačiau rusiškų vietovardžių, atkeltų iš Sovietų Sąjungos, gausumas sukėlė problemų: vietovių lokalizavimas sunkinamas, gyventojai klaidinami.

Metelskis, be to, smerkia ir kitą vietovardžių surusinimo pasekmę: apklausinėjęs kelis jau dešimt ir daugiau metų ten gyvenančius rusus, nustebintas rado, kad jie nieko nežino net apie artimiausią savo gyvenvietę praeitį. „I tikrai elementarų klausimą, koks buvęs vardas miesto, kuriame jie dabar gyvena, daug, labai daug klausimų, jų tik pečiaiš patraukė arba net piktai atkrito: 'Kam mum tai žinoti? Dabar pavadinimas toks, o ne kitoks'“. Daugelis kolonistų, matyt, nejučiai jokio emocinio ryšio su krašto praeitimi ir ja nesidomi. Tai esąs įrodymas, sako autorius, kad gyventojams atitinkamų informacijų neteikia nei mokyklos, nei spauda. Metelskis, kaip istoriškai galvojęs, išauklėtas rusas, apgailestauja, kad tokia nuo praeities attrauktų vietovardžių keitimui senas ir kultūringas kraštas „praranda būdingą savo veidą“.

Sąmoningą naujų valdovų atsisirbimą nuo praeities rodo taip pat ir demografinės bei ūkinės krašto struktūros pakeitimo radikalumas. Recenzijoje neįmanoma paliesti visų autoriaus skelbiamų tokio reiškinio detalių. Pasitenkinsim tik paminėjimu kaikiurių būdingesnių ir lietuviui įdomesnių faktų.

Gyventojai

Nuo 1948 m., kai į Vokietiją buvo išsklidinti paskutinieji gyvi išlikę senieji vietiniai gyventojai vokiečių ir lietuvių tautybės, srities kolonizavimas naujais, daugiausia iš sovietinės Rusijos respublikos atsklidintais gyventojais buvo sustiprintas 1976 m. srityje jau buvo 785.000 naujų gyventojų, iš jų 604.000 miestuose ir tik 181.000 provincijoje. Procentinis vienu ir kitu santykiu — 77:23. Tai rodo būdingą srities sumiestėjimą. 1939 m. toje pačioje Rytprūsų teritorijos dalyje buvo 1.165.800 gyventojų. Taigi rusiškieji naujakuriai 1976 m. sudarė tik 71,3% prieškarinių. Kiek iš naujakurių yra lietuvių, 1976 m. statistika neparodo, bet 1959 m. jų buvo 21.300 (3,5% visų gyventojų), o 1970 m. — jau 23.400 (bet reliatyviai mažiau). Lietuviai įsikūrę daugiausia Lietuvos pasienyje arba didesniuose miestuose. Tos srities gyventojų persveriančią daugumą 1976 m. sudarė rusai: 77,1%; ukrainiečių buvo tik 9,8%, gudų 9,5% visų gyventojų.

Lietuviui ypatingai įdomi bus tokios demografijos evoliucija, kiek ji liečia naujos generacijos, gimusios jau toje srityje, atsiradimą ir jos identifikavimosi su naująja tėviške laipsni. Administratoriai 1968 m. skelbė, kad tada jau beveik pusė gyventojų buvo gimusi toje srityje ir kad esanti užaugusi „nauja generacija“, kuri šį kraštą laiko savo gimtine. Tai esąs „svarbus argumentas prieš tuos, kurie esamą krašto padėtį teisiu atžvilgiu laiko tik laikine ir

todėl mano, kad ji vėliau gali būti keičiama“.

Pažvelgęs į medžiagą apie srities kompartijos narių sudėtį, autorius randa, kad 1976 m. gausiausią jų grupę sudarė tie, kurie į partiją įstojo buvo tarp 1957 ir 1965 m., t. y. tada, kai naujakuriuose pradėjo įsitvirtinti įsitikinimas, kad politinės sąlygos jau nusistovėjo ir kad politinė srities priklausomybė vargu ar besusilauks revizijos (Šaltojo karo pabaigos ir atolydžio atsiradimo pasekmės?) Taigi, per maždaug du dešimtmečius patiem rusams, net ir kompartijos nariams, naujoji „gimtinė“ vis dar neatrodė galinti užtikrinti ateities pastovumą. Tik po 1960 m., teigia autorius, Sovietų Sąjungos centrinės įstaigos Maskvoje emė kreipti rimtesnį dėmesį į srities naujakurių stipresnio emocinio prisirišimo prie naujos tėviškos ugdymą. Tai buvo daroma pvz. gyventojų kūrinių inojo pagyrimu ir morali-niu atlyginimu. Už ūkinius laimėjimus 1966 m. sričiai buvo suteiktas Lenino, o 1971 m. Kaliningrado miestui — Raudonosios vėliavos ordinarai. Jaunimui, gimusiam jau toje srityje, stengiamasi įskiepyti gilią identifikavimosi su vietine tėviške jausma. Jaunimui vis primenama, kad net trys rusiški kosmonautai yra kilę iš Kaliningrado srities. Vadinas, yra pagrindo džiūti, kad pačia kilme kaip ir anie pasaulinio garso didvyriai.

Ūkinė sąranga

Turimoji medžiaga leidžia autoriui giliau pažvelgti į K. srities ūkio struktūrą. Būdingas visam ūkiui yra žymus jo supramoninimas, atliekas daug svarbesnį vaidmenį, negu žemės ūkis. Srities administratoriai gijriasi, kad pramonės produktų gausumas esąs net šešis kartus didesnis negu vokiškasis prieškarinis.

Pati reikšmingiausia ūkio šaka yra žuvininkystė ir žuvų pramonė. Sovietų Sąjunga iš tos srities gauna daugiau kaip 10% žuvies. Sugautos žuvies kiekio atžvilgiu Karaliaučiaus žvejybos uostas yra trečias po Vladivostoko ir Murmanskio. Karui vos pasibaigus, skubiam žvejybos organizavimui buvo duodama pirmenybė prieš visų kitų ūkio šakų atstatymą. Jau 1948 m. iš Karaliaučiaus išplaukė pirmas laivynas žuvažuti ties Islandija. Tarp 1960 ir 1970 m. srities žvejybos laivynas jau turėjo maždaug 600 visokios rūšies laivų, skirtų tolimajai žvejybai net ir Antarktikoje. Žuvis perdirbama konservavimo kombinatoruose, kurie, kartu su Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Leningrado srities žuvų pramonė, administruojami vyriausios vakarinio jūrų baseino žuvų administracijos. Kaliningradas šiandien yra Sovietų Sąjungos vakarų uostas „par excellence“.

Kitos pramonės ir ūkio šakos yra antrašėles reikšmės. Mašinų gamyba, metalo apdirbimas, celiuliozės ir popieriaus gamyba, pieno ūkis, garšiejų pajūrio kurortai yra prieškarinės veiklos tęsiniai, vienu kitur pritaikyti naujoms ūkinėms ir politinėms sąlygoms. Tik vienai tradicinei ūkio šakai skiriamas kiek didesnis dėmesys — gintaro kasimui ir apdirbimui. Kai prieš karą senoj gintaro kasykloj Palvininkuose (dabar Jantarny) dirbo tik 700 darbininkų, šiandien jų yra tris kartus tiek. 1966 m. buvo iškas-tas 350-380 tonų gintaro. Didžioji dalis gintaro gaminių eksportuojama.

Pramonei reikalinga elektros jėga gaunama iš Sovietų Sąjungos arba gaminama vietoje iš anglies, atgabentos iš Rusijos. Kaliningrado sritis, kartu su ki-

tais Baltijos kraštais, įjungta į šiaurės vakarų energijos sistemą.

Jau 1951 m. Maskva pradėjo ruošti srities žemių geologinius tyrinėjimus ir naftos įieškojimą. Pirmas šaltinis rastas ties Gumbine 1963 m., vėliau jų rasta ir kitose vietovėse (1976 m. net ir Baltijos jūroje priešais Karaliaučių). Naftos eksploatacija 1975 m. pradėta pramoniniu mastu; iki 1980 m. tikimasi per metus gauti apie 1.4 milijono tonų naftos iš esamų šaltinių.

Žemės ūkis, žinoma, sukolchozintas ir susovchozintas. Jam naudojamo ploto srityje 1970 m. buvo apie 840.000 ha, kuriuos apdirbo 65 sovchozai (1969) ir 104 kolchozai (1970). Vienam kolchozui vidutiniškai tenka per 3.433 ha, vienam sovchozui — per 5.510 ha. Kaip visur Sovietų Sąjungoje, taip ir čia iki 0.5 ha žemės sklypai gali būti naudojami privačiai, iš viso apie 2% viso žemės ūkiui naudojamo ploto (1970). Ir čia šie sklypai žymiai pralenkia susovietinto žemės ūkio produktų gamą: jie pagamino 1972 m. 26,4% mėsos, 28,1% pieno, 49,4% kiaušinių, 86,7% vilnos.

Per pirmuosius du dešimtmečius žemės ūkis sunkiai tegalėjo verstis. Tik po 1966 m. jis pradėjo bent artėti prie prieškarinio Rytprusių produktų gamos. Žemės ūkį gerinti sunkina pavaldingos prieškarinės melioracijos suardymas karo metu. Ganyklų supelkėjimas vietomis net vis dar didėja, o ganykloms skirtas žemės plotas ir šiaip jau palyginti mažesnis negu prieš karą. Karvių pieningumas todėl vis dar negali prilygti prieškariniam; kai prieš karą rytprūsiškieji karvė paprastai duoda 3.000 kg pieno per metus, dabartinė 1966 m., taigi net 20 metų po karo pabaigos, davė tik 2.074 kg.

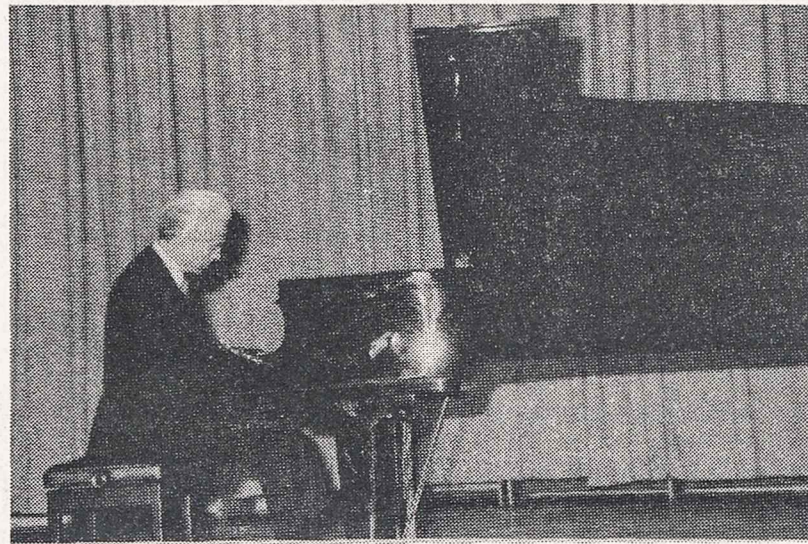
Administracija

Karinį krašto valdymą 1947 m. pakeitė civilinė administracija. Buvo įsteigti pirmieji komunistų partijos komitetai miestuose ir provincijoje. Nors apie administracijos tvarkymą bei veiklą mažai kas žino, 1977 m. paskelbtas leidinys apie Kaliningrado srities organizaciją skaičiaus 1947-1975 m. atskleidžia kaikiuriuos įdomius faktus. Kompartijos narių, palyginus su gyventojų visuma, Kaliningrado srityje yra daugiau nei Sovietų Sąjungoje. Kai Sovietijoje 1973 m. buvo tik 59,1 komunisto vienam tūkstančiui gyventojų, tai 1970 m. K. srityje buvo 73,8 : 1.000, o miestuose net dar didesnis: 1976 m. Karaliaučiuje 91,8, Gumbinėje 82,0, Isrutėje 76,6, Tilžėje 62,6. Kokios tokio skirtingo proporcijoms priežastys, autorius šaltiniai nenurodo.

Apie partijos narių tautybę skelbiami šie duomenys: 1976 m. rusų buvo 75,4%, ukrainiečių 6,6%, gudų 9,4% visų partiečių. Tautybių statistikoje milinimi taipgi žyda, lenkai, mordvinai, totoriai, čuvašai ir „kitos tautybės“. Lietuviai atskirai visai neminimi; jie, matyt, yra tarp anų „kitų tautybių“, kurių 1976 m. buvo tik 2,1% visų partijos narių.

Pirmasis kompartijos sekretorius buvo rusas V. E. Černyševs, pareigas ėjęs nuo 1951 iki 1959 m. Jį sekė kitas rusas N. S. Konovalovas, į partiją įstojęs 1929 m., Sovietų Sąjungos partijos centro komiteto narys nuo 1961 m., kuris šią sritį valdo ir dabar.

Savo studijų žymią dalį autorius skiria kultūriniam srities gyvenimui: auklėjimui, augštam mokslui, kultūrinėms institucijom, spaudai ir literatūrai. (Bus daugiau)

Žymusis pianistas ANDRIUS KUPREVIČIUS koncertuoja naujuoju fortepijonu Toronto Prisikėlimo parapijos salėje metinės šventės proga

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ANTROJI ČIURLONIO GALERIJA, INC., 4038 Archer Ave., Chicago, IL 60632, USA, gegužės 16-31 d.d. rengia lietuvių dailininkų darbų parodą. Vertintojų komisija paskirs dvi premijas: dail. Miko Šileiko \$500 — už tapybą ar skulptūrą, dail. Teofilas Petraičio \$200 — už akvarelę ar grafiką. Premijuoti darbai bus atiduoti Meno Kūrinio Fondui ir bus laikomi nepriklausomų Lietuvos nuosavybė. Už parodoje parduotus savo darbus jo dalyviai moka 10% gautos sumos. Būsimieji parodos dalyviai iki balandžio 20 d. galeriją turi atsiųsti savo kūrinių nuotraukas ar skaidres, pažymėdami jų atlikimo techniką. Galima siųlyti iki 8 darbų. Atrinkti kūrinių nuotraukos bus panaudotos parodos katalogui, kuris spausdinti bus atiduotas balandžio 25 d.

REŽ. JONAS JURASAS New Hampshire kolegijoje, N. H., skaitė paskaitą apie teatrą ir teatralų vargus sovietų okupuotoje Lietuvoje. Paskaitos klausė šios kolegijos profesoriai, studentai ir svečiai, vėliau pateikdami nemažai klausimų. J. Jurašas su paskaitos klausytojais supažindino prof. dr. Aušra Kubiliūtę, kolegijoje dėstanti anglų kalbą ir literatūrą.

ILLINOIS UNIVERSITETO CHICAGO CIRCLE lietuviams studentams bei jų svečiams pranešimą apie lietuvių tautinius drabužius ir šokių padarė Urugvajaus „Ąžuolyno“ ansamblio vadovas dr. Alfredas Stanevičius. Jis plačiai palietė sceninius, stilizuotus ir etnografinius drabužius, juos suskirstydamas į šešias sritis — Zemaitiją, Sūdūvą, Dzūkiją, Augštaitiją, Vilniaus kraštą ir Mažąją Lietuvą. Su tautinių drabužių istorija yra gerai susipažinęs. Kaikiuriose vietose rėmėsi Kanados lietuvių dailininkų A. ir A. Tamošaičių studijomis bei jų raštais. Svečias iš Urugvajaus taipgi kalbėjo apie tautinius šokus ir liaudies muzikos instrumentus.

DR. STANLEY PETRULIS, dėstantis muziką Indianos universitete, Terre Haute mieste, kompozicijos studijas Illinois universitete, Urbanoje, apvaikavo muzikos doktoratą. Vasario 29 d. Indianos universitete surengtame koncerte buvo atliktos trys jo kompozicijos.

VYTAUTO DIDŽIOJO 550 METŲ MIRTIES SUKAITI specialia pašto ženklų paroda spalio 25-26 d.d. Chicago Jaunimo Centre paminės lietuvių filatelistų draugija „Lietuva“. Rodinius šiai parodai jau renka ir dalyvių registruoja rengėjų komisija.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE kovo 16 d. koncertą surengė du jauni menininkai — fleitistas Petras Odnis ir pianistė dr. Raminta Lampasatė, iš V. Vokietijos pakviesti PLB kultūrinės tautos komisijos. Dr. R. Lampasatė yra buvusi čikagietė, augstasis muzikos studijas baigusi V. Vokietijoje, o P. Odnis gimė ir muzikinį išsilavinimą gavo Lietuvoje. Koncertą jis pradėjo F. Dopplerio „Vengriška fantazija“, M. Miyagi „Vasario jūra“ ir F. Kulau „Sonata“. Antrojo dalin iš tarptautinių kompozitorių tebuvo įtraukęs J. S. Bacho „Siuitą“, o po jos atliko vien tik lietuvių kompozitorių kūrinius: B. Dvariono „Eleginę pjesę“, J. Pakalnio „Šokių su lanku“, „Rauda“, A. Kacanausko „Siuntė mane motinėle“, V. Montvilio „Trikampis“ ir O. Balakausko kompoziciją „Impresionata“. Nors Čikagos lietuviai, galima sakyti, buvo „persisotinę“ gražiais Urugvajaus „Ąžuolyno“ ir Argentinos „Žibūčių“ koncertais, dalyvių palyginti buvo gana daug.

SEPTINTOJI BALTIEŠKŲJŲ STUDIJŲ KONFERENCIJA įvyks birželio 5-8 d. d. JAV sostinėje Vašingtone, Georgetown universitete. Tikimasi, kad joje dalyvaus keli šimtai mokslininkų iš JAV, Kanados, Australijos, Britanijos, Švedijos, Suomijos, V. Vokietijos, Prancūzijos, Izraelio bei kitų valstybių. Programom, kurią organizuoja Carnegie-Mellon universiteto prof. dr. Juris Silienkis, numatoma įtraukti apie 100 pranešimų. Vietiniais konferencijos reikalais jam talkina Georgetown universiteto prof. George Vinksnis ir Maryland universiteto prof. dr. Tonu Parming. Konferenciją rengia Baltieškos Studijų Pusoelėti Draugija (Association for the Advancement of Baltic Studies), įsteigta pirmojoje konferencijoje 1968 m. Marylando universitete. Ji dabar jau turi apie 900 narių, leidžia savo žurnalą, rengia pagrindines baltieškos studijų konferencijas kas dveji metai. Lig šiol tos konferencijos įvyko: Marylando universitete — 1968 m., valstybiniam San Jose universitete — 1970 m., Toronto universitete — 1972 m., Illinois universitete — 1974 m., Kolumbijos universitete — 1976 m. ir Toronto universitete — 1978 m. Be jų, buvo surengtos ir kelios mažesnės konferencijos, viena net už S. Amerikos ribų: Marburgo universiteto Herderio institute, V. Vokietijoje. Džiugu, kad konferencijos jau sutraukia ir didelį skaičių ne baltiečių kilmės dalyvių. Septintosios konferencijos programa pabrėžiama, kad Vilniaus universitete prieš 400 metų įsteigė jėzuitai ir kad Georgetown universitetas Vašingtone taip pat yra jėzuitų įsteigta institucija.

SPECIALIU VAKARU respublikinės bibliotekos salėje vilniečiai paminėjo penkiasdešimtąjį poeto ir rašytojo Justino Marcinkevičiaus gimtadienį. Jo poemą „Donelaišis“ deklamavo aktorius L. Noreika, ištrauką iš „Katedros“ skaitė aktorius R. Rimeikis. Apie suakutuvinkino kūrėją kalbėjo literatūros kritikas V. Kubilius. J. Marcinkevičius programon įsijungė savo eilėrašiais: „Pasilgau arklį“, „Tetos“, „Kaime merginos“, „Močiutės“, „Dvi moterys“, „Zvaigždžių lietus“, „Eilėraščių“, „Rudens instrumentacija“, „Atgaila“, „Sirdys“, „Triptikas Stasio Krasausko atminimui“, „Septintoji melnės elegija“, „Poeto gyvenimas“, „Mažoji trilogija“ ir kt. J. Marcinkevičius pabrėžė, kad didžiausia įtaką jo gyvenimui turėjo gimimas kaimo, jaunystė lydydžiusios dainos, pasakos, burtažodžiai.

RESPUBLIKINĖ VILNIAUS BIBLIOTEKA centrinėje Rokiškio bibliotekoje surengė poeto kun. Antano Strazdo atminimui skirtą parodą. Joje buvo sutelkta apie 200 rodučių — A. Strazdo kūrinių, vertimų į kitas kalbas, poetų skirtų raštų, dailininkų darbų. Ilgus metus kun. A. Strazdas gyvena Kamajų bažnytkaimyje. Jo paminimą šio miestelio viduryje ir kapą Kamajų kapinėse prižiūri A. Strazdo vardo vidurinės mokyklos moksleiviai.

SOL. GIEDRĖ KAUKAITĖ, Vilniaus operos sopranas, lankėsi Čekoslovakijoje. Simfoninio Čekoslovakijos orkestro koncerte Praha joje, kompoz. B. Smetanos salėje, ji atliko vokalinę partiją G. Malero „Ketvirtąją simfoniją“. Koncerto dirigentu buvo televizijos ir radio orkestro vyr. dirigentas V. Fedosejevas.

MASKVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS orientalistikos institutas, talkinamas Azijos ir Afrikos šalių instituto prie Maskvos M. Lomonosovo universiteto ir Latvijos P. Stučkos universiteto, vasario 14-15 d.d. Rygoje surengė teorinę konferenciją „Romanizmo problemos Rytų literatūroje“. Padaryta apie 20 pranešimų apie arabų, indiečių, japonų, gruzinų, uzbekų bei kitų Rytų tautų literatūras. Indologų sekcijoje pranešimą „R. Tagore ir lietuviškasis romantizmas“ skaitė kaunietis žurnalistas R. Neimantas, orientalistikos instituto asistantas.

LIETUVOS RASYTOJŲ SĄJUNGOS prozininkų skyrius, artėjant pavasarui, surengia tradicinį „Trumpos novelės vakarą“ Vilniaus meno darbuotojų rūmose. Siemietiniam naujausias miniatiūras skaitė J. Mikelniskas, novelės — J. Apulis, B. Vilimaitė, A. Pocius, S. T. Kondratas, ištraukas iš rašomos apysakos — S. Šaltenis.

JUOZAS DOMARKAS, vyr. Vilniaus filharmonijos simfoninio orkestro dirigentas, lankėsi Jugoslavijoje. Jo diriguojamas simfoninis Slovenijos orkestras Liublianos filharmonijos salėje atliko N. Rimskio-Korsakovo „Ispanišką capriccio“, P. Čaikovskio „Ketvirtąją simfoniją“, jugoslavų A. Srebotniako „Koncertą arfai ir orkestrui“ su soliste R. Ravnik-Kosi.

CENTRINIUSE SOVIETŲ DAILININKŲ NAMUOSE Maskvoje savo darbų parodą surengė dail. Sofija Veivertė. Vyravo portretai, kuriuose įamžinti Vilniaus universiteto mokslininkai, Lietuvos menininkai. Juos papildė teminiai paveiksiai, gausus piešinių skyrius.

ISRAISKOS ŠOKI Lietuvoje puoselėja Kauno profsąjungų kultūros rūmų ansamblis „Sonata“, vadovaujamas K. Daujotaitės. Ansamblį sudaro vien tik merginos. Šokiai paruošiami pagal klasiškų — Beethovo, Chopino, Bacho, Čiurlionio, Skriabino, Sostakovičiaus — muziką. „Sonata“ jau yra turėjusi apie 1.000 koncertų, viešėjusi Lenkijoje ir R. Vokietijoje.

MUZIKOS DIENOSE, kurios buvo surengtos Joniškio rajone, dalyvavo Vilniaus operos bosas Vacys Daunoras. Ypač šiltai jis buvo sutiktas Joniškio kultūros namuose, nes jo gimtaviatė yra šio rajono Žagarės miestelyje. Koncertuose taipgi dalyvavo aktorius A. Rosenas, „Armonikos“ ansamblis, Vilniaus filharmonijos sol. R. Maciūtė, Kauno choras, Vilniaus operos tenoras V. Noreika, Kauno muzikinio teatro solistai E. Gutauskas bei G. Jasiūnaitė ir kiti.

STANISLAVA GOPAITE-BORI-SIENĖ, Vilniaus televizijos vyr. režisė, po ligos ir sunkios, ligos mirė kovo 20 d., sulaukusi vos 54 metų amžiaus. Velionė 1944 m. buvo baigusi Kauno dramų teatro studiją, kurią įsteigė 1941 m. rudens Juozas Monkus-Monkevičius ir kuriai po jo tragiškos mirties vadovavo Petras Kubertavičius. Pokaryje S. Gopaitė baigė Kauno universiteto istorijos ir filologijos fakultetą, dirbo Kauno dramos teatre. Į Vilniaus radiojo ir televizijos komitetą įsijungė 1953 m. ir dirbo iki pat savo mirties. Surežisavo daug televizijos spektaklių, dažnai jiems pati parašydama scenarijus. Jos režisūriniais darbams priklauso: P. Cvirkos „Sąžinė“, J. Londono „Nužudyti žmogų“, B. Brechto „Baltasis kryžius“, Justino Marcinkevičiaus „Pušis, kuri juokėsi“.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

ISLINGTON - EGLINTON rajone puikus 6 kambarių vienaauštis; višai nauji kilimai, užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu; tuojau galima užimti. Turim dar keliolika namų tame pačiame rajone.

PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, dviejų aukštų 6 kambarių atskiras namas, kvadratinio plano, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu.

BABY POINT rajone, 6 kambarių atviras namas, moderni virtuvė, užbaigtas rūšys, kvadratinis planas, 2 prausyklos, dvigubas garažas, prašoma kaina \$89,900.

JANE - ANNETTE, 6 kambarių mūrinis namas; alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina tik \$59,900; skubus pardavimas.

INDIAN ROAD - HIGH PARK, palikimas, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 2 prausyklos, vandeniu-alyva šildomas; dvigubas garažas.

SCARLETT ROAD - LAMBERTON SQUARE, 6 kambarių bendranamis (condominium) — "penthouse"; 2 prausyklos, centrinis vėsinimas-šildymas; didžiulis balkonas; vaizdas į golfo aikštnę pusę, puikus vaizdas.

SOUTH KINGSWAY, 6 kambariai bendranamiai (condominium), 2 prausyklos, plaukiojimo baseinas, pirtis ir t.t.; arti susisiekimo bei krautvių.

NEMOKAMAS ĮKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555PRANAS KERBERIS
namų 239-5923ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356**Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas**999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:		
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	13	%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų	11½	%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 2-3 metų	10	%
Ketvirtadieniais 10 - 8	pensijų	12	%
Pentadieniais 10 - 8	taupomąją s-tą	10	%
Šeštadieniais 9 - 1	spec. taup. s-tą	11½	%
Sekmadieniais 9.30 - 1	depozity-čekių s-tą	6	%
	DUODA PASKOLAS IS:		
	asmenines	13½	%
	mortgičius	13	%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduoame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)**PROGRESS**REAL ESTATE LTD.
REALTOR**1072 Bloor St. W.**

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliudžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331**BLOOR AUTORITE GARAGE**296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. • Visi automobilių mechanikai
★ taismai. • Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patarnavimus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvis fotografas

Petras Žemaitis,

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Specialistas portretų,
vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įreminimai**Kanados įvykiai**

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jo paštinių unija, kad ateityje teks paštą uždaryti, jeigu nebus pagreitintos jo paslaugos. Jį tada pakeis privačios kurjerių firmos, elektroninės bendrovės, jau dabar iš pašto atimamos nemalios paslaugų dalį. Jo duomenimis, 1990 m. beveik trečdalis pašto operacijų elektroniniu būdu galės atlikti minėtosios bendrovės. Taigi, susidaro rimtas pavojus, kad vėžio žingsniu dirbantieji paštininkai ateityje su pašto uždarymu gali visiškai prarasti savo darbus. Paštinių unija dabartinėse derybose reikalauja sumažinti darbo valandų skaičių, už antvalandžius mokėti dvigubai, juos dirbantiems duoti \$7.50 vakarienei, o tiems, kurie perkeltami į kitą darbavietę, išmokėti po \$1,000.

Kanados Olimpinių Draugijos taryba priėmė rezoliuciją, atmetančią JAV prez. J. Carterio siūlomą Maskvos olimpiados boikotą dėl invazijos į Afganistaną. Teigiama, kad vienbalsiai buvo pasisakyta už Kanados sportininkų dalyvavimą olimpiadoje. Vėliau betgi paaiškėjo, kad prieš šią rezoliuciją balsavo buvęs brigados gen. D. Whitakeris, laimėjęs du pasižymėjimo ženklus II D. kare. Jis buvo numatytas Kanados delegacijos vadovu Maskvos olimpiadoje, bet dabar šios garbės atsisakė ir žada Maskvon iš viso nevykti. Reikalą sukomplikavo ir Olimpados Fondo vadovas W. Halder, pranešdamas, kad nuo jo nusisuka privatūs rėmėjai. Fondo vadovybė buvo įsipareigojusi surinkti \$1,650,000 kanadiečių sportininkų išlaidoms Maskvos olimpiadoje. Prie jų \$400,000 turėjo prisidėti federacinė vyriausybė. W. Halder nuogąstauja, kad Olimpados Fondas negalės įvykti prisimotam įsipareigojimui. Olimpados proga Maskvoje norėjo lankytis 3,500 kanadiečių, kurių beveik 700 jau atšaukė numatytą kelionę, nors dėl tokio savo žingsnio prarado po \$400 kelionių agentūros įmokėtų pinigų.

Finansinį chaosą Kanadoje kas savaitę didina nuolatini pasakolų palūkanų kilimas. Jo nestabdė, kaip buvo tikėtasi, min. pirmininko P. E. Trudeau vyriausybės nutarimas leisti pasiūlos ir paklausos kelių pačiom palūkanom susirasti savo vertę. Praėjusią savaitę valstybinis Kanados bankas pasakolų palūkanas kitiems bankams padidino iki 16,2%, o kiti bankai jas tuo jau pat pakėlė iki 17,5%. Įsidedėta, kad šis nuostimas tėra taikomas geriausiems bankų klientams, kuriuos dažniausiai sudaro didžiosios bendrovės. Iš eilinių kanadiečių bus reikalaujama 18% ar dar daugiau. Palūkanų kilimo karuselė suka

JAV bankai, už paskolas imantys jau 20%. Kanados dolerio vertė nukrito iki 83,33 cento. Kapitalas iš Kanados pradeda plaukti į JAV, kur investuotojai už paskolas gauna augstąnes palūkanas. Kanadiško dolerio vertės kritimo neįstengė sustabdyti ir Kanados banko pradėtas jo supirkinėjimas užsienyje, kuriam vien tik kovo mėnesį buvo išleistas bilijonas amerikietiško dolerio. Ypač yra paliesti mortgičius turintys naujinti namų savininkai, kuriems dabar beveik dvigubai tenka padidinti mėnesines išmokas. Jie pradeda organizuoti visos Kanados mastu ir reikalaui federacinės bei provincinių vyriausybių paramos. Priešingu atveju jiems gali tekti atsisakyti neįmokėtų namų dėl nepakeliamos finansinės naštos. J. Clarkas rinkiminiam vajuje ir opozicijos atstame biudžete buvo pažadėję namų savininkams pajamų mokesčio kreditus už mortgičių palūkanas ir miestams mokamą nekilnojamo turto mokestį. Naujoji P. E. Trudeau vyriausybė vis dar nėra padariusi jokio sprendimo.

Niujorko burmistras E. Koch įteikė šio miesto raktus Kanados ambasadoriui I. K. Taylorui už šešių amerikiečių diplomatų išgelbėjimą. Iškilme užbaigta vaizdais, kuriuose dalyvavo visa Niujorko miesto taryba. Trys K. Tayloro išgelbėti diplomatai JAV teisme pradėjo bylą prieš dabartinę Irano vyriausybę, reikalaujanti \$90 milijonų. Panašų \$210 milijonų įieškinį kelia ir kiti JAV diplomatai, kurie buvo sulaukyti JAV ambasadoje Teherane, bet vėliau išleisti į JAV. Jeigu teismas Irano vyriausybę pripažintų kaltą ir patenkintų įieškinį, dolerius jie tikisi gauti iš prez. J. Carterio įsakymu JAV užšaldytų Irano lėšų.

Ontario vyriausybė neribotam laikui atidėjo planus, kurių dėka šiaurinėje Pickeringo srityje būtų buvęs įsteigtas modernus Seatonio miestelis su 78,000 gyventojų 2008 metais. Už nusavintą 25,400 akrų žemę ūkininkams buvo sumokėta \$203 milijonai, palūkanoms išleista \$67 milijonai. Miestelio steigimą paskatino federacinės vyriausybės 1975 m. padarytas nutarimas Pickeringo apylinkėse įrengti antrąjį aerodromą Torontui. Tada taip pat buvo supirkinėjama iš ūkininkų žemė, vykdomas jų iškraustymas, kol pagaliau paaiškėjo, kad Torontui dar pilnai pakanka Maltono aerodromo ir kad antro aerodromo mintis yra neįpraktiška ir nepopuliari. Federacinė vyriausybė tada išleido daug milijonų dolerių žemei, kuri dabar jai nereikalinga.

SPORTAS**KANADOS SPORTO APYGARDOS
KREPSINIO ŽAIDYNĖS**

Dalyvauja: Hamiltono Kovas, Montreilio Tauras, Toronto Aušra ir Vytis. Data: balandžio 19 ir 20 dienomis. Vieta: Martingrove Collegiate Institute, prie Eglingtono ir Martingrove gatvių kampo.

Sėštadienis, balandžio 19	
10.00 v.r. vyrų B Kovas — Vytis	jaunių B Kovas — Vytis
11.00 jaunių C Aušra — Vytis	
11.30 vyrų B Aušra — Kovas (veteranai)	
12.00 v.r. jaunių B Kovas — Aušra	vyrų B Kovas — Tauras I
13.00 jaunių A Vytis — Aušra	vyrų B Aušra — Tauras II
14.30 jaunių B Vytis — Aušra	vyrų A Aušra — Kovas
16.00 jaunių A Vytis — Kovas	vyrų B Tauras I — Vytis
17.30 vyrų B Tauras I — Kovas	Tauras II — Kovas (veteranai)

Sekmadienis, balandžio 20

11.00 v.r. vyrų B dėl III ir IV vietos	
12.30 jaunių A baigminės rungtynės	
14.00 vyrų B baigminės rungtynės	
15.30 vyrų A baigminės rungtynės	

Kviečiame visus dalyvauti.

KS apygarda

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos profsąjungų ir komjaunimo slidinėjimo pirmenybės Ignalinoje komandiniu požiūriu laimėjo "Nemuno" rinktinė su 501 tašku, antrąją vietą su 297 taškais palikusi "Žalgirio" slidininkų komanda. Vyrų čempionu vėl tapo vilnietis Kazys Milašius, daugartinis slidinėjimo varžybų laimėtojas. Jis 15 km nuotolį įveikė per 42 min. ir 27 sek.

Skautų veikla

• Šį sekmadienį, balandžio 13, 7 v.v., a.a. Stepo Kairio mirties dešimtmečio paminėjimas šv. Mišiomis Prisikėlimo šventovėje. Pamaldų metu gros Velionies įsteigta muzikinė vienetas. Kviečiami skautai-tės, akademikai-kės ir visi tautiečiai pasinaudoti proga ir maldomis prisiminti vieną iš žymiausių mūsų skautybės vadovų.

• Kanados rajono vadijos rengtas pianisto Vytauto Smetonos koncertas kovo 29 d. Prisikėlimo auditorijon sutraukė apie 200 klausytojų. Rengėjai dėkoja sesėms skautinėms už paruoštą vaišes ir visiems už atsilankymą.

• Svarstybos "Antroji šiaurės pavaistė" — balandžio 13, 3 v.p.p. Prisikėlimo muzikos studijoj. Dalyvauja vyr. skautės, sk. vyčiai, gintarės ir budžiai.

• Iškilminga sueiga šv. Jurgio šventės proga — balandžio 20 d. Prisikėlimo patalpose. "Satrijos" ir "Rambyno" tuntai kviečia visus šioje šventėje dalyvauti. Pradėsime pamaldomis 3 v.p.p.

• Obuolių diena — balandžio 26. Dalyvauja "Rambyno" tunto vienetai. Platesnių informacijų teikia tuntininkas ps. L. Saplys tel. 925-3972. C. S.

**Turner & Porter
laidotuvių namai**436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

PUEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7443

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2180 Bloor St. W. 279-7443

Turner & Porter

Žymieji sportininkai

Leonora ir Zuzana Simkutės iš Mahanoy City, Pa., yra dvydukės krepšininkės. Zuzana, 5-11 ūgio centro puolėja, yra sumetusi 2,045 krepšius ir Leonora, 5-7 gynėja, — 1,406. Jos abi žaidžia Marian katalikų mokyklos komandoje, kuri šį sezoną dar nėra pralaimėjusi rungtynių. Sezone pradžioje prie jų prisijungė ir trečioji sesutė Barbara, 5-11 ūgio puolėja.

Raimondas Khybaras praėjusį sezoną žaidė krepšinį South Carolina. Šio sezono pradžioje persikėlė į Vancouverį, kur pradėjo žaisti Simon Fraser universiteto komandoje. Kadangi nebuvo išlaukęs vienerių metų, tapo suspenduotas, ir komanda prarado šėis laimėjimus. Staiga hamiltoniškis tapo įžymybe — daug apie jį rašė vietinė spauda ir turėjo pasikalbėjimus televizijoje.

Arydas Sabonis iškilo kaip vienas pajėgiausių ir daug žadančių šuolininkų į tolį. Rungtynėse prieš R. Vokietiją jis nušoko 7,90 m ir pasiekė naują Lietuvos uždaro patalpų rekordą. Neilgai trukus jis šį rekordą dar pagerino nušokdamas 8,06 m. Tai jau neeilinė pasekmė. Prieš tai 8,00 m ribą buvo pasiekęs Antanas Vaupsas.

Rūta Gerulaitytė žaidimu ir laimėjimais neprilygsta Vytiui, tačiau teniso aikštėje žiūrovų dėmesį pritraukia nemažiau. Praėjusį sezoną ji buvo 49 žaidėja pasaulioje ir 31 Amerikoje. Ir piniginiams laimėjimams neprilygo Vytiui — dalyvavo 16-koje turnyrų ir laimėjo \$12,895. A. S.

gara nuplaukusį per 1 min. 8,0 sek. Tai yra naujas Lietuvos moterų rekordas šioje rungtyje.

Tarptautiniame turnyre Kijeve dalyvavo beveik 100 boksinių iš dešimties pasaulio šalių. Neblogai pasirodė panevėžietis R. Slavėjus, pusvidutiniame svorėje laimėjęs bronzos medalį.

Vilnietis Aloyzas Kveins, 22-sios vidurinės mokyklos abiturientas, iškilo kaip vienas talentingiausių jaunujų Lietuvos šachmatininkų. Jis laimėjo Sovietų Sąjungos profsąjungų turnyro pusbaigmį Vilniuje, pralenkęs net 12 šachmatininkų iš visos Sovietų Sąjungos. Su šia pergale jis išikovojo teisę dalyvauti šachmatininkų turnyro baigmėje.

Sovietų Sąjungos stalo teniso rinktinė lankėsi Ankaroje ir laimėjo sušitikimus su Turkijos rinktinė 5:2. Prie sovietų laimėjimo daug prisidėjo kaunietis J. Danilevičiūtė. Europos stalo teniso pirmenybėms Sovietų Sąjungos rinktinė treniruojasi Vilniuje. Jos sudėtyje yra du Lietuvos atstovai — J. Danilevičiūtė ir vilnietis M. Krejeris.

Pajieškojimas

Albinas Ramanauskas įsėso sesers Janinos Ramanauskaitės-Jocienės, kilusios iš Moliniškių kaimo, Lankelskių kaimo, Praseimo į apleičtą arba žinančius apie ją pranešti: A. Ramanauskas, 320 Caroline St. S., Hamilton, Ont. L8P 3M1, Kanada.

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRAUCIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepią, skambinkite 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UZ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
13 % už 6 mėn. term. indėlius	13½ % už asm. paskolas
11½ % už 1 m. term. indėlius	13 % už mortgičius
10 % už 3 m. term. indėlius	15 % už perviršio kreditą
12 % už pensijų ir namų planą	(line of credit)
11½ % speciali taup. sąsk.	
10 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomojimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TVSALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritęrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.**PARKSIDE MEAT MARKET**335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai
S. ir F. Janavičiai**TIM'S AUTO BODY LTD.**

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varfotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

PUTNAMO SESERŲ rėmėjos kasmet ruošia madų parodą ir vakarienę, kurių proga čikagiečiai Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuoliją paremia dalyvavimu ir aukomis. Kovo 9 d. po kun. Viktoro Rimšelio atnaušintu Mišių vyresnioji ses. Margarieta Bareikaitė paaikšino seserų planus Putname (Conn.) statyti naujus namus vietoj jau pasenusių vienuolyno ir jo įstaigų pastato. Netoli esant Matulio namams bei muzėjui ALKA ir vis didėjančiam apylinkėje gyvenančių lietuvių skaičiui, šioje centrinėje Naujosios Anglijos vietoje seselės nori dar plačiau patarnauti lietuviams, plėsdamos savo religinį centrą. Solistė Dana Stankaitė ir kompaniatorius muz. Alvydas Vasaitis atliko meninę metinės vakarienės dalį. Rėmėjų būreliui vadovauja Marija Remienė.

DUETINĮ KONCERTĄ kovo 16 d. Jaunimo Centre surengė PLB kultūrinės tautos komisija, vos spėjusi į kitas vietas išvydėti triskartį Čikagoje koncertavusius „Ažuolyną“ ir „Žibutes“ iš Pietų Amerikos. Koncertavo iš V. Vokietijos atskleidę fleitistas Petras Sakalas Odnis ir pianistė dr. Raminta Lampasaitė.

KRISTIJONO DONELAIČIO 200 m. mirties minėjimui jau prasidėjo. Vasario 22 d. Lietuvių Moterų Federacijos klubas klausėsi Aldonos Grincienės paskaitos apie Tolmikiemio dainių. Savo ruožtu Lietuvių Mokytojų Sąjunga pakvietė Apolinarą Bagdoną kalbėti apie K. Donelaičių, programą papildydama

memine dalimi. Gegužės pabaigoje Poezijos Dienų vienas vakaras taip pat bus skirtas sukakčiai paminėti.

DAIL. ADOLFAS VALESKA šiemet mini 75 m. amžiaus sukaktį. Vasario pabaigoje vadovavo Lietuvių Dailės Instituto surengtai parodai, aktyviai dalyvauja ir reikiama savo kūryba ir visuomeninė veikla dailės srityje. Dail. Valeškos studija yra miesto centre, o jo kūryba puošia visą eilę šventovių ir kitų pastatų.

KAZIUKO MUGĖ Jaunimo Centre paverė į tikrą turgų, kuriame ir jauni, ir vyresnieji rado įsigyti rankdarbių bei puošmenų, skanių valgių, užsiėmimų bei laimės žaidimų. Rotacijos būdu pasiskirstydami patalpomis, kasmet dalyvauja keturi tūntai — skautų „Lituanikos“, skautų „Aušros Vartų“, „Kernavės“ ir „Nerijos“, akademikai skautai ir skautininkai ramovė. Jau kelinti metai visuomenė labai domisi gražiai pagamintais pirkiniais, ir todėl jau šeštąjį mugę oficialiai veikia, nors atidarymas dar vis vyksta sekmdienį, siemet — kovo 2 d. Geras mugės pasisekimo mastas būtų — kokia buvo ilgų mėnesių ir vakarų darbo vaisių apyvarta, iš kurios finansuojama skautiška veikla, ypač Rako stovyklavietė. Galima spėti, kad mugėje surinkta penkių skaitmenų suma, ir ne tik iš rankdarbių, loterių ar valgyklų-kavinų, bet ir už knygas, kurias ir šiaip galima įsigyti lietuvių parduotuvėse.

HAMILTON

(Atkelta iš 4-to psl.)

Baigus programą, pirm. J. Kristolaitis padėkojo visiems dalyviams, sveikintojams, programos atlikėjoms ir vakarienės šeimininkėms. Minėjimas užbaigtas pakilia nuotaika, tikint, kad ir sekantieji 25 metai bus „Tautos“ kooperatyvui našūs ir sėkmingi.

Stasys Dalius
Dienraštis „THE SPECTATOR“ 1980.III.26 išspausdino Reuterio spaudos agentūros paruoštą informacinį rašinį apie Lietuvą „Independence still a dream“. Tai su trumpintais rašinys, kurį anksčiau išspausdino „The London Free Press“ dienraštis. Plačiau apie tai žiūr. 3 psl.

„AUKURO“ SUKAKTIS. 1950.II.21 „Aukuras“ pirmą kartą pasirodė Hamiltono scenoje. Buvo minima Vasario 16, ir „Aukuras“ pasirodė su K. Inčiūros prologu „Dr. V. Kudirka“. Tai, šiais metais „Aukuro“ sukako 30 metų. Įšėiavus gyvenime tai svarbi sukaktis. Per tą laiką reišiuoja ir vadovauja aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Jai talkina daug gabių ir energingų žmonių.

„Aukuro“ sukaktis bus minima ištiesis metus. Gegužės 2 d. iškilmės prasidės sv. Mišiomis, kurios bus aukojamos už mirusius „Aukuro“ aktorius. Jas atnaušinti sutiko prel. dr. J. Tadaraušas, giedant sol. V. Ziemelytę, klarnetistui A. Dūdiniui, „Aukuro“ moterų sekstetui „Daina“. Gegužės 4, sekmdienį, visus kviečiame į koncertą-vakariene. Programoje: ištraukos iš praeities veikalų, poezija, solo ir kitkas. Bilietus prašome užsakyti pas K. Mikšį tel. 529-8593. Kaina — 8 dol. asmeniui. Birželio pradžioje McDonald mokykloje įvyks daugiakultūris dramų festivalis. „Aukuras“ pasirodys su italų aktorais E. Scarpeto 3 v. komedija „Beprotam“. Pats didžiausias ir svarbiausias parengimas įvyks Čikagoje per V-jį lietuvių dramų festivalį, kur „Aukuras“ pasirodys su nauja B. Pūkelėvičienės premjera 3 v. komedija „Antroji Salomėja painiavose“. G. R.

PRANESIMAS apie Europoje įvykusi jaunimo kongresą rengiamas Jaunimo Centre balandžio 13, sekmdienį, po kiekvienų Mišių. Bus romdomos skaidrės ir duodami paaiškinimai apie kongreso eigą, kur dalyvavo ir Hamiltono jaunimo atstovės. Visus tautiečius kviečiame atstovauti.

IV PLJK Hamiltono atstovės

KANADOS SAULIŲ RINKTINĖS k. atstovų suvažiavimas įvyks Hamiltone balandžio 26 d. Dienos metu bus atstovų posėdis, o 7 v.v. — banketas su menine programa ir šokiais. Programą atliko Montrealio Aušros Vartų parapijos vyrų oktetas, vadovaujamas A. Keblio. Šokiais grojo J. Vaičiaus orkestras. Bilietus platina Hamiltono saulų kuopos valdybos nariai. Kaina — \$10. Kas negalės vakarieneje dalyvauti, kviečiami į koncertą ir šokius 8 v.v. Kaina — \$4 Bilietai prie įėjimo. Sekite skelbimus. Ad.

PADEKA
Sirgdama bei būdama ligoninėje, patyriau nuosirdumo. Ypatingai nuosirdų aciu reiškiu dr. D. S. Robinsonui, dr. A. Gaillui, dr. O. Roseniui, dr. A. Jankaitis, J. Tadaraušui. Taip pat nuosirdžiai dėkoju Hamiltono Medžiojų ir ūkūtojų Klubu valdybai už puikią rožių puokštę, American Canadian Girls ir visiems mane lankiusiems bei įteikiusiems puikias gėles ir kitas brangias dovanas: S. Rakštienėi, L. Kiaučūnienei, D. Skaitienėi, p.p. Mačiukams, Mikšiams, Klevams, Grajauskams, Čižikams (Toronto), Rysanek (Winona), Perkauskams, Pinteliams, Brasams, Trumpickams, Buiniams.

Neužmirštamai dėkinga — Danutė Babin

Sypsenos

Optimizmas

Brežnevas, kalbėdamas su Kosyginu apie emigracijos problemas, taria:

— Jeigu leisime visiems laisvai emigruoti, tai visame krašte paliksime tik mudu du...

— Nebūk optimistas, drauge Leonidai, nebūk perdidelis optimistas — sudraudžia jį Kosyginas.

Milicijos pareigūmas

Augstas sovietų pareigūnas praneša milicijai, kad dingęs jo aukšinis žiedas. Sekantį rytą jis atskuba milicijai pranešti, kad žiedą suradęs po pagalve.

— Per vėlai, — nurodo milicininkas, — jau suėmė nusi-kaltėlį.

Parinko Pr. Alš.

Toronto Prisiikėlimo parapija įsigijo naują koncertinį fortepijoną. Sventinimo apeigas atliko klebonas kun. Aug. Šimanavičius, OFM, kūmais buvo p.p. Viskontai Nuotr. St. Dabkaus

Aukos Tautos Fondui Toronte

\$5000: A.a. Antano Žičkaus testamentinis palikimas Lietuvos laisvės kovai. Vėlonis nepamiršo tėvynės, tebūna šviesus pavyzdys daugeliui iš mūsų.

\$200: A.a. Vaclovo Kerulio atminimui aukoją B. Kerulienė.

\$210: Augustas Juzeliūnas.

\$200: Algirdas Banelis.

\$200: A. Kantvydas.

\$175: H. G. Lapas.

\$150: J. Vaškela.

\$105: Pr. Br. Serepina.

\$100: M. B. A. Abromaitis, J. Barakauskas, K. D. Jon. Kasakaitis, Br. Mackevičius, V. Montvilas, V. ir J. Plečkaitis, A. O. Skrebūnai, G. M. Sernas, H. Šiaurys, J. M. Ulecas-Arštikaitis, B. Vaičaitis, P. Vilutis, J. Vitkūnas, J. Zigmuntas.

\$75: A. D. Bražys, J. M. Dambaras, V. Sinkvičius.

\$60: Pr. Basys, V. K., E. I. Punkriai.

\$50: V. O. Anskis, J. Astrauskas, V. Augėnas, P. Azubalis, V. B., D. A. Barkauskas, I. Ehlers, P. G., V. Ignaitis, J. J. Ignatavičius, J. Yčas, MD, J. A. Jankaitis, A. Kelmelis, P. Kudreikis, P. Liacis, A. Mašalas, J. Maziliauskas, L. Novogrodskas, A. J. Plioplys, L. Prialgaukas, M. A. Rai-la, A. Sagevičius, P. B. Saplys, B. Saulėnas, J. S. Sinkvičius, V. G. Skrebūnai, H. A. Stepaicius, V. Stočkus, P. Stupis, P. I. Sturma, O. V. Taseckai, T. Trakymienė, Z. Vaitkus, J. A. Venslovaicius, D. V. Zolonas.

\$40: J. Baltakis, K. K. Kaminskai, B. F. Kasperavičius, V. Marcinkevičius, V. Melnykas, R. E. Namikail, D. Renkauskas, V. Paulionis, I. H. Stasiulis, B. J. Vaidotai.

\$35: A. A. Jucys, P. Puidokas.

\$30: S. Čepas, P. O. Dabkai, V. Gumauskas, J. G. Kakevičius, J. O. Kirvaitis, P. S. Morkūnai, B. Pabedinskienė, J. Pargauskas, J. Pikelis, J. J. Pilipavičius, A. Poškus, M. D. Regina, E. Svėgždienė, V. Vaidotas, Nepildyta kortelė.

\$27: T. B. Stanulis.

\$25: A. E. Abramaitis, H. Adomonis, E. Aukštakalnis, F. Barzdžius, Beržas, S. Bubelienė, A. Cipliauskas, B. B. Cepauskai, Jan. Dabrowskai, A. Dailė, A. Grybas, O. Indreliene, B. M. Jurėnai, V. V. Kėcorius, Ir. Meiklejohn, J. M. Kazys Otto, J. Petravičius, Alf. Pyragis, A. Ple-nys, P. V. Rasiulis, J. A. Rinkūnai, Jon. Rukša, J. Skilandžiūnas, E. Sleky, B. J. Sriubickis, Alb. Statulevičius, J. Stravinskis, J. B. Tamulionis, I. Vadauskienė, J. Vaičieliūnas, V. B. Vaičiūnai, Step. Varanka, A. Vasiliauskas, J. Veta, J. E. Vitaras, M. Vitartaitė, L. Vyšniauskas, kun. Al. R. Zilinskai, A. Zilėnas, dr. D. Žutautas.

\$21: J. Budrys.

\$20: E. Abramavičius, Kar. Abromaitis, L. Adomavičius, M. Andriulevičienė, T. Arcimavičius, J. Aukštaitis, V. G. Balčiūnai, L. Balaišis, Baltrušaitis, J. Barzevičius, A. Basalykas, K. D. Batūra, K. J. Batūra, Eug. Bersėnas, Bijūnai, A. Blūdžiūns, J. Budreika, J. Bukšaitis, T. D. L. S. Burak, K. B., L. Cipliauskas, E. Čuplinskis, S. O. Dačka, J. Z. Didžbalis, K. Dulevičius, L. Dūda, J. A. Empakeris, P. Gaida, P. Gaidelis, M. Gečienė, M. Girčienė, Z. Girdauskas, J. Girdzius, Gocetas, S. Grizickas, V. T. Gražuliai, V. Gudaitis, J. A. Gudavičius, J. Gudas, L. Gvildys, St. Jakubauskas, Ig. Jukzonis, J. G. Kauliai, B. Kerulienė, Just. Krasauskas, P. Kurpis, V. N. Liacis, D. K. Manglicas, G. Maurušaitis, A. S. Mazlavėckas, Z. Mažonas, A. Melyvas, A. Mikšienė, B. V. Misičevičius, P. Misičevičius, V. Naruševičius, Vyt. Pačkauskas, J. Palys, Ant. Paškevičius, J. Petronis, J. Poška, P. M. Pranaitis, N. R. Preibys, A. Pūkas, J. Puvšavskis, R. Puteris, M. Putrimas, P. Raudys, E. Smilgis, V. Sonda, Ant. Sprainaitis, J. Stalioraitis, P. Stauskas, V. K. Stirbys, A. L. Stulginskai, V. L. Šaltmiras, J. Sergalis, A. Sergalis, Šilai, K. Šu-

kevicienė, M. V. Tamulaitis, Ig. Urbonas, B. Vaidila, S. Vaitkus, B. Vaisnoras, dr. A. Valadka, M. Valaitis, E. L. Vaštokas, A. I. Vibrys, J. Zakas, A. Zalagėnas, J. Zenkevičius, K. B. Zutaui.

\$18: A. Sakus.

\$15: B. A. Arūnas, J. Augustina-vičius, O. Dobaitienė, K. Gapius, P. L. Jurėnas, J. Karka, Ed. Mi-liauskas, V. Morkūnas, V. Ruslys, A. Spudas, M. Senferienė, N. J. Uogintai, A. Zaremaitė.

\$13: P. Žibūnas.

\$12: Birutė Jankauskas.

\$10: N. N., P. Adomaitis, V. Ake-laitis, P. Alėnas, V. Anyas, Iz. An-tanaitis, K. Aperavičius, A. Arlauskas, V. Aušrotas, J. Azubalis, J. Ba-cevičius, J. Baltaduonis, A. Balčiū-nas, K. Baltramaitis, B. Baranauskas, O. S. Banelis, A. Benotas, A. B. Beresnevičius, V. Beresnevičius, P. Besasparis, J. Birgelis, A. Borchertas, V. A. Bubelis, K. Bubliauskienė, A. M. Bumbailai, P. Butėnas, A. Čepaitis, P. Čeponas, P. Čiurlys, V. J. Dagilai, V. E. Dailidžiai, S. Dargis, V. V. Dargis, P. Daržinskis, B. Dicevičienė, A. Diržys, Z. Dobila, A. Draugelis, A. Elijošius, J. Gataveckas, Angl. Gonta, A. Grigo-nis, E. Griškenienė, J. Hirsh, M. F. Jukubynienė, J. Jagėla, J. Jasinevičius, V. Jegeravičius, S. K. Juknevičiai, J. Jurcevičius, E. Juzėnienė, A. Kairys, M. Kalinauskas, S. Kalytis, A. S. Kalūza, V. A. Karauskas, V. A. Kazlauskas, S. Kiršinas, A. Klupšas, K. Konkulevičius, V. Kolyčius, O. T. Krasauskas, S. Krasauskas, L. P. Kripas, Al. Kuolas, J. Kušlikis, A. Ledienė, S. Letis, K. Lembertas, K. J. Liutkus, A. Lukošius, K. Lukošius, E. Mačionienė, A. Martišius, A. Matulionienė, M. S. Meškauskas, J. Mickevičius, V. Miškinis, J. Moc-kevičius, V. Nausėda, J. Norkus, N. Normantas, V. L. Pevevičienė, S. Pa-ciūnas, Panevėžietis, A. Peleckis, S. Petryla, M. Petrušis, L. Pilipavičius, S. Poška, A. Prancevičius, S. B. Prapakas, V. Prūsaitis, S. A. Pund-ziai, A. Putteris, S. P. Raudys, A. A. Raudys, B. M. Riekičius, O. J. Rinkevičiai, L. Rudaitis, J. Rugys, A. Rūkas, G. A. Sakus, K. Sapas, A. Seliokas, V. Sendžikas, Vl. Ši-manavičius, A. Simonavičius, V. Sku-kauskas, J. Stankaitis, S. Stankevičius, A. Stankus, A. Stulgys, H. L. Sukauskas, S. Šergalienė, P. Sernas, J. E. Šileikis, J. V. Šimkus, A. Stuo-pis, B. J. Trukanavičius, A. R. Ulba, E. Ulickas, Vaičiūnienė, Ad. Vaiši-vilienė, V. Vaitkus, B. Vilimas, J. E. Zabulionis, Z. B., B. Žekas, P. Žiu-lis, J. Žiurinskas, N. N.

\$8: A. P. Jakimavičiai.

\$7: V. Mikėlenienė.

\$6: F. Mockus, M. Pečiulis, A. B. Petkevičius.

\$5: G. Adomaitienė, W. Ališauskas, J. Atkočiūnas, B. Augustas, A. Bacevičius, J. Bakša, J. Bakšys, K. V. Balseys, V. Birštonas, A. Brazis, P. Bražukus, Bubelis, K. Butkienė, P. Čočys, K. B. Čepaičiai, K. Čin-čikas, B. Čižikas, J. Dimšis, J. Do-bilas, K. Dobilienė, P. Dranginis, M. Empakeris, Iz. Gataveckas, J. Ge-gužis, B. Genčius, P. Gulbinskas, Jablonskiai, J. Jakikas, A. Jagėla, M. Jankus, E. Jankutė, A. Jokūbaitis, P. Jonikas, F. Jonynas, Jonuškaitė, A. B. Jonušai, V. Jurevičius, S. Juš-kevičius, K. M. Juzumas, J. Kairys, J. Kalinskis, V. Karnilavičius, D. Karosas, E. M. Kazakevičius, J. Kaz-lauskas, S. Kryževičius, Kuprevičius, P. P. Kušlikis, A. Kvedaras, A. Langas, P. Lukošius, V. Morkūnas, A. Neverauskas, B. Norkus, R. I. Paškauskas, A. Pavilonis, V. Pečiulis, P. Peterson, A. Petraitis, A. Pa-dolskis, B. Poška, K. J. Poškus, A. Pažerūnas, Juoz. Račys, A. M. Ra-džiūnai, V. Ramanauskas, O. Rim-kus, Z. B. Romeika, J. Rovas, S. Rui-bys, K. Rukšienė, A. Rusinas, V. Rutkauskas, B. Savickas, P. Simin-kevič, P. Skabalauskas, R. M. Slap-šiai, A. Slobosėvičius, O. Spurgaitis, V. Stabas, Graz. Stirbytė, V. Stri-

maitis, V. Stočkus, K. Stulpinas, V. Salvaitis, S. Skėma, E. Spilčikas, J. Sturm, A. Totoraitis, B. Urbelis, D. Vaidila, O. Vaisnoraitė, E. Veleška, J. Valiulis, A. Vanagas, B. Vitkus, J. Venslovaits, V. P., St. Vaštokas, A. E. Žemaitaitis, K. J. Žulys, Neiš-skaitoma pavarė.

\$4: M. Gegužis, S. A. Kavaliaus-kas, E. Salmirienė.

\$3: O. Grigaravičienė, J. Smols-kienė, A. S. Sileikos.

\$2: E. Bartminas, A. Bernotaitis, M. Daukša, V. Jankus, E. Kulienė, B. M. Matusevičius, A. Norkus, B. Pačkauskas, A. Palulytė, O. M. Rein-ert, J. Repečka, A. Smailys, L. Seškus.

\$1: A. S., V. Dranginienė, N. C. B., V. Simonaitis, A. Vaidila. \$0.50: O. Mylinė, E. Jusytė.

Organizacijos — institucijos — draugijos

\$75: Mažosios Lietuvos Moterų Dr-ja.

\$50: LK k-savonorių Toronto skyrius.

\$30: Liet. Evg. Liuteronų Moterų Dr-ja, Liet. pranciškonai.

\$25: LK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrius, LK Moterų Dr-jos Prisiikėlimo par. skyrius.

Brampton, Ont.

\$25: L. Leveckis.

Colgan, Ont.

\$10: A. Baltrūnas.

Concord, Ont.

\$50: A. Kazilis.

Holland Centre

\$10: V. Poškaitis.

Hornby, Ont.

\$10: L. Jakaitis.

Kleinburg, Ont.

\$35: L. V. Matukas.

Peterborough, Ont.

\$18: J. Rutkauskas.

Thornhill, Ont.

\$100: J. Stankus.

\$50: P. J. Pakalka.

Welland, Ont.

\$6: D. Slavickas.

Whitby, Ont.

\$10: A. Vaičiūnas.

Victoria, B.C.

\$20: Sof. Treigys.

Victoria Harbour, Ont.

\$20: Jon. Petrauskas.

Rinkliauvoje rasta 11 kortelių ne-išskaitomų, neužpildytų. Jei rasite netikslumų, prašome pranešti TF Toronto atstovybei. Siame sąraše paskelbtos aukos gautos nuo 1980 m. sausio 1 iki kovo 20 d.

Nuosirdžiai dėkojame visiems au-kojušiemis tėvynės laisvės reikalams.

Nuosirdi padėka visų trijų parapijų klebonams, kunigams už gražų žodį, nuosirdumą ir pagalbą Tautos Fon-dui Vasario 16 proga. Nuosirdžiai dėkojame Tautos Fondo rinkliavos talkininkams: O. Indrelienei, J. Dambarui, Br. Mackevičiui, Pr. Pui-dokui, M. Reginai, J. Rukšai, A. Ras-lanui.

Dažnai kalbame, rašome, didžiuo-jamės lietuvių tautos patvarumu tė-vynėje. Minime Petkų, Gajauską, Sadūnaite, Sibiro maldaknyges au-tores, Kalanta ir kitus, kurie gyvi ar mirę, tarsi brangiausi perlai, ži-ba kovoję už Lietuvos laisvę. Kiek mes padėdami jų laisvės kovai vien tik kalbėdami tarp savęs apie juos?

Siame sąraše yra 511 asmenų ar šeimų, aukojusių Vasario 16 proga bei renkant aukas asmeniška. Atciū jiems! Bet kur yra kiti 8.000-10.000 lietuvių Toronte?

Broli, šie lietuvi, pagerbkime minėtų laisvės kovotojų mirtį, kan-čią ir auką, kurią jie atidavė ir ati-duoda už tėvynės laisvę. Padėkime jiems ir tėvynei, aukokime Tautos Fondui!

Tautos Fondo

Toronto atstovybė

6 Constance St.

Toronto, Ont. M6R 1S4

Tel. 535-9864

Visais keliomis reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

A. KARKIENĖ

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

STORA ODA

Gavau laišką iš savo pusserės, kuri gyvena netoli Ramlojo vandenyno. Tarp kitko, ji rašo apie mane: „Nors tu ir plagiatorius, bet geros 'dūšios' žmogus esi.“ Antroji sakinio dalis pakuto mano savimeilę, bet aš žinau, kad tai 'dūšiai' dar labai daug stinga ligi tikro gerumo, nes pvz., jei kas kerta į vieną mano veido pusę, kirčiui kitos pusės neatsuku, o gimus. Gi pirmoji sakinio dalis — jos kilmė man iš karto buvo aiški: „made in Akiračiai“.

Kiek atsitiktinai pastebėjau, to mėnesinuko redaktoriai mane palie-tė kelerą kartų, ir aš konkrečiai at-rėmiau jų užsiuolimus — iškraipymus, fabrikavimus, vulgariybę, šmeižtus, moralės stoka ir kt. — gerą tuziną atvejų. Bet praeina kuris laikas, ir vėl jie „savo varo“. Tartum aš nebūčiau įrodęs jų klaidų ar blo-gos valios aprašyti! Tartum jie ne-būtų nusizengę spaudos etikos dėsi-niams! O atsiprašymo negirdėjau nė vieno. Tokie redaktoriai tinka amerikiečių vartojama charakteristi-ka: „hit and run“ vairuotojai. Skrupulų jie neturi. Apie tai vienas iš jų redaktorių man ištare, jog jų „stora oda“.

Paskutinis tokio pobūdžio „hit“ yra pusiau anonimiškas, pasirašytas „Akiračių“ red. vardu, straipsnelis, pavadintas „Apie moralę, plagiatų ir 'klevo' organizaciją“, „Akiračiai“, 1979 m. spalio mėn., 13 p. (Aš netikiu, kad prof. T. Venčlova, labiau už mus visus kentėjęs totalistinėje „hit and run“ sistemoje, bet įrašytas į „Akiračių“ redaktorių tarpą, apro-buotų savo kolegų išpuoli).

Kaip ten rašo, ši kartą red. bando „iš esmės“ įrodyti, jog aš esu plagia-torius. Neskaitant gausių propagandi-nių burbulų, red. remiasi vienu taria-mai konkrečiu argumentu, būtent: girdi, mano „nuplajiotuose šalti-niuose nėra enciklopedijos straipsnių apie Merkį randamos gausios hidro-loginės ir hidrometrinės informacio-jos“. Tai yra klasiškas „Akiračių“ red. triukas: jie vartoja savo „made

in Akiračiai“ iškamšą ir su ja galy-nėjasi. Iš tikrųjų yra kitaip. Savo at-sakyme aš neminėjau, iš kur ėmiau hidrologinius ir hidrometrinius duo-menis. Ten aš aiškinu, kaip gali at-sirasti panašybės ar tapatybės enci-klopediniuose aprašuose, turėdamos galvoje tik du konkrečius žodžius (smėlingas, pelkėtas), kurių plagia-vima „Akiračių“ anonimas man pri-ko. (Kitų konkretybių ten nebuvo). Aš niekur neužsiminiau apie mata-vimus. Tad už „Akiračių“ anonimo falsifikatą aš negaliu atsakyti.

Sia proga galiu nurodyti ir dau-giau „Akiračių“ red., atrodo, nežino-mų dalykų. Geografinius aprašymus paruošdamos bei redaguodamos, nau-dojausi, tarp kitko, geografijos va-dovėliais ir enciklopedijomis, neiš-skiriant nė tarybinės. Angliškai „Encyclopedia Lituanica“ didžiąja dalimi yra lietuviškosios vertinys. Enciklopediniai duomenys, liečią pvz. upės ilgi, ploti, sraunumą, intakus ir pn. („hidrologinės ir hidrometri-nės informacijos“), yra tokie bendri ir elementarūs dalykai, kad juos tik gimnazistai savo rašiniuose cituoja pagal šaltinius. Cituoti tačiau būtina, jei yra pamimai originalūs dalykai, pvz. kokia nors naujoviška teorija. Pokolegijinėje ir kolegijos lygio mo-kyklose studentams patariama vengti cituoti enciklopedijas mokyklinio pobūdžio rašiniuose, jie jie neliečia augščiau minėtų originalių duomenų. Tos rūšies šaltinių aš tad ir nepami-nėjau.

Dabar įsivaizduoju, kiek džiaugs-mo (ir pagiežos) būčiau suteikęs „Akiračių“ red., jei vietoj naujes-nių duomenų (iš vėlesnės enciklope-dijos) būčiau pavartojęs senesnius (iš ankstesnės enciklopedijos). Kai-kurie publicistai iš to „duoną val-go“...

Aš nemanau, kad yra verta atsa-kyti į tokio pobūdžio priekaištus. Ateityje paliksi

TORONTO

Anapilio žinios

Su velykiniu džiaugsmu ir dvasiniu pakilimu atšvęsta Kristaus Prisikėlimo šventė. Parapijos choras, vad. muz. S. Gailevičiaus, paruošė gražų giesmių repertuarą. Prisikėlimo Mišiose Velykų rytą dalyvavo labai daug tautiečių. Jų metu, giedojo ir sol. V. Verikaitis, vargonavo J. Govėdas.

Padėką kun. Izidorui Grigaičiui, talkinėjusiam parapijos darbuose, Br. Mackevičiui ir P. Gulbinskui, įsijungusiems į D. Savaitės pamaldas. Padėką Jonui ir Agnei Arstikaikiams už puošnias gėles.

Velykų dieną, vykdamas lankyti savo giminių, staiga mirė a. a. Juozas Ramanauskas, 62 m. amžiaus. Laidotuvės — šį trečiadienį 11 v. r. iš Lietuvos Kankinių šventovės.

Paskutiniųjų 3 savaitių laikotarpįje Sv. Jono liet. kapinėse palaidoti: a. a. Jonas Jonaitis (Oakville), a. a. Elena Inkriatienė, a. a. Paulius Vyskupaitis, a. a. Povilas Pusciauskas (Hamilton), a. a. Mečys Kriščiūnas, a. a. Bernardas Sturimaitis (Hamilton), a. a. Leopoldas Stripinis, a. a. Vladas Kunkulis (Hamilton), a. a. Stella Collin, a. a. V. Bucevičius.

Artimiausiu laiku įvyks parapijos komiteto ir jaunų šeimų būrelio posėdis. Parapijos komiteto pirmininkas yra Rimas Gaižutis.

Šį pavasarį numatyta suruošti K. Dodelaio 200 mirties sukakties minėjimą. Meninei programai pakviestas Montrealio ansamblis "Gintaras", kuris išsineisios su dainomis ir šokiais Dodelaio "Metus".

Pamaldos: šį sekmadienį 10 v. už a. a. Ankų, 11 v. už a. a. Joną Aleksą (užprašė Stankai ir Virbickai) ir a. a. Oną Rutkauskienę.

Atvelykio sekmadienį per 10 v. r. ir 11 v. r. pamaldas Lietuvos Kankinių šventovėje giedos ir Klevelando mergaičių "Nerija".

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapijos žinios

Antradienį, 8 v.v., mėnesinis tarybos posėdis: ketvirtadienį, 8 v.v., liuteronų vadovų bei visų suinteresuotųjų parapijietės viešas susirinkimas.

Svarbus pranešimas: balandžio 27, sekmadienį, po bendrų pamaldų 10.30 v. r. įvyks anglų klebono rinkimai. Visų balsuojančių liuteronų narių dalyvavimas būtinas.

Balandžio 13, sekmadienį, po 9.45 v. r. pamaldų įvyks moterų draugijos susirinkimas pas Elzą Jankutę, 22 Hewitt Avenue.

Praėjusį sekmadienį pamaldose buvo prisiminta a. a. Joanna Kirejevičienė, kuri mirė š.m. kovo 9 d., būdama 90 metų amžiaus; palaidota kovo 11 d. Sv. Jono liuteronų kapinėse po gedulingų pamaldų Išganytojų šventovėje. Velionė paliko liudinčius: dukras — Mėtą Kazakevičienę, Olgą Karpienę, Ziną Benžanskienę, Eleną Munišienę, Lidiją Berg, sūnų Karolį, 20 vaikaitių ir 10 provaikaitių. Išleis ramybėje!

Lietuvių Namų žinios

LN priežiūros darbas reikalingas tarnautojas. Suinteresuotieji asmenys prašomi kreiptis į LN vedėjo raštine, 1573 Bloor St. W. Tel. 532-3311.

Lietuviškos organizacijos ar pavieniai asmenys, norintieji nuomoti LN sales 1981 m., prašomi tai padaryti nedelsiant.

Naujai išdažyta ir dekoruojama LN svetainė "Lokys". Sienu papuošimui gražias ornamentines tulpes yra padaręs tos srities specialistas St. Jakubauskas. Praėjusią savaitę naujai perlakuotos LN salų grindys.

Šį sekmadienį, balandžio 13 d., 1 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menė bus tradiciniai velykiniai pietūs. Svetainė "Lokys" bus atidaryta įprastu laiku 12-6 v.

Metinis LN Moterų Būrelio narių susirinkimas — balandžio 20, sekmadienį, 1 v.p.p., LN Gedimino pilies menėje.

Publikai pageidaujant, teatras "Aitvaras" balandžio 27, sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menėje vaidins V. Alanto 3 v. komediją "Saulė-gražų sala".

Balandžio 12 ir 13 d.d. LN Gedimino pilies menėje vyksta dail. Jurgio Juodo meno darbų paroda.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

PARDUODAMAS VASARNAMIS SPRINGHURSTE — trys miegamieji, salonas, virtuvė, prausykla. Izo-liuotas žiemai, apstatytas gražiais baldais, išklotas kilimais, tinkamas gyvenimui vasarą ir žiemą, elektrinis šildymas. Tik kelios minutės nuo paplūdimio, arti Mėlyniųjų Kalnų bei slidinėjimo. Naujas dvigubas garažas. Prašoma kaina \$33,900. Skambinti Mississauga tel. 279-9795.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

Iškilmingai atšvęstos Velykos mūsų šventovėje, gražiai giedant parapijos chorui velykines giesmes su solistais S. Ziemelyte ir A. Simanavičiumi. Po Prisikėlimo Mišių visi buvo pavašinti kavute ir pyragais, kuriuos paruošė mūsų par. moterų skyrius.

Didelė padėka chorų vadovams V. Verikaitiui ir E. Kriščiūnui ir jų choristams už gražų giedojimą; organizacijų vadovams ir organizacijoms už budėjimą prie šventausio; seselėms ir V. Siminkevičienėi už altorių papuošimą; J. Ruslėnei už auką gėlėms; berniukams už uolų tarnavimą Didžiosios Savaitės apeigose.

Ruošiasi tuoktis Raimundas Paškauskas su Indre Ramanauskaite.

Pakrikštyta Claudia-Krista, Claude ir Loretos (Žilytės) Leblanc duklė.

A. a. Vilimas Bucevičius, 78 m., palaidotas liuteronų kapinėse iš mūsų Prisikėlimo šventovės.

Naujas parapijos tarybos prezidiumas: pirm. V. Taseckas, vicepirm. J. Vingelienė, sekr. K. Poškienė, religinės sekcijos pirm. R. Grigorenė, labdaros — dr. J. Čuplinskienė, jaunimo — Irena Poškutė, visuomeninės — V. Melnykas, finansų — S. Prakapas, rinkliavų — V. Sinkevičius, stovyklavietės — B. Genčius.

Skoloms mokėti rinkliava — šį sekmadienį, balandžio 13.

Liturginijoms drabužiams pirkti aukojai: A. R. Grigonai \$40, Agota Vilimienė \$20. Parapijos reikalams aukojai dr. J. Yčas \$100, V. Vaškėlis \$150; vienuolynui aukojai dr. J. M. Uleckai \$300, P. L. Murauskai \$25, M. Jokubynienė \$25.

B. Naujalis padovanojo vertingų knygų parapijos bibliotekai.

Dail. K. Žoromskio meno paroda balandžio 26-27 d.d. Parodų salėje. Ruošia mūsų parapijos moterų skyrius.

Lankomi parapijietės iš anksto susitarus telefonu.

Mišios: šeštadienį 8 v. už Joną Simanavičių ir šeimos mirusius, už pr. vaikai, 8.30 už Augustą Pilinką, užpr. A. R. Ulbos ir J. Priščiopką, 9 v. Gvytojo Rožinio intencija, užpr. valdyba, 9.20 už Joną Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienė, 9.40 už Michaliną ir Zigmantą, užpr. N. Pečiulytę; sekmadienį 8 v. už Vaclovą Kerulį, užpr. B. Kerulienę, 9 v. už Nataliją ir Joną Baltakius, užpr. I. Vadauskienę, 10 v. už Reginą Hillenbrand, užpr. L. P. Murauskai, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Steponą Kairį, užpr. skautai.

Tikintčiosios Lietuvos Dienos proga Winnipeg arkivyskupas kardinolas G. B. Flahiff, Kanados Lietuvių Katalikų Centro prašomas, kovo 2, sekmadienį, paragino savo arkivyskupijos kunigus ir tikintuosius melsis už Lietuvoje persekiojamus tikintuosius. Savo laiške klebonams jis pastebėjo: jeigu laiškas pasiektų pėrvėlai, skirti maldas už Lietuvą sekantį sekmadienį.

Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelis, dėkodamas už paslaugas, "T. Žiburiams" paaukoko \$35.00.

PADEKA

Nuoširdus aciu visiems padėjusiems man žengti pirmuosius žingsnius Kanadoje bei suruošusiems priėmimą.

Sužavėta klebono kun. P. Azubalo ir p. V. Vaskevičienės nuoširdumu. Pagarba priėmimo rengėjams p.p. Vaitkams, Petroniams, Vitkieni, Lietuvos Kankinių parapijos choristams ir svečiams.

Dėkoju svečiams, atvykusiems iš St. Catharines p.p. Racevičiams, J. Girciui ir Kalainiams.

Gili padėka mylimai Mamytėi už didelį rūpestingumą, ir pastangas mane su šuniu iškvičiant į Kanadą.

Šis priėmimas liks mano atmintyje neišdildomai.

Rūta Paltanavičienė

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

REIKALINGI nuolatiniai darbai stalius, galintis dirbti prie mašinų bei varstoti ir kitas prie pakrovimo bei pakavimo. Turi turėti sąžiningumo rekomendacijas. Skambinti vakarais po 8 v.v. tel. 274-6373 arba 625-0512 Mississauga.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsiskaityti naujas ir atnaujinti jūsų pūkines antklodes (kaldras) ir pagalvėse betkokių dydžio ir rūšies. Tel. 787-9021 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Ivariomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvii Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Maloniai kviečiame visus tautiečius dalyvauti metiniame

"Tėviškės Žiburių" BALIUJE

• Meninę programą atliks "NERIJA" — lietuvių dainos vienetas iš Klevelando

BUS DVI LOTERIJOS — didžioji (su specialiais bilietais) ir mažoji (su įėjimo bilietais). Galėsite laimėti televizijos priimtuvą "Zenith" (spalvotą), žymių dailininkų paveikslus, keramikos kūrinius ir daug kitų vertingų dalykų. Čia rasite tradicinių lietuviškų valgių ir gaivinančių gėrimų bufetą

• Baliaus pradžia — 7 v.v., programos — 7.30 v.v.

Maloniai kviečiame atsilankyti į

TORONTO ATEITININKŲ METINĖ ŠVENTĖ

š.m. balandžio 19, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos patalpose

6 val. vakaro Federacijos vado J. B. Laučkos paskaita, vakarienė, meninė programa

Suaugusiems — \$10.00, pensininkams — \$7.00

"ATŽALYNAS" metinį pavasario KONCERTA-BALIŲ

1980 m. balandžio 19, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose

Karaliaus Mindaugo menė

PROGRAMOJE:

* "Vasaros garsai" trįjulė

* Visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės

* Šilta vakarienė su vynu, * turtingas šaltas bufetas, * loterija, baras ir * kitos staigmenos

* Šokiama groso

* "Good Time Boys"

Stalai numeruoti — dešimt prie stalo; rezervuokite skambindami: G. Morkūnienė 762-0174, V. Dauginis 533-1121, A. Lukošienė 536-0911 ir Lietuvių Namuose, popietės metu. Bilietai — \$12.50 suaugusiems, \$7.50 studentams

Tėvų komitetas

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą!

Maironio mokykla praneša, kad pamokos prasidės balandžio 12, šeštadienį, 9 v. r.

Metinis "T. Žiburių" balius — balandžio 12, šeštadienį, 7 v. r., Anapilio salėje. Meninę dalį atliks Klevelando lietuvių dainos vienetas "Nerija", pargarsėjęs savo koncertais JAV-se. Bus dvi loterijos — didžioji ir mažoji. Didžiojoje loterijoje yra suteikti stambieji laimikiai. Joje dalyvaus visi, išsigiję šios loterijos bilietus, net ir nesantieji salėje. Mažosioje loterijoje dalyvaus tik tie, kurie turės įėjimo bilietus (jie yra numeruoti). Pažymėtina, kad mažosioje loterijoje bus taip pat vertingų laimikių — tortų, rankdarbių, muzikos plokštelių ir t. t. Erdvioje Anapilio salėje vietų dar yra. Skambinti "TŽ" administracijai.

Metinė ateitininkų šventė — balandžio 19-20 d. d. Prisikėlimo patalpose. Šeštadienį, 6 v. r., Ateitininkų Federacijos vado J. B. Laučkos paskaita, vakarienė, meninė programa, linksmoji dalis. Sekmadienį, 10 v. r., iškilmingos Mišios Prisikėlimo šventovėje.

Kanados lietuvių krepšinininkų rungtynės įvyks balandžio 19 ir 20 d. d. Toronto, Martingrove C. I. (prie Eglintono ir Martin-grove gatvių). Rungtynes rengia Kanados lietuvių sporto apygarda ir maloniai kviečia visus tautiečius būti gausiais žiūrovais ir paremti sportuojantį jaunimą. Tvarkaraštis išspausdintas šio "TŽ" nr. sporto skyriuje.

A. a. Leopoldas Stripinis, 58 m., mirė š. m. kovo 31 d. Toronto General ligoninėje. Palaidotas iš Lietuvos Kankinių šventovės balandžio 2 d. Sv. Jono liuteronų kapinėse. Plačiau — kitame "TŽ" nr.

Pagerbdami duosnų spaudos rėmėją a. a. Alfonsą Skrebūną, jo bičiuliai paaukoko "T. Žiburiams": \$50 — p. p. V. Dauginis, \$25 — p. p. R. Cauchi, \$20 — p. p. H. Steponaičiai, \$10 — p. p. G. Dauginis, p. p. O. Reintortai.

Ką laimėsite "T. Žiburių" spaudos baliuje? Didžiojoje loterijoje yra šie laimikiai: 20 "Zenith" spalvota televizija; paveikslai dailininkų: J. Račkaus, A. Tamošaičio, A. Dargio, H. Zmuidzinienės, R. Žiuraitienės, J. Batūraitės-Lemkienės, A. Tamošaitienės, R. Zotovienės, E. Valiūnienės; siuvinėtas paveikslas — B. Kidolienės; keramikos dirbiniai: G. Balsienės, K. Bučienės, S. Pacevičienės, V. Balšienės; skulptūra — P. Baltuosio; sidabrinė apyrankė — G. Krašauskienės; gintaro dirbiniai — A. Blūdžiūso; dekoratyvinės lėkštės — Inos Nenortienės, G. Karoso; lietuvių įmonės pakabinamos lempos; megzta skara — E. Jankutės, juostų taikėlis — A. Vingevičienės.

Mažosioje loterijoje (su įėjimo bilietais): Lietuvių Tautodailės Instituto dovana — A. A. Tamošaičių knyga "Lithuanian National Costume", P. Eidukačio — medžio drožinys, Jadvygos Ruslienės megzta skara, A. Baltrušaitytės tautinė juosta, V. Aušrototo — knyga, tortai (napoleoniniai) — S. Rakštienės ir E. Jankutės, muzikos plokštelės ir kt.

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinaitis, dalyvavęs pamaldose už Lietuvą Toronto katalikų katedroje, parąšė padėkos laišką Toronto vyskupui kardinolui G. E. Carteriui už jo pamokslą ir dalyvavimą pamaldose.

"The Catholic Register" 1980. IV. 5 laidoje įdėjo žinutę apie kovo 30 d. atlaikytas pamaldas už Lietuvą Toronto katedroje. Ešą tuo būdu buvo prisiminta 40 metų trunkanti Lietuvos prispauda ir buvo meldžiamasi už visas persekiojamas tautas.

Dail. Alfonsas Dargis, gyvenantis Ročesteryje, atsiuntė "TŽ" spaudos baliaus loterijai vertingą paveikslą "Vilniaus universitetas" 37 x 25 inčų dydžio. Tai medžio atspaudas. Jei kas norėtų tokį paveikslą įsigyti, tesikreipia į dailininką per "TŽ" redakciją. Kaina — \$250 (kanadiškų) su rėmais, \$200 — be rėmų.

SPAUDOS

š.m. balandžio 12, Atvelykio šeštadienį, ANAPILIO salėje

• Šokiama groso "Good Time Boys" orkestras

Bilietai — \$6, studentams — \$3 (galerijoje). Stalai rezervuojami iš anksto telefonu 275-4672. Bilietai gaunami "TŽ" administracijoje, sekmadieniais — parapijų salėse po pamaldų

LAUKIAME VISŲ IR IŠ VISUR!

RENGĖJAI

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

Parapijos rekolekcijas labai sėkmingai vedė kun. Paulius Baltakis, pranciškonų provincijolas. Vakarais susirinkdavo daug žmonių klausytis pamokslininko, o užbaigimo dieną, t.y. Verbų sekmadienį, žmonių buvo kaip per Velykas. Po Mišių buvo bendri pusryčiai, kuriuose taip pat dalyvavo daug žmonių. Pusryčius organizavo ir paruošė komiteto pirm. R. Palšaitis su žmona, o jiems talkino kiti komiteto nariai ir jų žmonos.

Kadangi mūsų parapija yra negausi parapijiečių skaičiumi, tai jos išlakymas priklauso nuo jos parapijiečių geros valios. Ypač kaikurios parapijietės darbuojasi jos labui, kaip M. Laurinaitė, J. Gabrusevičienė ir Buvylienė. Joms mūsų nuoširdi padėka.

Kostas Rimša ruošiasi tuoktis su Christine Morawski. Pirmieji užsakai jau paskelbti. Sutauktuvės įvyks balandžio 19 d.

"N. Lietuvos" spaudos balius įvyks šios parapijos svetainėje balandžio 19 d. Prigramoje — Hamiltono mergaičių choras "Aidas". Jis giedos taip pat sekmadienį, 11 val. Mišių metu.

Aušros Vartų parapijos žinios

Gavėnios rekolekcijas D. Savaitę vedė jėzuitų provincijolas kun.

L. Zaremba, dabar gyvenęs Čikagoje. Šioje parapijoje prieš keletą metų yra klebonavęs. Jis čia dalyvavo ir Prisikėlimo iškilmėse.

Šeštadieninės mokyklos mokytojams ir mokiniams specialios susikaupimo valanda buvo surengta mokyklos patalpose. Jai vadavo kun. J. Aranauskas ir mokytoja Aušra Baršauskienė.

A. a. Marijona Verbickienė, 96 m. amžiaus, mirė kovo 27 d. Palaidota kovo 31 d. iš AV šventovės. Paliko liudinčius tris sūnus ir 6 dukteris.

Velykinio stalo pobūvis — balandžio 13, sekmadienį, AV par. salėje. Rengia KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius. Sio pobūvis yra visų gausiai lankomas, nes jame dalyviai pamato mūsų moterų kulinarijos meną ir pavaišina retais skanėstais.

Sv. Onos draugija ruošia pietus ir bingo lošimą balandžio 20, sekmadienį, po 11 v. Mišių, par. salėje. Norima sutelkti lėšų atnaujinimui priekinio šventovės paveikslui. Toronte mirė Gediminas Petronis — Gražinos Dauksienės ir Danos Smilgevičienės brolis.

Norintiems susipažinti su "Tėviškės Žiburiais" šie siūniami nemokamai. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$10, reguliari — \$14.

Maloniai kviečiame atsilankyti į

MONTREALIO LIETUVIŠKOS MOKYKLOS

rengiamą

VAKARA

balandžio 26, šeštadienį, 7 v. vakaro,

Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE: buvusių ir esamų mokinių koncertas,

šilta vakarienė, loterija.

Gros "Pegasus" orkestras.

Įėjimas suaugusiems — \$7, moksleiviams ir pensininkams — \$3.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS

C. i. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einaamasis s-tos 6%
Tuaomasis s-tos 12%
Pensijų planas 12.25%
Term. ind. 1 m. 11.75%
Trumpal. term ind. iki 13%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 15%
Nekiln. turto 13.75%
Čekių kredito 16.5%
Investicines nuo 15.5%

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.